

RUIMTELIJKE STRUCTUURVISIE VENLO

ruimte binnen grenzen

Voorwoord

Voor u ligt de ruimtelijke structuurvisie voor de gemeente Venlo. Met deze visie maken wij voor maatschappelijke organisaties, private partijen en inwoners duidelijk welk ruimtelijk beleid de gemeente Venlo de komende jaren nastreeft.

Deze structuurvisie is tot stand gekomen aan de hand van een vernieuwende aanpak. Niet de ambtenaren en het college kwamen met de eerste voorstellen, maar de gemeenteraad heeft samen met vertegenwoordigers uit de samenleving vooraf aangeven wat zij belangrijk vinden voor de toekomst van Venlo. Een aanpak die past bij deze tijd, maar ook een aanpak waarvan op voorhand niet zeker was of het tot een goed einde zou leiden. Kortom, een aanpak die vroeg om vertrouwen, vertrouwen in de motivatie en kennis van de mensen in de organisatie en in onze samenleving. Doordat de vorige projectwethouder, Wim van den Beucken, afstand heeft genomen en vertrouwen heeft gesteld in anderen, is ruimte gegeven aan dit bijzondere proces.

Alleen door vertrouwen te geven en ruimte te bieden kunnen initiatieven tot stand komen die Venlo mooier en beter maken. Deze structuurvisie is daarom geen vastomlijnd plan. Om mee te kunnen bewegen in snel veranderende omstandigheden kiezen we ervoor om niet de regels centraal te stellen, maar de maatschappelijke opgaven zelf. Hierbij hoort een duidelijke, flexibele en dienstbare overheid.

Beschouw deze structuurvisie op de eerste plaats als een uitnodiging: iedereen die een bijdrage wil leveren aan de uitdagingen van deze tijd is welkom voor een goed gesprek. Want alleen door samen verantwoordelijkheid te nemen voor het geheel, kunnen we zorg dragen voor een samenleving waar we trots op zijn en thuis in zijn.

Jos Teeuwen
Wethouder

Inhoud

samenvatting	7
A. INLEIDING	
Uitnodigende overheid	11
Wat en waarom?	13
Leeswijzer	13
B. VISIE	
1. Kernopgave	17
1.1 Verleden	17
1.2 Heden	18
1.3 Toekomst: ruimtelijke kernopgave	18
1.4 Basisprincipes	19
2. Drukke in het ommeland	23
2.1 Benutten productielandschap	26
2.2 Stedelijke functies in het buitengebied	28
2.3 Natuur verbinden en ontsluiten	34
2.4 Kwaliteitsslag recreatie	35
3. Ruimte in de stad	41
3.1 Benutten van de overmaat	44
3.2 Hergebruik, herstructurering en transformatie	47
3.3 Ruimte voor tijdelijk gebruik	53
4. Leven met de Maas	55
4.1 Hoogwaterbescherming	58
4.2 Robuust watersysteem	61
4.3 Klimaatadaptatie: win-win!	66
5. Voorzieningen op maat	69
5.1 Complementariteit en draagvlak	72
5.2 Vitale structuur op stads- en regionaal niveau	72
5.3 Vitale structuur op wijk- en dorpsniveau	74
6. Robuuste structuren	85
6.1 Mobiliteit en bereikbaarheid	88
6.2 Overschakelen op schone energie	96
6.3 Orde in de ondergrond	98
C. UITVOERING	
Dienstbaar	101
Kostenverhaal	103
Context beleid, wet en regelgeving	104
BIJLAGE	
I Begrippenlijst	
II Richtinggevende uitspraken	
III Proces	
IV Cultuurhistorisch waardevolle gebieden	

Samenvatting

de visie in vogelvlucht

Ter voorbereiding op de kansen en uitdagingen van de toekomst heeft de gemeente Venlo de Strategische Visie 2030 opgesteld, een document waarin de ambities van de stad worden omschreven. Hierin wordt het toekomstige Venlo - de stip op de horizon - omschreven als een 'veelzijdige stad met karakteristieke dorpen in een groen landschap'.

Bij alle beslissingen die genomen worden moet de stip op de horizon scherp in het vizier blijven. Daarom vindt de Strategische Visie 2030 zijn weerslag op alle beleidsterreinen. Zo ook het ruimtelijk beleid. De ruimtelijke structuurvisie, zoals die voor u ligt, is dan ook een logisch voortvloeisel uit de Strategische Visie 2030.

Deze ruimtelijke structuurvisie geeft in hoofdlijnen het ruimtelijk beleid voor de hele gemeente Venlo weer, voor zowel stad als land. Er wordt in grote lijnen beschreven hoe wij onze omgeving de komende jaren inrichten, bebouwen en gebruiken. In deze visie kunt u lezen om welke richtlijnen en grenzen het gaat en op welke criteria nieuwe initiatieven worden beoordeeld. Met andere woorden: dit document vormt het uitgangspunt voor ruimtelijke beslissingen binnen onze gemeente.

Deze structuurvisie is echter geen dichtgetimmerd plan. Eerder zijn het richtlijnen en grenzen die ons helpen de stip op de horizon te bereiken en het beste uit de omgeving te halen. De onzekerheid over de toekomst is groot. Blijft Venlo groeien of worden we kleiner? Hoe gaan we verder na de crisis? Zijn er nog winkels nodig of doen we straks alles via internet? De structuurvisie houdt rekening met deze en andere onzekerheden. Daarnaast willen we ruimte bieden aan initiatieven uit de samenleving en daar voldoende mogelijkheden voor creëren. Kortom, deze structuurvisie is tevens een uitnodiging aan burgers en ondernemers met ideeën. Niet de regels, maar de ambities en doelstellingen zijn daarbij het uitgangspunt.

De ruimtelijke structuurvisie is verdeeld in vijf thema's, de zogenaamde 'majeure opgaven'. Daarnaast zijn er drie aandachtspunten geformuleerd die op elke ruimtelijke beslissing van toepassing zijn, die noemen we vanaf nu 'basisprincipes'.

Majeure opgaven:

1. **Drukke in het ommeland** | het contrast tussen buitengebied en stedelijk gebied verscherpen door het buitengebied ook daadwerkelijk als buitengebied te behandelen. Dit betekent het combineren van meerdere functies, zoals landbouw, recreatie, waterberging en natuurontwikkeling.
2. **Ruimte in de stad** | het contrast tussen buitengebied en stedelijk gebied door de beschikbare ruimte in bestaand stedelijk gebied maximaal te benutten.
3. **Leven met de Maas** | ruimte geven aan de rivier en haar beken om te anticiperen op klimaatverandering.
4. **Voorzieningen op maat** | zorgen voor vitale en toekomstbestendige voorzieningenclusters die aansluiten bij de reële behoefte van de samenleving.
5. **Robuuste structuren** | werken aan een weerbare infrastructuur voor personen- en goederenvervoer. Daarnaast vraagt het gebruik van de ondergrond en het opwekken van schone energie steeds meer aandacht.

Naast deze 'majeure opgaven' gaan we uit van drie basisprincipes, aandachtspunten die van toepassing zijn op elk ruimtelijk initiatief. Dit betekent concreet dat we een initiatief als kansrijker beschouwen als:

- het de uitgangspunten van Cradle to Cradle (C2C) als vertrekpunt hanteert;
- de vraag wordt gesteld wat het betrekken van (Duitse) regiogemeenten kan betekenen;
- het zelf georganiseerd draagvlak geniet.

speelt, de basisvoorzieningen op het gebied van dagelijkse boodschappen, eerstelijnszorg, basisonderwijs, sport en welzijn zoveel mogelijk clusteren. Door ons te richten op de sterke voorzieningenclusters kunnen we toch een vitale voorzieningenstructuur creëren. Hierbij willen we tevens kijken naar de mogelijkheden die hergebruik van vrijkomend religieus erfgoed kunnen bieden. Veel dorpen en wijken zijn immers gecentreerd rond een kerk, klooster of kapel. We accepteren het als de zwakkere clusters niet overeind kunnen blijven. Grootstedelijke voorzieningen moeten - als tegenhanger van het voorgaande - zoveel mogelijk in het stedelijk centrum van Venlo een plek vinden.

Robuuste structuren

Op het gebied van mobiliteit en bereikbaarheid streven we naar een bereikbare, verkeersveilige en toegankelijke stad. Dit doen we zoveel mogelijk op basis van een schoon, duurzaam, stil en veilig mobiliteitssysteem voor personen én goederen. Hiervoor is een solide infrastructuur nodig die tegen een stootje kan. Immers, bij veranderende omstandigheden of een kleine aanpassing moet de basisinfrastructuur overeind blijven. Ook zullen we het water als vrachtroute beter moeten benutten. De Maas biedt meer mogelijkheden dan op dit moment gebruikt worden. Op het gebied van onze energievoorziening is het verstandig, en op termijn onvermijdelijk, om over te schakelen op nieuwe energieconcepten. We willen de komende jaren de gemeente hier verder op inrichten. Tegelijkertijd blijven we inzetten op energiebesparing. Daarnaast nemen de activiteiten in onze bodem en ondergrond - denk aan gas- en olieleidingen, warmte- en koudeopslag of parkeergarages - snel toe. Daarom streven we naar een goede ruimtelijke ordening in het gebruik van de ondergrond én in de afstemming van het gebruik boven- en ondergronds. De wet- en regelgeving hiervoor is in ontwikkeling en de betrokken overheden (rijk, provincie en gemeente) moeten zich hier de komende tijd op aanpassen.

Uitvoering van de visie

De structuurvisie dient uiteraard als toetsmiddel, maar vooral als gespreksagenda. In essentie heeft deze structuurvisie als doel om – binnen de voorgestelde kaders - ruimte te geven aan initiatiefnemers. We willen hierbij bovenal een dienstbare overheid zijn. Anders gezegd: we nemen als overheid verantwoordelijkheid voor de opgave en het is de verantwoordelijkheid van de initiatiefnemer om met een goede oplossing te komen. We blijven natuurlijk wel verantwoordelijk voor opgaven waarvoor de oplossing primair bij de overheid ligt. Daarvoor zullen we als gemeente Venlo een nieuwe grondhouding moeten aanleren en aannemen die past bij deze uitnodigende rol. De gemeente Venlo is hier al voorzichtig mee begonnen, en dit proces zullen we komende jaren veel aandacht blijven geven. We weten nog niet precies wat dit concreet gaat betekenen voor de manier waarop de gemeente invulling geeft aan ruimtelijke ordening en gebiedsontwikkeling. U mag van ons op zijn minst verwachten dat we de komende jaren aanspreekbaar zijn op deze nieuwe rol.

Inleiding

De tijden van onbeperkte ruimtelijke ontwikkelingen zijn voorbij. Het aantal inwoners van de gemeente Venlo zal waarschijnlijk niet of nauwelijks toenemen en er zullen straks relatief meer ouderen en minder jongeren zijn. Een direct gevolg daarvan is een beperktere behoefte aan ruimte voor verstedelijking. Ook krijgen we te maken met onzekere ontwikkelingen, zoals klimaatverandering, schaarste aan grondstoffen en verschuivingen in de economische en maatschappelijke verhoudingen. We zullen in moeten spelen op de trends en ontwikkelingen die op ons af komen en leren omgaan met de onzekerheid die dit met zich meebrengt. Dit vraagt van de gemeente en de samenleving een andere houding.

Uitnodigende overheid

In de structuurvisie proberen we de belangrijkste ruimtelijke opgaven voor de gemeente Venlo aan te geven, wat niet wil zeggen dat we die opgaven ook allemaal zelf kunnen en willen aanpakken. Daarvoor zetten we in op gedeelde verantwoordelijkheid en partnerschap en nodigen we iedereen uit om bij te dragen aan de kwaliteit en ontwikkeling van de gemeente Venlo. De samenleving bruist namelijk van de energie. Inwoners, instellingen en bedrijfsleven kunnen heel veel, zonder dat wij als overheid het heft in handen nemen. In plaats daarvan nodigt de gemeente de samenleving uit om met ideeën te komen en zal ze ontwikkelingen die door andere partijen opgestart of uitgevoerd worden, faciliteren. Niet de regels, maar ambities en doelstellingen zijn daarbij het uitgangspunt.

Opgaven staan centraal

Als je de samenleving uitnodigt, moet je ook ruimte bieden aan haar initiatieven en oplossingen. Ambities kunnen immers alleen bereikt worden als samenleving en gemeente goed met elkaar samenwerken. We nemen als overheid verantwoordelijkheid voor de opgave en het is de verantwoordelijkheid van de initiatiefnemer om met een goede oplossing te komen. We doen daarbij een beroep op de maatschappelijke verantwoordelijkheid van onze samenleving. Gesprekken gaan we open in, zonder dat wij van tevoren de oplossing al vastgelegd hebben. De manier waarop oplossingen vorm krijgen laten we zoveel mogelijk open. Dit biedt, met de toegenomen onzekerheid en onvoorspelbaarheid van de wereld om ons heen, de mogelijkheid om in te spelen op de actualiteit.

Ruimte binnen grenzen

Ontwikkelingen moeten bij voorkeur bijdragen aan het bereiken van onze ambities, zoals we die geformuleerd hebben in de Strategische Visie 2030¹. Kortom: de stip op de horizon. Op de weg daar naar toe bieden we ruimte en de route staat dan ook niet exact vast. We proberen de energie in de samenleving in beweging te zetten én te houden door ondersteunend te zijn aan inwoners, instellingen en bedrijven.

Zoals gezegd willen we de samenleving uitnodigen om met ideeën en initiatieven te komen. Binnen de kaders van deze structuurvisie is daar dan ook voldoende speelruimte voor. Ruimtelijke

Deel B | Visie

kernopgave

1

Venlo als veelzijdige stad
met karakteristieke dorpen
in een groen landschap.

Cradle to Cradle als vertrekpunt nemen

basisprincipes

betrekken van (Duitse) regiogemeenten

zelf draagvlak creëren

majeure opgaven

2

Drukke
in het
omeland

3

Ruimte
in de stad

4

Leven met
de Maas

5

Voorzieningen
op maat

6

Robuuste
structuren

opgaven

benutten
productie-
landschap

rode ont-
wikkelingen

natuur
verbinden en
ontsluiten

kwaliteits-
slag
recreatie

benutten
van de
overmaat

hergebruik,
-structurering
en transfor-
matie

ruimte voor
tijdelijk
gebruik

hoogwater
bescherming

robuust
watersys-
teem

klimaat-
adaptatie:
win-win!

complem-
tariteit en
draagvlak

vitale
structuur stad
en regio

vitale
structuur dorp
en wijk

mobiliteit
en bereik-
baarheid

over naar
schone
energie

orde in de
onder-
grond

kwaliteit moet uiteindelijk ontstaan in wisselwerking tussen partijen. De gemeente vindt het van groot belang om elk initiatief op voorhand open te benaderen en samen te kijken of er gezamenlijk draagvlak gecreëerd kan worden. Initiatiefnemers kunnen met hun eigen inzet, ideeën en draagvlak, vorm en functie geven aan een gebied. Zo ontstaat verantwoordelijkheidsgevoel voor het gebied, dat verder gaat dan het eigen initiatief. Het maakt trots en creëert eigenaarschap.

Uiteraard blijven we als overheid verantwoordelijk voor het publiek belang. Daar waar het publiek belang geschaad wordt of in het geding is, stelt deze structuurvisie de grens. We zullen nieuwe initiatieven nadrukkelijker beoordelen op het maatschappelijk rendement voor de samenleving.

Wat en waarom?

De gemeente Venlo is verplicht een vastgestelde ruimtelijke structuurvisie te hebben voor haar gehele grondgebied (op grond van Artikel 2.1 Wro²). Samen met de structuurvisies voor het Klavertje 4-gebied, Klein Vink, Laerbroeck en de Visie Stedelijk Centrum 2022, voorziet deze structuurvisie daarin. De relatie met de overige structuurvisies wordt in Deel C nader beschreven.

In een structuurvisie is iedere gemeente verplicht om de hoofdlijnen van de voorgenomen ruimtelijke ontwikkeling te schetsen en aan te geven op welke manier zij hier uitvoering aan wil geven. Samen met de sociale structuurvisie vormt deze ruimtelijke structuurvisie de vertaling van de ambities en opgaven uit de Strategische Visie 2030.

Gelet op het belang van draagvlak en overeenstemming is voor de hoofdlijnen van deze ruimtelijke structuurvisie gekozen voor een co-creatieve aanpak met de gemeenschap van Venlo. De gemeenteraad heeft deze hoofdlijnen formeel vastgesteld. Ze zijn opgenomen in bijlage II. Het college heeft deze hoofdlijnen vervolgens uitgewerkt tot deze ontwerp-structuurvisie. In bijlage III wordt dit proces uitgebreid beschreven.

Deze structuurvisie geeft een samenhangend beeld van de gewenste ruimtelijke ontwikkelingen voor de komende jaren. De visie geeft het bestuur van onze gemeente de handvatten te werken aan onze ambities en opgaven, zonder de stip aan de horizon uit het oog te verliezen. Na vaststelling door de gemeenteraad geldt deze structuurvisie als kaderstellend voor alle ruimtelijke initiatieven in de gemeente Venlo. De nieuwe rol van de gemeente om zowel te stimuleren als te toetsen, vertaalt zich in deze visie door enerzijds grenzen aan te geven en anderzijds door de ruimte te beschrijven binnen deze grenzen.

Leeswijzer

De ruimtelijke structuurvisie is een uitnodiging aan u om ons gedachtegoed tot u te nemen en hier inspiratie uit op te doen. Indien u alleen de hoofdlijn van de visie tot u wilt nemen, kunt u het beste de samenvatting, de 'inleiding' (Deel A) en 'uitvoering' (Deel C) volledig lezen en van het visieonderdeel B alleen de **vetgedrukte teksten**. Voor definities en onduidelijke begrippen biedt de begrippenlijst mogelijk uitkomst (bijlage I).

Deel B start met de **ruimtelijke kernopgave** uit de Strategische Visie 2030. Dit is de stip op de horizon waar we als lokale overheid consequent en volhardend naartoe werken. Het uitwerken van deze kernopgave vindt plaats binnen een veel grotere context. Deze context bestaat uit vijf '**majeure opgaven**' die de ruimtelijke werkelijkheid in de komende jaren en decennia mede gaan bepalen.

In de hoofdstukken 2 tot en met 6 wordt per majeure opgave de integrale visie hierop beschreven. Elk hoofdstuk begint met een beschrijving van de majeure opgave. Het begint telkens met een beknopte beschrijving van wat we om ons heen zien, wat de aanleiding is voor ruimtelijk beleid en welke richting we voor ogen hebben om de opgave te realiseren. Vervolgens wordt per majeure opgave de **onderliggende opgaven** beschreven. Per opgave worden zowel de 'ruimte' als de 'grenzen' beschreven. De 'ruimte' komt onder andere naar voren in de paragrafen 'gewenste ontwikkelingen'. Onder de kopjes 'te behouden kwaliteiten' is beschreven waar we grenzen stellen.

- **Gewenste ontwikkelingen**

ontwikkelingen die bijdragen aan onze ambities en opgaven, hiervoor bieden we ruimte.

- **Te behouden kwaliteiten**

kwaliteiten die we willen behouden en maatschappelijk ongewenste ontwikkelingen die we willen voorkomen. Hier wordt de grens weergegeven waarbinnen we ruimte bieden.

Elk hoofdstuk in het visiedeel B bestaat uit tekst en kaarten, beide moeten in samenhang gelezen worden. De kaarten bevatten zowel ontwikkelgerichte als behoudende elementen. Waar de kaart in samenhang met de legenda een opgave of ambitie voldoende duidt, is dit niet meer uitvoerig in de tekst beschreven. In de structuurvisie hebben we bewust gekozen voor een deelkaart per majeure opgave, die samen de structuurvisiekaart vormen.

Deel C beschrijft hoe we uitvoering willen geven aan de ruimtelijke structuurvisie. In dit deel gaan we in op onze rol als dienstbare overheid, het kostenverhaal, de relatie met ander beleid en andere wet- en regelgeving, en de betrokkenheid van de samenleving bij de totstandkoming van de structuurvisie.

Visie

» stip op de horizon

*identiteit // **Strategische Visie 2030** // veelzijdige stad met karakteristieke dorpen in een groen landschap // vier basisprincipes die bij elke ruimtelijk initiatief van toepassing zijn // onderscheid stad en land // (Eu)regionale afstemming // Cradle to Cradle // organiseren van draagvlak*

1 Kernopgave

Venlo is een zelfbewuste, herkenbare, internationaal georiënteerde Limburgse gemeente, een stad waar ambitie en traditie sterk met elkaar verweven zijn. Met deze structuurvisie streven we ernaar een leefomgeving te creëren die aansluit bij de historie, het karakter en de identiteit van Venlo en de Venlonaren. Hoe die leefomgeving vorm krijgt, bepalen we uiteindelijk samen.

In dit hoofdstuk lichten we onze kernopgave toe, zoals we die geformuleerd hebben in de Strategische Visie 2030. Deze kernopgave vormt als het ware de stip op de horizon. Wie wil weten waar hij naartoe werkt, moet ook weten waar hij vandaan komt. Voordat we de ingaan op de toekomst, staan we in dit hoofdstuk eerst stil bij het verleden en het heden en de daarmee samenhangende identiteit van Venlo.

1.1 Verleden

Lang geleden was Venlo een Romeinse nederzetting aan de Maas waar Romeinse wegen bij elkaar kwamen. Tijdens de middeleeuwen ontwikkelde Venlo zich als handelsplaats aan de Maas en werd de stad lid van het Hanzeverbond. Daarna heeft Venlo veel geleden onder belegeringen, veroveringen, heroveringen, bombardementen en plunderingen. Venlo was in handen van velen: onderdeel van het Hertogdom Gelre, in de zeventiende eeuw afwisselend Spaans en Staats, in de achttiende eeuw deel van de Nederlandse Republiek, vervolgens Frans, Nederlands, Belgisch en opnieuw - tot vandaag de dag - Nederlands.

De vestingmuren verloren geleidelijk hun defensieve betekenis en vormden steeds meer een keurslijf waarin de stad gevangen zat en elke ontwikkeling onmogelijk maakte. Na de sloop van de vestingwerken eind negentiende eeuw kon Venlo eindelijk weer haar vleugels uitslaan. Zeker toen vanaf 1865 de verbindingen over weg en water werden uitgebreid met spoorwegen. Onder invloed van de industriële revolutie in het Rijnland en het Ruhrgebied steeg de vraag naar tuinbouwproducten explosief en zo werd Venlo steeds meer een stad van tuinders. De opge-

dane ervaring met grensverkeer, handel en internationale samenwerking kon vanaf toen op een positieve wijze worden ingezet. De regionale economie trok aan, infrastructuur werd verbeterd en uitgebreid en in de slipstream van de tuinbouw ontwikkelden logistiek, handel en industrie zich tot een interessante combinatie en een sterk handels-merk. Na de Tweede Wereldoorlog moest Venlo opnieuw een beroep doen op haar doorzettingsvermogen en met succes. Uit de co-creatiesessie die voorafging aan het opstellen van deze visie bleek dat deze strijdbaarheid voor het eigene, onderdeel is van de Venlose identiteit: “doorzetten, op zijn tijd ‘näölen’, maar van binnen trots zijn.”

1.2 Heden

Vandaag de dag is Venlo een logistieke hotspot. De stad en de regio hebben zich in de afgelopen decennia ontwikkeld tot een bloeiende economische regio van nationaal belang. De gemeente Venlo is samengegaan met de gemeenten Tegelen, Arcen en Velden. De tuinbouw heeft zich vanaf 1865 verder ontwikkeld tot een sterke economische bedrijfstak met een grote spin-off naar logistiek en nieuwe technologie. Veel bedrijven hebben zich gevestigd in de nabijheid van de logistieke hotspot die Venlo inmiddels is. Venlo is momenteel een middelgrote centrumstad in een dunbevolkte agrarische regio. Een regio met een snelle economische oostwest-as en een trage, gemoedelijke noordzuid-as. De gemeente Venlo beschikt over een sterke, kennisintensieve industrie, maakindustrie, land- en tuinbouwsector en een sterke transportsector. Maar de vraag naar arbeidskrachten binnen deze sectoren sluit niet aan bij het lokale arbeidsaanbod. De gemeente Venlo heeft tevens een mooie natuurlijke omgeving, beschikt over een boeiende cultuurhistorie en goede verbindingen. Onlangs werd Venlo uitgeroepen tot beste binnenstad van Nederland 2013 -2015. De regionale economie is sterk en groeit, maar krijgt mogelijk in de toekomst te maken met een lichte bevolkingskrimp³.

1.3 Toekomst: ruimtelijke kernopgave

Steunend op de sterke pijlers uit het verleden en heden willen we nu een lijn uitzetten voor de toekomst. Het hebben van een duidelijke visie is daarbij essentieel. Zeker nu de wereld om ons heen sterk in beweging is en de toekomst minder voorspelbaar is. Als ruimtelijke kernopgave in de Strategische Visie 2030 zien we Venlo voor ons als ‘veelzijdige stad met karakteristieke dorpen in een groen landschap’.

Bij deze kernopgave horen ambities en doelen die gevolgen hebben voor de structuurvisie zoals die voor u ligt. Daarom volgt hier een korte toelichting op de Strategische Visie. We streven daarmee naar een meer evenwichtige bevolkingsopbouw, een aantrekkelijk vestigingsklimaat en een sterke maatschappelijke ruggengraat. Daarnaast streven we naar het behoud van lokale voorzieningen en het (toekomstige) verdienend vermogen. Hierdoor blijven we een levendige stad en regio, gekenmerkt door een goede kwaliteit van leven en wonen.

Het doel is iedere inwoner een prettige fysieke en sociale leefomgeving bieden. De combinatie van een stedelijk centrum met dorpskernen en wijken in een groene, historische omgeving van Maas en natuur zorgt voor diversiteit en vitaliteit. Een aantal andere, maar daarom zeker niet mindere, ambities ‘liften’ mee op deze leefkwaliteit, zoals de verdere ontwikkeling van de toeristische sector en de versterking van het vestigingsklimaat voor nieuwe inwoners, instellingen en ondernemingen. Gebleken is dat een groot deel van het geld dat in de regio verdiend wordt, elders wordt uitgegeven. Dit is een gevolg van het hoge aantal forensen onder de hoogopgeleiden werkzaam in de regio. Om de met arbeid verdiende inkomsten meer in de eigen gemeente en regio terug te laten vloeien, werken we aan het versterken van de relatie tussen werken, wonen en recreëren. Voor een meer evenwichtige opbouw van de bevolking willen we jongeren en

hoogopgeleiden binden aan de stad en regio. Dit kan niet alleen met werkgelegenheid en aantrekkelijke woonmilieus, ook een breed palet aan regionale en stedelijke voorzieningen horen hierbij. Venlo streeft er dan ook naar om hét centrum en boegbeeld van de Euregio te worden.

1.4 Basisprincipes

Om de stip op de horizon, zoals we die hierboven schetsen, te bereiken, hebben we in deze structuurvisie naast vijf hoofdlijnen (de majeure opgaven) drie basisprincipes geformuleerd. Dit zijn aandachtspunten die op elk ruimtelijk initiatief van toepassing zijn. De principes zijn eenvoudig en altijd en overal van toepassing. Ze gelden bovendien voor iedereen, dus ook voor de gemeente zelf.

Drie basisprincipes zijn:

- 1. Elk initiatief dat de uitgangspunten van Cradle to Cradle (C2C) als vertrekpunt hanteert, beschouwen we als kansrijker.**

Grondstoffen en fossiele brandstoffen worden schaars en duur. Overschakelen op nieuwe duurzame economische modellen is daarom essentieel. Wij onderstrepen de definitie van ruimtelijke kwaliteit als toekomstwaarde, belevingswaarde en gebruikswaarde en geloven dan ook in het concept C2C. Cradle to Cradle is een innovatief economisch concept dat uitgaat van het continu opnieuw gebruiken van materialen, het gebruiken van schone energie, zuiveren van lucht, water en bodem. Wij hebben als eerste regio ter wereld C2C volledig omarmd en wij hebben in 2014 een koploperspositie in de wereld. We streven ernaar om deze leidende positie te behouden en te benutten en kiezen ervoor om in C2C te blijven investeren. We vinden als gemeente dat wij hierbij een voorbeeldfunctie hebben, en daarmee de taak om onze burgers en bedrijfsleven te inspireren en te overtuigen van de sociale, economische en ecologische meerwaarde. We kiezen ervoor om de uitgangspunten zelf praktisch toe te passen en ontwikkelen zelf een stimulerend instrumentarium.

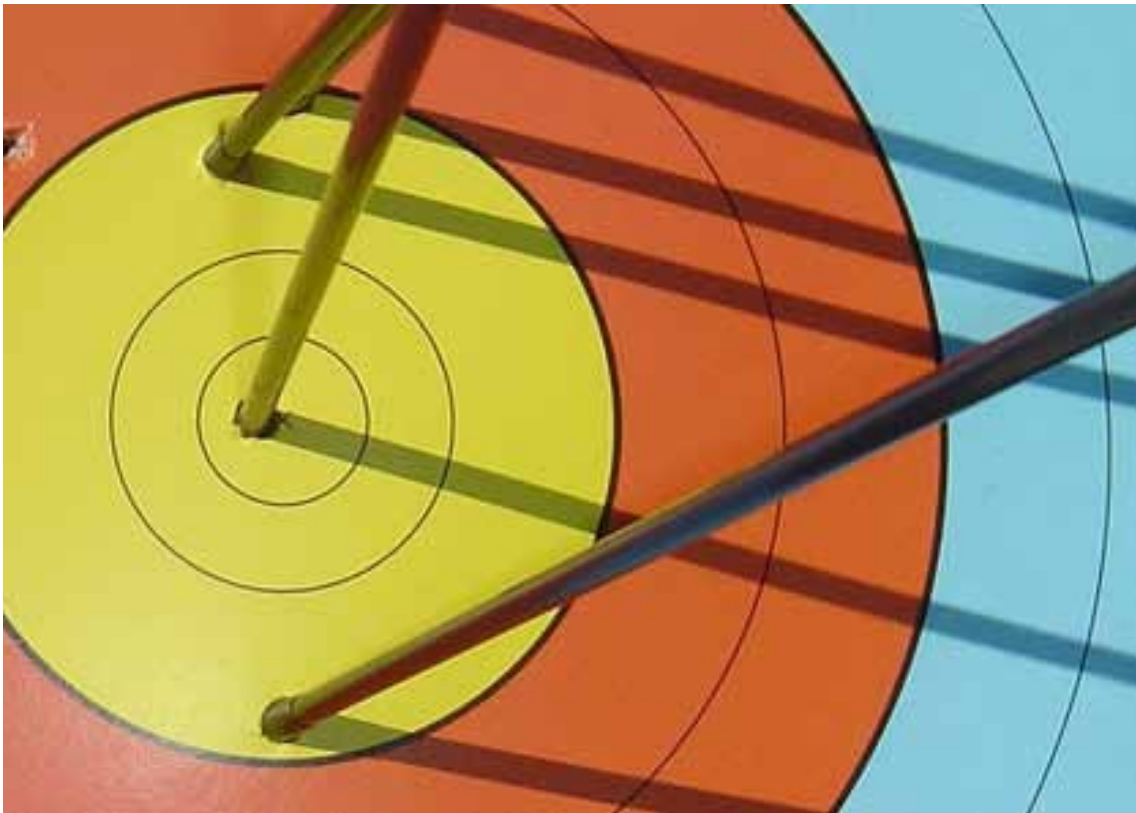
- 2. Elk ruimtelijk initiatief dat onderworpen is aan de vraag wat het betrekken van onze (Duitse) regiogemeenten kan betekenen voor dit initiatief, beschouwen we als kansrijker.**

Samen met onze buurgemeenten beschikken we over een groot achterland met miljoenen inwoners. Verder kijken dan onze gemeentegrenzen kan een verrijking zijn voor het ruimtelijke initiatief. Met name op het gebied van regionale spreiding en concentratie van diverse voorzieningen, bedrijventerreinen, natuur- en landschapsontwikkeling, klimaatadaptatie, (toekomstige) knelpunten op het gebied van infrastructuur en energievoorziening ligt samenwerking voor de hand, ook grensoverschrijdend! Wij kiezen ervoor om de relatie met onze Nederlandse regiogemeenten verder te intensiveren, met onze Duitse regiogemeenten willen we een constructieve relatie opbouwen.

- 3. Elk ruimtelijk initiatief dat zelf georganiseerd draagvlak geniet, beschouwen we als kansrijker.**

Dit houdt in dat een initiatiefnemer zelf op zoek gaat naar draagvlak in zijn of haar omgeving en daartoe allianties smeedt. Wij zijn in dat geval eerder bereid om mee te werken. Voorwaarde is uiteraard dat het initiatief, ondanks draagvlak, niet het publieke belang onevenredig schaadt. Dit betekent niet dat zomaar alles kan en mag, ook al kan er in de directe omgeving draagvlak gecreëerd worden.

De basisprincipes zijn te vergelijken met het streven naar een schot in de roos. Ze geven de gewenste richting aan. Het is onze taak om nieuwe ontwikkelingen zo dicht mogelijk bij de roos te laten landen. Als gemeente kunnen we de gewenste ontwikkelingen zelf actief oppakken, maar we kunnen ook een rol spelen als verbinder van partijen (zie voor een nadere toelichting op de rol en verantwoordelijkheid Deel C).

Daarnaast hebben we een toetsende rol om ervoor te zorgen dat ontwikkelingen niet buiten het blazoen landen. We streven een schot in de roos na en, indien raak, is dat lovenswaardig. Maar een schot buiten de roos dat wel op het blazoen terecht komt slaan wij niet af. Als iemand buiten het blazoen schiet, kunnen we samen onderzoeken op welke wijze we toch op het blazoen komen.

» ruimtedruk

*Ruimte nodig voor **glastuinbouw**, de Maas en beken, natuur // behoud van productiewaarde **landbouw** // **toerisme en recreatie** als economische pijler // slimme functiecombinaties // beschermen van **erfgoed** en cultuurlandschappen // geen **rode ontwikkelingen***

2 Drukte in het ommeland

Majeure opgave

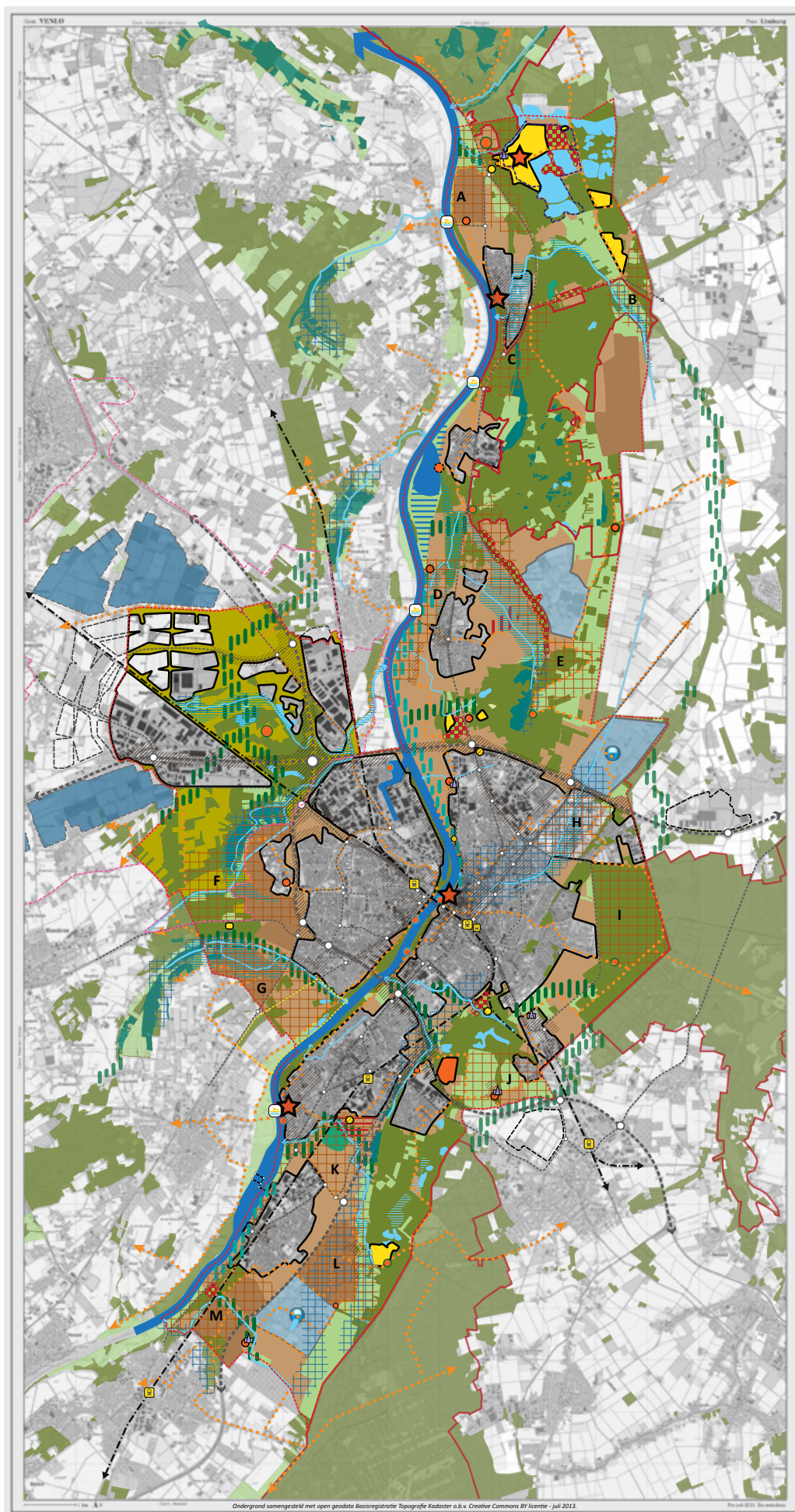
Het contrast tussen stedelijk gebied en buitengebied is sterk afgenomen. En dat is jammer. Want het vervagen van het contrast tussen stedelijk gebied en buitengebied en de steeds beperktere variatie in het landschap leveren in onze ogen een minder aantrekkelijke omgeving op. Met deze visie willen we het contrast tussen stedelijk gebied en buitengebied juist weer verscherpen en de kansen die dit biedt maximaal benutten. Daar is ook alle aanleiding toe, omdat de druk op de dorpen en de stad afneemt en er steeds meer activiteiten plaatsvinden in het buitengebied.

Het bestaand stedelijk gebied biedt ruim voldoende capaciteit voor de toekomstige stedelijke functies. In het buitengebied is de druk op de ruimte juist hoger geworden door een steeds groter beslag op de ruimte voor water, natuur, toerisme en recreatie. Daarnaast legt de productie van voeding en planten (land- en tuinbouw) nog steeds een grote ruimteclaim op het buitengebied, ondanks de verdere intensivering van de sector. Met het versterken van het contrast tussen het stedelijk gebied en het buitengebied profiteert de gemeente van het beste van twee werelden. Door het verscherpen van de tegenstelling ontstaat immers een grotere diversiteit. Dit vraagt om het combineren van meerdere functies in het buitengebied, maar ook om zuinig ruimtegebruik en zuinig zijn op landbouwgrond (Verklaring van Roermond⁴). Grote winnaars zijn de kwaliteit van het landschap en de beleving door haar gebruikers.

We kiezen in het buitengebied voor een mix van aan het buitengebied gebonden functies, waarbij de glastuinbouw specifieke gebieden toegewezen heeft gekregen. Daarnaast gaan we in het buitengebied zeer gericht om met stedelijke functies. We willen niet dat ontwikkelingen die eigenlijk in stad en dorp thuishoren, tegen betaling of andere vormen van compensatie alsnog worden toegestaan (vormen van 'betaalplanologie').

Natuurgebieden, groene structuren en water in het buitengebied worden steeds belangrijker. We willen dit 'groen en blauw' benutten om verdroging en vernatting van natuur- en landbouwgronden tegen te gaan door met slimme ingrepen het teveel of tekort aan water in goede banen te leiden. Het belang van groen en blauw neemt ook steeds verder toe als recreatieve en toeristische factor. Anders dan in het verleden worden groen en blauw in het buitengebied ingezet door meerdere functies zoveel mogelijk te combineren: toerisme en recreatie, natuurontwikkeling, verdroging en vernatting, zuivering en energieproductie.

De onderstaande paragrafen gaan verder in op de volgende opgaven: benutten van het productielandschap, het onder strikte voorwaarden toestaan van stedelijke functies in het buitengebied - de zogenaamde 'rode ontwikkelingen', het verbinden en ontsluiten van natuur en de kwaliteitsslag van de (verblijfs)recreatie.

Drukke in het ommeland

	ruimte voor primaire productie <i>agrarisch productielandschap</i> agrarische productie prioriteit, natuur, cultuurhistorie en wateropgaven ondergeschikt
	cultuurlandschap ontwikkelingen dragen bij aan goede balans tussen agrarische productie, natuur, water, recreatie en cultuurhistorie
	mozaïeklandschap ruimtelijk beleid op grond van de Structuurvisie Klavertje 4-gebied
	bestaande glastuinbouwconcentratiegebieden geen fysieke uitbreidingsruimte van het gebied
	optimaliseren bestaande glastuinbouwconcentratiegebieden herverkaveling/-ordering, verbeteren ontsluiting, terugdringen burgerwoningen, ruimte voor verbreden met biobased bedrijfsonderdelen
	projectvestigingsgebieden (grootschalige glastuinbouw) signaalfunctie, gelegen buiten de gemeente Venlo in het Klavertje 4-gebied
	ruimte voor natuur en natuurontwikkeling <i>TOP-gebieden voor natte natuur</i> Europese bescherming
	ecologische hoofdstructuur bestaande natuur- en bosgebieden
	ecologische hoofdstructuur ruimte voor nieuwe natuur, kansen voor agrarisch beheer/gebruik
	begrenzing Natura2000-gebied Europese bescherming
	ontwikkelingen dragen bij aan verbeteren ecologische verbinding regionale samenwerking is essentieel, ook met Duitsland
	ontwikkelingen dragen bij aan verbeteren ecologische verbinding Maasoever
	ruimte voor toerisme en recreatie <i>concentratie verblijfs- en dagrecreatieve voorzieningen</i> Arcen, binnenstad Venlo, Steyl
	dagrecreatieve voorziening stippellijn in ontwikkeling
	poort tot natuurgebied passieve recreatie
	waterrecreatieve voorziening jachthaven, passantenhaven en watersportvoorzieningen (stippellijn ontwikkeling wenselijk)
	verblijfsrecreatieve voorziening (eventueel i.c.m. dagrecreatie) ontwikkeling gericht op kwaliteitsverbetering bestaande voorzieningen, specifieke regeling uitbreiding
	toeristisch-recreatieve hoofdstructuur (langzaam verkeer) ruimte voor initiatieven, mits behoud cultuurhistorische waarden en versterking ruimtelijke kwaliteit
	ruimte voor water <i>beken</i> tevens ecologische functie
	beekdal ruimte bieden aan natte natuur en waterretentie tegen verdroging en opvangen hoogwaterpieken
	kwelzone (buiten het rivierbed) hoge ecologische en waterhuishoudkundige waarden
	buitensport-complex buiten contour stedelijk / dorpsgebied
	bestaande woonenclaves in het buitengebied geen verdere verstedelijking of netto uitbreiding
	cultuurhistorisch waardevol gebied nadere duiding van waarden in gebieden A t/m M, zie structuurvisie Bijlage IV
	religieus erfgoed, kansrijk voor functieverandering kloosters nabij toeristisch-recreatieve routes
	cultuurhistorisch waardevol ensemble kasteel Holtmühle Tegelen
	hoge ruimtelijke kwaliteit en/of identiteitsbepalende uitstraling zie Welstandsnota: gebieden met een bijzonder welstandsniveau
	ontwikkelingsruimte nieuw landgoed bestaand initiatief, geen nieuwe ruimte voor landgoederen met nieuw 'rood'
	(inter)nationaal wegennet
	lokaal / regionaal wegennet
	spoorwegen
	trein- / busstation / veerpont
	contour stedelijk / dorpsgebied zie kaart 'Ruimte in de stad'
	contour stedelijk / dorpsgebied buiten de grens van de gemeente Venlo
	Maas
	hoogwatergeul Lomm
	oppervlaktewater, niet in rechtstreekse verbinding met de Maas arcering: vergunde ontgrindingen met oppervlaktewater in de eindsituatie
	gemeentegrens
	contour Structuurvisie Klavertje 4-gebied
	contour Structuurvisie Laerbroeck
	contour Structuurvisie Klein Vink

2.1 Benutten productielandschap

De land- en tuinbouwsector is belangrijk voor onze regionale economie en legt een groot beslag op het gebruik van het buitengebied. Daarnaast heeft de sector een verantwoordelijkheid op het gebied van ordening, beheer en ontwikkeling van het landschap, waarmee ze een belangrijke rol in het behoud van de ruimtelijke kwaliteit van het buitengebied speelt.

De claim op dezelfde grond voor water, natuur, toerisme en recreatie de afgelopen jaren toegevoegd. We streven diversiteit in het buitengebied na, wat betekent dat we de verwevenheid van functies in het buitengebied in stand willen houden. Dit neemt niet weg dat we bestaande bedrijven in ons buitengebied kansen willen bieden om zich verder te ontwikkelen, waarbij de nadruk ligt op innovatie en verduurzaming om de balans te behouden.

Gewenste ontwikkelingen

Nieuwe agrarische bedrijven, met uitzondering van intensieve veehouderijen, worden gevestigd op vrijkomende agrarische locaties (bestaande agrarische bouwpercelen). De vestiging van nieuwe bedrijven op maagdelijke locaties is ongewenst. In het primaire productiegebied (donkerbruin op de kaart) krijgen agrarische initiatieven met uitzondering van intensieve veehouderijen alle ruimte. Niet door toevoegen van nieuwe bouwpercelen, maar door vergroting van de bestaande agrarische bouwpercelen en door het toestaan van een verantwoorde verbreding van de activiteiten. Dit kunnen nieuwe of aanvullende activiteiten zijn onder specifieke voorwaarden, zie ook paragraaf 2.2. Het denken en werken in continue kringlopen (biologische en technologische kringlopen) biedt kansen voor een 'biobased economy' en circulaire economie op het gebied van mens, milieu en economie. In de cultuurlandschappen, delen van het buitengebied waar oude structuren nog zichtbaar zijn (lichtbruine productiegebieden op de kaart), wordt bij nieuwe initiatieven een afweging gemaakt tussen de verschillende en mogelijk ook strijdige belangen. Met andere woorden: deze gebieden vragen om maatwerk. Natuurbeheer, recreatie, ruimte voor water, maar ook de instandhouding en versterking van (historische) cultuurlandschappen bepalen mede hoe de agrarische productieactiviteiten kunnen worden uitgebreid of juist worden aangepast. In deze 'lichtbruine' gebieden kunnen meerdere functies naast elkaar het primaat hebben.

Initiatieven die bijdragen aan het versterken van het profiel van de onderscheiden gebieden krijgen de ruimte. Een goede (cultuur)landschappelijke inpassing is in al deze gebieden een randvoorwaarde. Dit vraagt zoals gezegd in veel gevallen om maatwerk. Een gedegen plan voor een goede landschappelijke inpassing op basis van inheemse en gebiedseigen soorten is veel kansrijker en biedt ruimte voor ondernemers om op duurzame wijze hun bedrijf voort te zetten⁵. Een ondernemer zorgt mede zelf voor draagvlak in zijn directe omgeving. De Limburgse Land- en Tuinbouwbond (LLTB) wordt als kennisbron met specifieke expertise ingezet conform haar beleid 'niet vinken, maar vonken'.

Het buitengebied telt een aantal landschapszones, die de laatste 150 jaar weinig ingrijpende veranderingen hebben ondergaan. Inrichting en bodemgebruik zijn sterk gerelateerd aan ondergrond en structuur van het landschap. Daardoor overheersen kleinschalige organische patronen in plaats van grootschalige planmatige geometrische patronen. Deze oude cultuurlandschappen hebben een regionale karakteristiek en zijn daardoor herkenbaar voor de streek. Dit, en de visuele landschappelijke aantrekkelijkheid, maakt deze landschapszones van hoge waarde voor toerisme en recreatie. Ook herbergen deze landschapszones hoge cultuurhistorische, archeologische en ecologische waarden. Behoud en versterking van deze karakteristieken is maatschappelijk wenselijk. Landgebruik zal deze waarden slechts kunnen behouden indien de functies aan

het huidige gebruik gerelateerd zijn en qua schaal en vorm passend zijn.

Venlo is en blijft een sterke regio in de glastuinbouw, niet in de laatste plaats doordat Venlo een logistieke hotspot is. Initiatieven in de bestaande glastuinbouwconcentratiegebieden krijgen de ruimte, hier is nog voldoende ruimte voor optimalisatie van ruimtegebruik. Hierbij bieden we in twee zones ('t Ven-noord en Meelderbroek) ruimte door middel van herordening/herverkaveling ter versterking en revitalisering van deze gebieden. Denk hierbij aan het verbeteren van de ontsluiting en het terugdringen van burgerwoningen. Dit alles op voorwaarde van een goede landschappelijke inpassing van deze 'glazen bedrijventerreinen'. 't Ven-Noord en Meelderbroek bieden daarnaast kansen voor experimenten onder de noemer van 'biobased economy' (zie kaart).

Vanwege landschappelijke kenmerken en de afstand tot de hoofdinfrastructuur geldt voor het glastuinbouwconcentratiegebied Schandelo deze optie tot intensivering van het gebruik en kansen voor biobased experimenten niet. De structuurvisie respecteert de huidige begrenzing van het gebied en bestaande rechten in het vigerende bestemmingsplan, maar biedt geen aanvullende ontwikkelingsmogelijkheden.

Initiatieven voor uitbreiding van solitaire glastuinbouwbedrijven buiten de glastuinbouwconcentratiegebieden zijn onderhevig aan het 'glas voor glas principe' (glasbankregeling). Nieuw is de mogelijkheid om glastuinbouw te realiseren op te herstructureren bedrijventerreinen, waarbij de glastuinbouw op slimme wijze samenwerkt met de gevestigde bedrijven op het gebied van energie (zie 'robuuste structuren').

Te behouden kwaliteiten

Het afwisselende karakter van het buitengebied beschouwen we als een grote kwaliteit. De gemeente Venlo zal sturen op het behoud van de diversiteit tussen gebieden waar productie het belangrijkste is (donkerbruin op kaart), gebieden waar natuur en water het belangrijkste zijn (groen en blauw op kaart) en cultuurlandschappen waar productie, natuur en water met recreatief nevengebruik een nevengechikt belang hebben (lichtbruin op kaart).

Primair agrarisch productielandschap en cultuurhistorisch waardevolle gebieden kunnen vaak goed samengaan. Cultuurhistorisch waardevolle gebieden zijn op de kaart voorzien van een bruin gekleurd raster. Het combineren van beide functies is uitgangspunt, maar daar waar initiatieven voor primaire agrarische productie in conflict komen met de cultuurhistorische waarden heeft het behoud van de cultuurhistorische waarden voorrang. Het bijzondere karakter van ons buitengebied heeft namelijk een belangrijke aantrekkingskracht op bewoners en toeristen en vormt een belangrijke pijler voor toerisme en recreatie. Bovendien zijn deze cultuurhistorische gebieden kwetsbaar vanuit de wetenschap dat deze zich niet zomaar herstellen. Voor een nadere toelichting op de waarden van de verschillende gebieden - op de kaart A t/m M - wordt verwezen naar bijlage IV. Het afwisselende karakter van het buitengebied blijft daarmee behouden. Daarnaast zijn bebouwing en bebouwingsstructuren met een hoge ruimtelijke kwaliteit aangeduid op de kaart en nader beschreven in de Welstandsnota.

In gebieden waar productie (donkerbruin op kaart) de belangrijkste functie is, zal de bestaande waterstructuur ten behoeve van de primaire productie in stand moeten worden gehouden om in te kunnen spelen op extremen in neerslag. Zorg daarbij is de waterkwaliteit; de primaire productie is namelijk één van de zwaarst belastende factoren ten aanzien van de waterkwaliteit.

Nieuwvestiging van grootschalige glastuinbouw buiten de projectvestigings- en glastuinbouwconcentratiegebieden is niet meer aan de orde. Nieuwvestiging van intensieve veehouderijbedrijven is evenmin aan de orde en/of wenselijk. In delen van het buitengebied is op grond van de vigerende bestemmingsplannen uitbreiding van bestaande intensieve veehouderijen mogelijk binnen het bestaande bouwblok of tot maximaal 1,5 ha. Deze ontwikkelingsmogelijkheden

worden gerespecteerd. Verplaatsing van bestaande intensieve veehouderijbedrijven naar 'landbouw ontwikkelingsgebieden' (LOG's) is uiteraard wel mogelijk. De LOG's zijn aangewezen op basis van het Reconstructieplan en niet gelegen in de gemeente Venlo.

2.2 Stedelijke functies in het buitengebied

We willen de kwaliteiten van het buitengebied beschermen en verbeteren. Verrommeling, verloedering en kwaliteitsverlies van het buitengebied gaan we tegen. We staan geen nieuwe bebouwing of functies toe in het buitengebied die het stedelijk gebied uithollen en de leefbaarheid in dorpen aantast. Stedelijke functies horen daarom in stad en dorp en in het buitengebied wordt in hoofdzaak benut voor land- en tuinbouw, water, natuur, toerisme en recreatie. We willen geen medewerking verlenen aan initiatieven die objectief beschouwd niet passend zijn. Daarbij zijn wij strenger dan het thans geldende Limburgs Kwaliteitsmenu (LKM). Ook als er een vorm van financiële of fysieke compensatie staat, staan we geen nieuwe stedelijke functies in het buitengebied toe.

De praktijk is natuurlijk niet altijd zwart-wit. Daarom maken we enkele uitzonderingen voor specifieke omstandigheden. Maatwerk is noodzakelijk bij het behoud van cultuurhistorisch waardevolle gebouwen en ensembles en om invulling te geven aan de verbreding van de landbouw ten gunste van de vitaliteit van het buitengebied. Maar ook om een alternatief te bieden voor vrijkomende agrarische bebouwing (VAB) uit oogpunt van zuinig ruimtegebruik en hergebruik van bestaand vastgoed.

Gewenste ontwikkelingen

In het buitengebied liggen kansen voor uitbreiding verbreding van agrarische bedrijfsactiviteiten (verbreding), met name in de vrijkomende agrarische bebouwing (VAB). Dit kunnen initiatieven

zijn in het kader van de ‘biobased economy’, maar ook op beperkte schaal en onder specifieke condities initiatieven op het gebied van zorg op maat, kleinschalige (verblijfs)recreatie, verkoop en horeca.

Nieuwe bedrijvigheid hoort eigenlijk in het stedelijk gebied thuis, een uitzondering wordt gemaakt voor vrijkomende agrarische bebouwing (VAB). Een duidelijke koppeling met het buitengebied is vereist.

Detailhandel in het buitengebied zien we als een ondergeschikte nevenactiviteit, mede ter bescherming van de vitale voorzieningenstructuur zoals beschreven in het hoofdstuk ‘Voorzieningen op maat’. Kleinschalige initiatieven voor ‘detailhandel in ter plaatse geteelde/bewerkte producten’ kunnen bijdragen aan de herkenbaarheid en identiteit van de regio: voedsel en tuinders!

Niet iedere overbodige schuur of stal kan een theehuis of boerderijcafé worden. Dus ook met nieuwe horeca als ondergeschikte activiteit gaan we terughoudend om. Een locatie aan of nabij de toeristisch-recreatieve structuur is noodzakelijk.

Voor het herbestemmen van bestaande cultuurhistorisch waardevolle gebouwen en ensembles (o.a. kloosters, cultuurhistorische boerderijen) met behoud deze waarden en bijbehorende landschapselementen zijn de mogelijkheden breder. Het accent dient te liggen op extensieve woon- en leefvormen. Indien het huidige gebruik reeds een intensieve woonvorm betreft (klooster of zorginstituut) kan een intensiever woonvorm worden toegestaan, echter in aansluiting op de primaire functies en waarden van het buitengebied.

Verval en verloedering van het buitengebied is niet wenselijk. Van voormalige bedrijfswoningen die worden bewoond door derden, maar waarvan het bedrijfsvoering niet is beëindigd, staan we reguliere bewoning toe. Dit in aansluiting op de Wet Plattelandswoningen en de gemeentelijke beleidsregel ‘Plattelandswoning’. Als het bedrijf wel is beëindigd en de milieuvergunning ingeleverd, is het gebruik van een voormalige dienstwoning als burgerwoning toegestaan. Voorwaardelijk hierbij dat de woning niet gelegen is in een glastuinbouwconcentratiegebied, het bestaande bedrijven niet hindert in de bedrijfsvoering en geen nieuwe óf extra stedelijke functie worden toegevoegd.

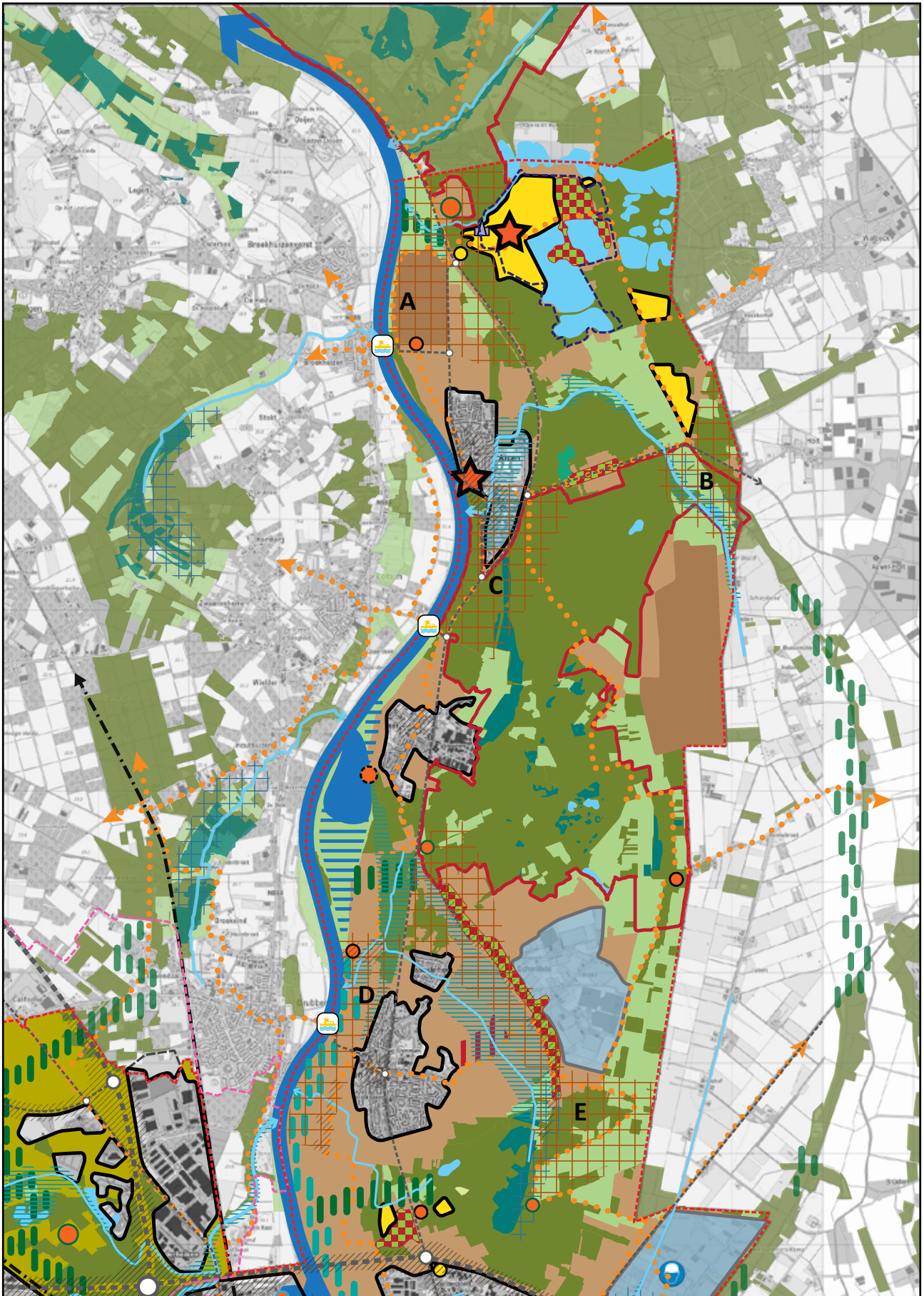
Voor de bestaande woonenclaves in het buitengebied – zoals weergegeven op de kaart ‘Drukke in het buitengebied’ – zijn geen nieuwe stedelijke functies toegestaan, zoals woningen, bedrijvigheid of voorzieningen.

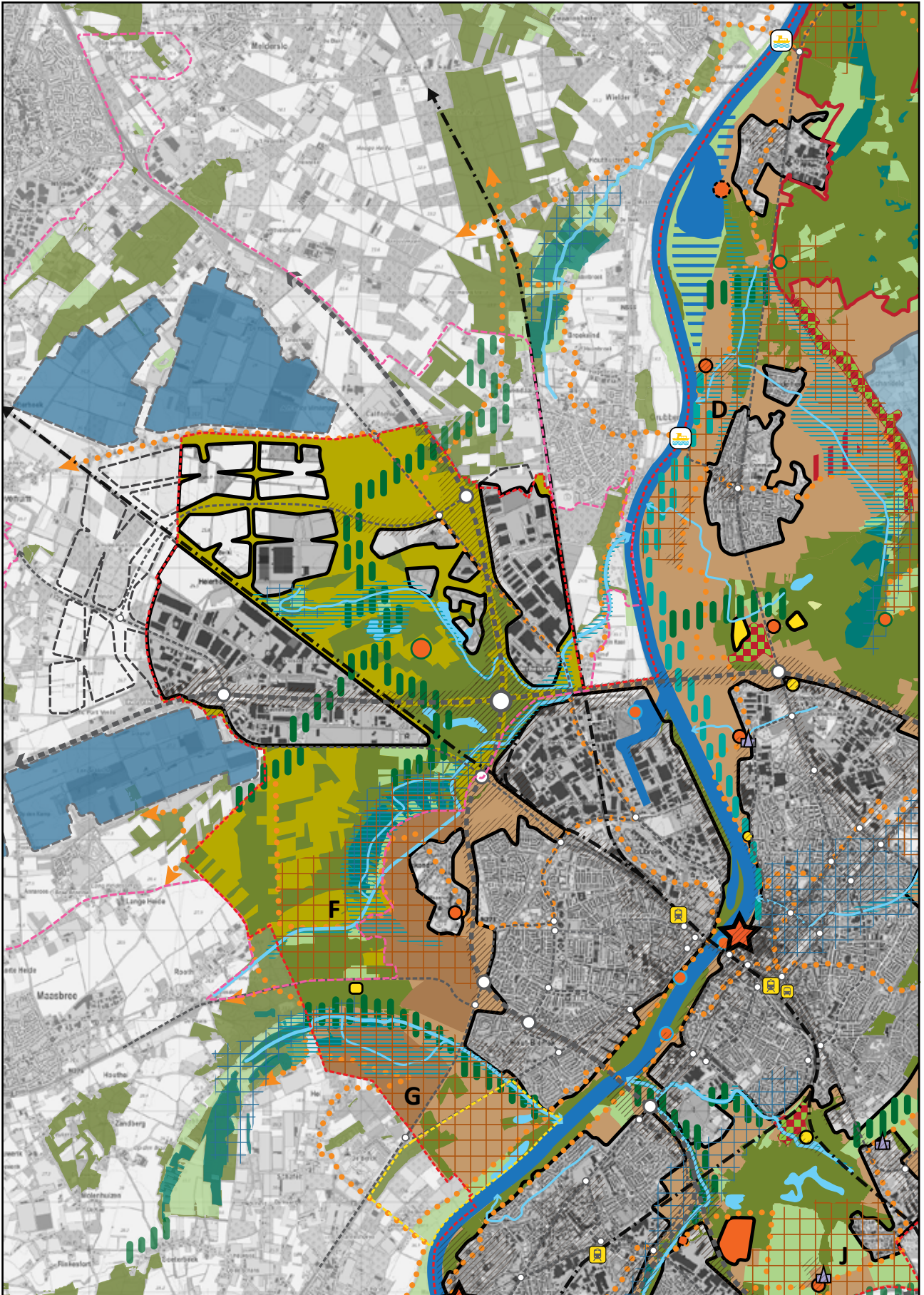
Bestaande stedelijke functie kunnen voor duurzame instandhouding of optimalisatie van het gebruik maximaal van 10% uitbreiden van de bebouwing of gebruik. Voor buitensport-complexen geldt een uitzondering op het maximum, mits uitbreidingsbehoefte structureel van aard is en zorgvuldig in de omgeving wordt ingepast.

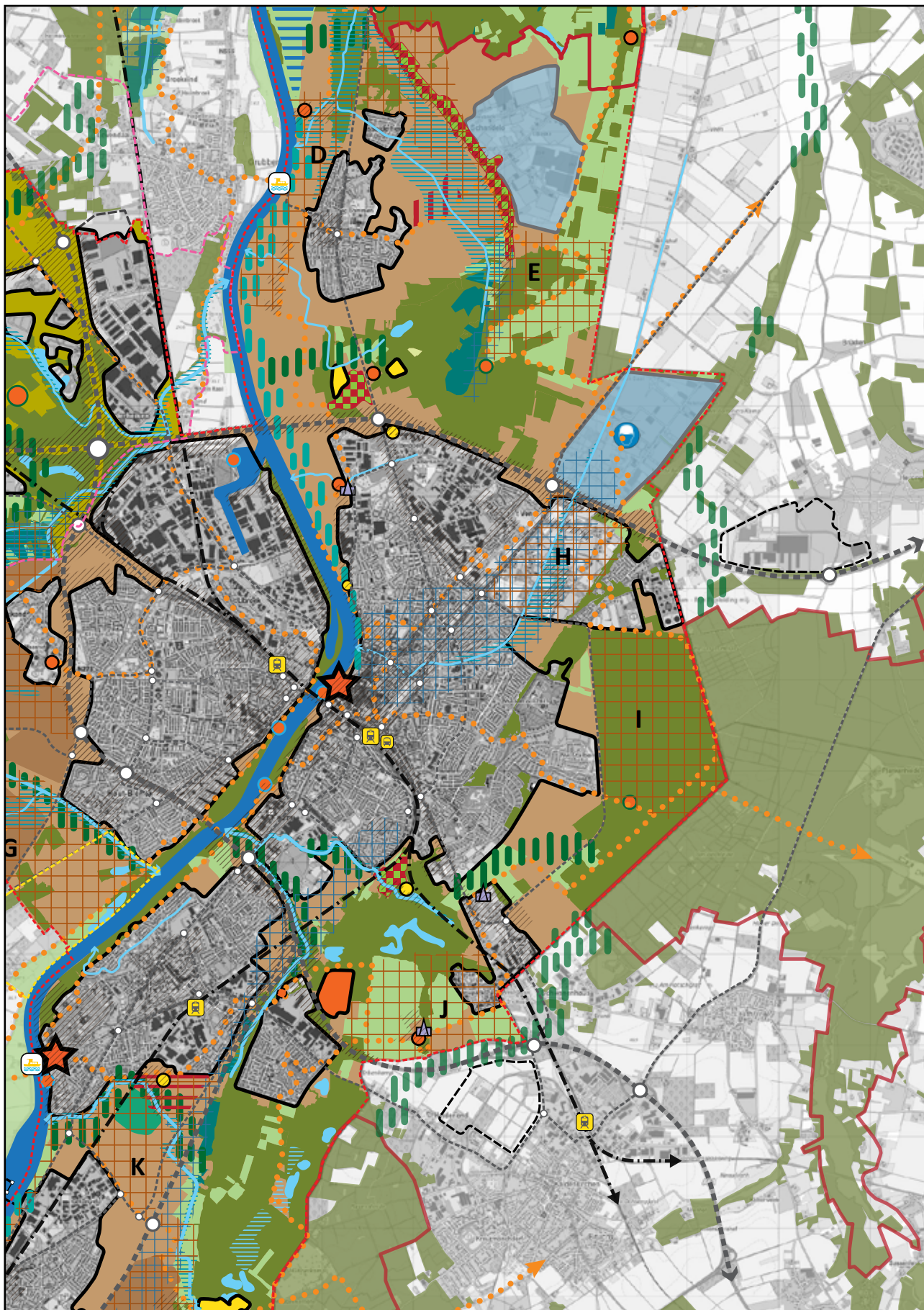
Te behouden kwaliteiten

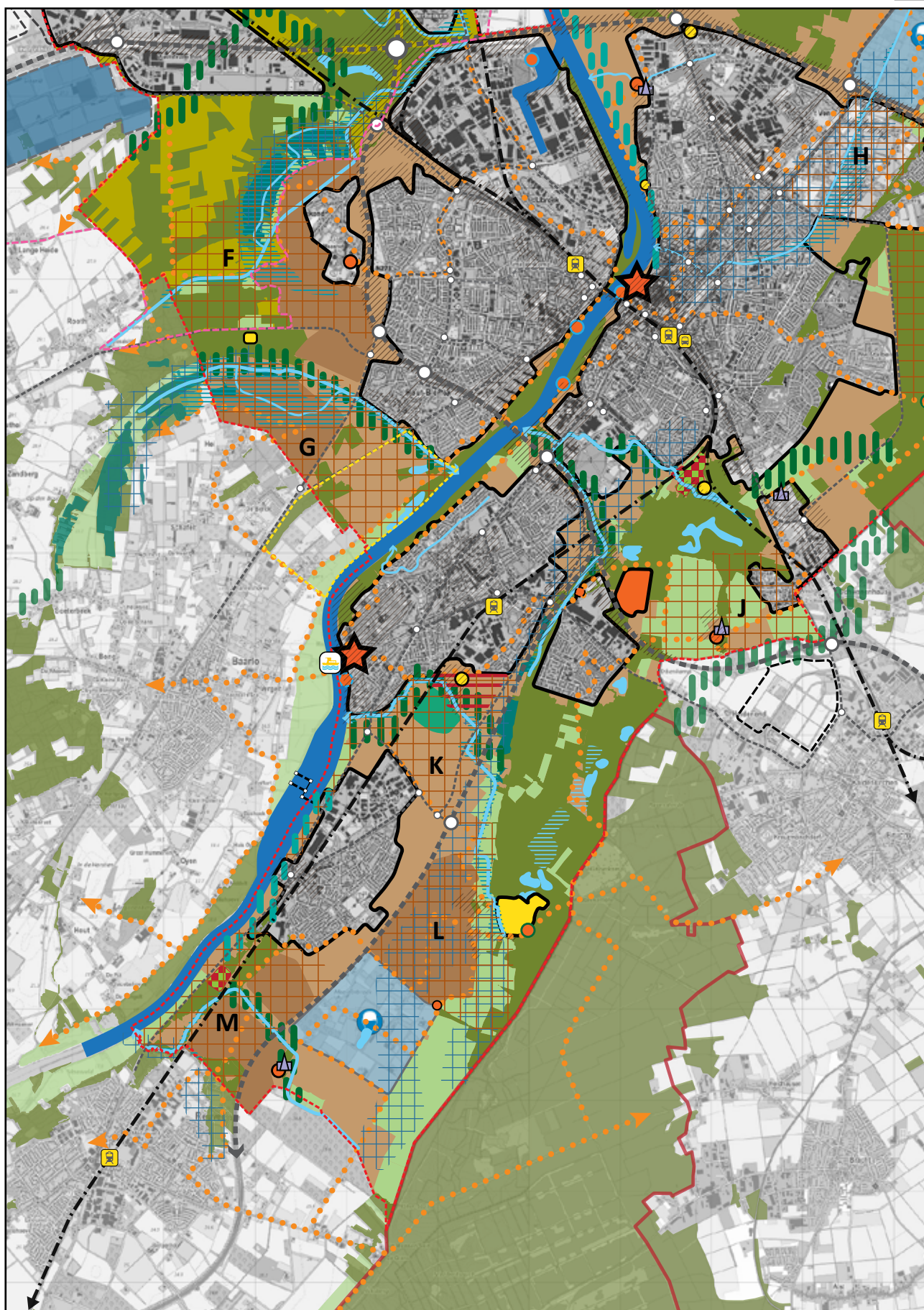
‘Niet buitengebied gebonden functies’, zoals nieuwe woningbouw, stedelijke bedrijvigheid en stedelijke voorzieningen, horen in het stedelijk gebied te worden gerealiseerd (zie ook de toelichting op de implementatie van het Limburgs Kwaliteitsmenu in Deel C onder punt 3). We staan daarom geen nieuwe stedelijke functies (rode ontwikkelingen) in het buitengebied toe, met uitzondering van de hierboven beschreven ontwikkelingen. Ook het toevoegen van nieuwe bedrijfswoningen is niet aan de orde.

We willen voorkomen dat een veelheid van kleinschalige verkooppunten van ter plekke geproduceerd voedsel er toe leidt dat ruimtelijke kwaliteit onder druk komt te staan door mogelijke

negatieve effecten (zie ook hoofdstuk 5 'Voorzieningen op maat'). Bovendien dient voorkomen te worden dat verstoring van de vitale detailhandels- en horeca-structuur optreedt door ongecontroleerde en niet-kleinschalige toename van verkoop van niet streekgebonden producten. Nieuw aan te leggen landgoederen zijn niet toegestaan indien hier stedelijke ontwikkelingen (nieuw rood) voor noodzakelijk zijn. Uitzondering hierop is het lopende initiatief 'Schandelsch Broek', direct ten oosten van Velden. Initiatieven om een landgoed te creëren met bestaand rood in het buitengebied is wel toegestaan, mits geen 'nieuw rood' wordt toegevoegd.

Aan het besluit van dit hoofdstuk is een tabel opgenomen met de beleidslijn voor nieuwvestiging of uitbreiding van zowel buitengebied gebonden als stedelijke functies in het buitengebied nader gespecificeerd, inclusief de voorwaarden en uitzonderingen.

2.3 Natuur verbinden en ontsluiten

Een robuust grensoverschrijdend natuur- en waternetwerk is er om de biodiversiteit in stand te kunnen houden, in te kunnen spelen op natte en droogteperioden en op de effecten van de klimaatverandering voor flora en fauna. Het dient daarnaast als belangrijke recreatiezone en drager van de landschappelijke structuur. We willen bovendien groen en blauw benutten om verdroging en vernatting van natuur tegen te gaan. Voor het water is dit beschreven in het hoofdstuk 'de Maas en haar beken'. Toeristisch-recreatief medegebruik van de natuur draagt bij aan een sterk imago van de gemeente en regio en draagt positief bij aan het goede vestigingsklimaat. Daarmee is natuur ook een belangrijke economische factor.

Het proces van verbinden van natuurgebieden ten behoeve van de ecologische hoofdstructuur (EHS) gaat nog voort en zal op een aantal fronten nog worden afgemaakt. Groot investeringsgeld voor natuurontwikkelingen is niet meer voorhanden, maar via kleinschalige ingrepen en met een lange adem kunnen we de verbindingen op termijn toch tot stand brengen. We willen behouden wat tot op heden bereikt is. Investerings in natuur die in het verleden gedaan zijn, mogen niet teniet worden gedaan. De gemeente zal proberen partijen en belangen bij elkaar te brengen om ontbrekende verbindingen op termijn alsnog te realiseren. Dit doen we zoveel mogelijk vanuit een regionaal perspectief. Daarbij is het zaak om ook over de landsgrens te kijken.

Gewenste ontwikkelingen

Daar waar mogelijk zullen we natuurgebieden fysiek verbinden en slimme combinaties leggen, ook over de grens. Ontbrekende verbindingen kunnen worden gerealiseerd middels agrarisch natuurbeheer in gebieden met agrarische waarden (lichtgroen op de kaart). Op de kaarten zijn de belangrijkste ontbrekende verbindingen weergegeven (ook deels in stedelijk gebied), deze hebben voor de gemeente prioriteit. We hebben een rol als intermediair tussen particulieren, waterschap, provincie en belangenorganisaties (op het gebied van natuur en landschap, landbouw etc.) om ervoor te zorgen dat alle actoren een bijdrage leveren aan het ontwikkelen en verbinden. Regionale natuurstructuren pakken we zoveel mogelijk gezamenlijk en vanuit een gedeeld belang aan. Bovendien werken we gezamenlijk aan goed bereikbare en goed toegankelijke natuurgebieden. Regiogemeenten en Duitse bureaus die grenzen aan ons buitengebied zullen we daarbij actief betrekken. De gemeente wordt de schakel tussen grensoverschrijdend Nationaal Park de Maasduinen en het Grenspark Maas-Swalm-Nette. Dit sluit aan bij de wens om het Nationaal Park de Maasduinen uit te breiden in zuidelijke richting, ruwweg tot aan de A67, waarmee het Nationaal Park binnen de gemeentegrenzen komt te liggen en daardoor beter benut kan worden door de toeristische sector. Daarnaast zien we water als een zeer wezenlijk onderdeel van het buitengebied. We houden rekening met extra ruimte voor beken voor vernatting en creëren daarmee kansen om ecologische waarden te verhogen.

Te behouden kwaliteiten

De investeringen van de afgelopen decennia in natuurgebieden koesteren we en we zullen ervoor zorgen dat deze niet teniet worden gedaan door andere ontwikkelingen in potentiële verbandingen toe te staan ('no regret' benadering). Natura 2000 gebieden, bestaande bos- en natuurgebieden met de status EHS, beken met een specifieke natuurdoelstelling en TOP-gebieden (natte natuur), genieten een deugdelijke bescherming. We waarborgen samen met de natuurorganisaties, het waterschap en de provincie de kwaliteit en kwantiteit in het regionaal watersysteem ten behoeve van de natte natuur. We letten streng op strijdigheden met EHS-doelstellingen. Hierbij wordt het primaire productielandschap (donkerbruin op kaart) ontzien. We sturen op het voorkomen van onomkeerbare zaken die ten kosten gaan van natuurstructuren en die het verbinden en ontwikkelen van natuurgebieden in de verdere toekomst kunnen belemmeren. Verstandig is om daarbij ook de Duitse zijde van de grens te betrekken. We moeten geen complexe investeringen aan de 'Nederlandse zijde' willen als aan de 'Duitse zijde' voldoende robuuste structuren liggen. Samen met de Duitse buurgemeenten krijgt een robuuste structuur van natuurgebieden namelijk steeds meer vorm. Niet alleen ten zuiden van Venlo, maar in het agrarische gebied tussen Arcen, Velden en Straelen wordt aan weerszijden ingezet op het versterken van de natuurwaarden in combinatie met agrarisch beheer en gebruik.

2.4 Kwaliteitsslag recreatie

De toeristisch-recreatieve sector is een belangrijke economische pijler voor de regio. Het kwantitatieve aanbod van verblijfsrecreatie volstaat, de kwaliteit laat echter te wensen over. We streven naar een kwaliteitsslag in de regio.

Initiatieven voor dagrecreatie passen in de toeristisch-recreatieve hoofdstructuur, zoals op de kaart weergegeven. Deze recreatieve structuren overstijgen net als natuurstructuren ook de gemeentegrens. Voor grootschalige, stedelijke dagrecreatie op regioniveau ('leisure') is conform de visie stedelijk centrum het Kazerneterrein beschikbaar. Grootschalige dagrecreatie

in de vorm van recreatieparken e.d. landt in principe binnen het regionaal 'opvanggebied' de Peelbergen.

Ten aanzien van het aanbod van verblijfsrecreatie buiten de recreatieve centra (Bad) Arcen, Steyl en de Venlose binnenstad, streven we een kwaliteitsverhoging na en geen kwantitatieve toename. Het streven is een aanbod dat aansluit bij de vraag. We willen verblijfsrecreatieondernemers buiten de drie centra faciliteren om te investeren in het verhogen van de kwaliteit van het bestaande aanbod.

Risico van een kwalitatief laagwaardige verblijfsrecreatieve voorraad, is dat deze voorraad al snel uitsluitend ingezet wordt voor tijdelijke huisvesting van tijdelijke arbeidsmigranten. De afgeleide opgave is daarom dat we onwenselijk gebruik van verblijfsrecreatie door arbeidsmigranten willen voorkomen. We vinden dat tijdelijke arbeidskrachten in een reguliere woon-omgeving een (tijdelijk) thuis moeten kunnen vinden.

Gewenste ontwikkelingen

Initiatieven die leiden tot kwaliteitsverbetering van de huidige verblijfsrecreatie en initiatieven die ervoor zorgen dat het aanbod niet 'afglijdt', krijgen de ruimte. Daarbij is het essentieel dat vergroting alleen mogelijk is ten behoeve van kwalitatieve verbeteringen, maar geen netto toename van de voorraad oplevert.

Terreinen en parken voor verblijfsrecreatie met een lage kwaliteit en een slecht toekomstperspectief komen in aanmerking voor transformatie of sanering. Dit willen we bereiken door het toepassen van een standplaats-voor-standplaats principe, waarbij een verouderde accommodatie plaats maakt voor een nieuwe of verbeterde accommodatie. We faciliteren initiatieven ten behoeve van kwaliteitsverbetering van campings; groener, ruimer opzetten accommodatie en landschappelijk inpassing.

We faciliteren recreatieve ontwikkelingen die laten zien wat er in het buitengebied aan economische productie plaatsvindt. Deze toeristisch-recreatieve invulling heeft een belevingswaarde op zich, en is bovendien complementair aan de bedrijfsmatige activiteiten binnen het cluster Greenport Venlo. We stimuleren recreatief medegebruik van het productielandschap als onderdeel van de wederkerige relatie met de krachtige regionale economie. Initiatieven voor horeca (inclusief kleinschalige recreatieve voorzieningen zoals een speeltuin) krijgen de ruimte om te ontwikkelen onder de voorwaarde dat het de recreatieve hoofdstructuur versterkt (gelegen aan 'knopen'), goed landschappelijk ingepast is én een bijdrage levert aan het in stand houden van de cultuurhistorisch waardevolle structuren of objecten. Voor Steyl ligt er nog een duidelijke ontwikkel- en herstructureringsopgave

We versterken recreatieve routes en -netwerken, ook richting Duitsland (onder meer Krickenbeckersee), en stimuleren de ontwikkeling van herkenbare en functionele 'recreatieve poorten'. Recreatieve langeafstandroutes als het Pieterpad (noord-zuid), maar ook grensoverschrijdende routes (west-oost) zijn speerpunten in een dergelijke regiomarketing. We koppelen (dag)recreatieve voorzieningen aan elkaar. Dit betreft zowel voorzieningen binnen de eigen gemeentegrenzen, als ook voorzieningen binnen de gehele grensoverschrijdende regio. Te denken valt aan goede verbindingen met voorzieningen buiten de gemeentegrenzen in plaats van zelf investeren in deze voorzieningen. Ook willen we de verbindende routes met recreatieve centra Arcen, Steyl en Venlo versterken.

Te behouden kwaliteiten

De bestaande programmatische voorraad verblijfsrecreatieve voorzieningen in het buitengebied volstaat in principe. Kwantitatieve uitbreiding van verblijfsrecreatie en nieuwe (grootschalige) verblijfsrecreatie die ervoor zorgt dat het bestaande aanbod verder afglijdt, willen we voorkomen. Uitzondering hierop zijn B&B's en hotels in de recreatieve centra (Bad) Arcen, Steyl en de Venlose binnenstad, en kleinschalig kamperen bij de boer. Gedachte hierachter is een 'gezonde schaarste' te creëren, om daarmee kwalitatieve groei te bewerkstelligen. Daarnaast willen we de concentratie van verblijfs- en dagrecreatieve voorzieningen in de toeristisch recreatieve centra behouden. Permanente bewoning en tijdelijke (seizoensgebonden) huisvesting, zoals verblijf van arbeidsmigranten in recreatiewoningen, willen we voorkomen. Hierbij moet aangetekend worden dat er nu nog onvoldoende alternatieve huisvesting is voor arbeidsmigranten die hier kort verblijven, maar zoals gezegd is huisvesting in recreatiewoningen of campings geen gewenste eindsituatie.

Grootschalige dagrecreatieve voorzieningen zijn onderdeel van regionale afstemming, we willen op dat vlak niet onnodige concurrentie aangaan met het buiten de gemeente Venlo gelegen recreatiegebied de Peelbergen.

Samenvattend zijn de volgende nieuwe gebouwde ontwikkelingen met de bijbehorende condities mogelijk in het buitengebied, uitgezonderd de gebieden waarvoor een specifieke structuurvisie nog rechtskracht heeft – Klavertje 4-gebied, Klein Vink en Laerbroeck.

	voorwaarden nieuw initiatief buitengebied
buitengebied gebonden functies <i>Het betreft functies die door hun uitstraling en aard aan het buitengebied zijn gebonden. Dit zijn land- en tuinbouw, landschap en cultuurhistorie, natuur, buiten- en verblijfsrecreatie en water.</i>	Ja, mits rekening houdend met andere functies in het buitengebied, natuur, water en recreatie en/of agrarische productie. De nieuwe structuurvisie biedt hier een houvast voor. Rekeninghouden met de bestaande landschappelijke, cultuurhistorische en ecologische waarden is het vertrekpunt. De nieuwvestiging van intensieve veehouderijen is te allen tijde uitgesloten, uitbreiding enkel conform bestemmingsplanregeling. De nieuwvestiging van glastuinbouw alleen in glastuinbouwconcentratiegebieden of projectvestigingsgebieden. Gezien de druk op het buitengebied en de richtinggevende keuze om ook in het buitengebied onnodig ruimtegebruik en verrommeling te voorkomen, kiezen we er voor om nieuwe ruimte te bieden met een compensatie-inspanning. De compensatie-inspanning moet altijd in verhouding staan tot het initiatief, dit betekent maatwerk. De compensatie-inspanning dient zuiver binnen diezelfde functie plaats te vinden. Bijvoorbeeld een oude kas (verrommeling) slopen voor de uitbreiding van een bestaande kas (zelfde functie). Indien geen functionele compensatie kan worden gevonden binnen de gemeente Venlo is een verbreding naar de regiogemeenten mogelijk. Lukt in het uiterste geval ook dit niet, dan kan de inspanning uiteindelijk komen te vervallen. Dit zien wij als een zuivere functie-gebonden compensatie-inspanning behorend bij de doelstelling. Compensatie in verhouding tot het initiatief is het vertrekpunt en overvragen kan niet aan de orde zijn. Bij een eenmalige uitbreiding van minder dan 10% geldt deze compensatieverplichting niet. <i>nieuw initiatief</i> • agrarische bedrijvigheid (grondgebonden) <i>‘stal-voor-stal-regeling’ of andere agrarische bebouwing</i> • verblijfsrecreatie (campings en vakantieparken) <i>‘standplaats-voor-standplaatsregeling’ (op basis van ruimtegebruik)</i> <i>uitbreiding bestaande functie</i> • agrarische bedrijvigheid <i>‘stal-voor-stal-regeling’ of andere agrarische bebouwing</i> • solitaire glastuinbouw <i>‘glas-voor-glas regeling’, conform Glasbankregeling</i> • verblijfsrecreatie (campings en vakantieparken) <i>‘standplaats-voor-standplaatsregeling’ (op basis van ruimtegebruik)</i>

stedelijke functies (rood) <i>Het betreft functies die door hun uitstraling en aard aan stad en dorp zijn gebonden. Dit zijn wonen, werken, maatschappelijke en commerciële voorzieningen.</i>	Nee, met in achtneming van onderstaande uitzonderingen: <i>nieuw initiatief in bestaand object (hergebruik)</i> • een voormalige agrarische bedrijfswoning tot burgerwoning wordt omgevormd, conform gemeentelijke beleidsregel plattelandswoning • een cultuurhistorisch waardevol gebouw of ensemble kan worden behouden, hetgeen op grond van de meest actuele Cultuurhistorische Waardenkaart dient te worden onderbouwd • een vrijkomend agrarisch bedrijfsgebouw (VAB) wordt ingezet voor een ondergeschikte functie (zorg, recreatie of toerisme) in het kader van de verbreding van de landbouw of een kleinschalige bedrijfsfunctie met een duidelijke koppeling aan het buitengebied: ter illustratie wel een kaasmakerij, geen metaalbewerkingsbedrijf • kleinschalige dagrecreatieve voorzieningen aan of nabij een knoop aan de toeristisch-recreatieve hoofdstructuur in een bestaand object, mits goed landschappelijk ingepast én indien van toepassing een bijdrage leverend aan de instandhouding van cultuurhistorisch waardevolle structuren of objecten <i>uitbreiding bestaande functie</i> • ondergeschikt met een maximum van 10% van de huidige bebouwing en/of gebruik, waarbij het motief uitsluitend de instandhouding of optimalisatie van de bestaande functie is • buitensport-complexen kunnen zonder aanvullende voorwaarden worden uitgebreid, mits aangetoond kan worden dat de uitbreidingsbehoefte structureel is en de uitbreiding zorgvuldig in de omgeving wordt ingepast
---	---

» kansen benutten

*Demografisch **evenwicht** en (sociaal-)economische **kanteling** // **balanceren** met programma // **compacte stad en dorpen** houden gezonde druk op voorzieningen // **leegstand** // **hergebruik** van gebouwen en gebieden // **tijdelijk** gebruik // van **kijkgroen** naar **functioneel groen** // verdichten én verdunnen // aandacht voor **cultuurhistorie***

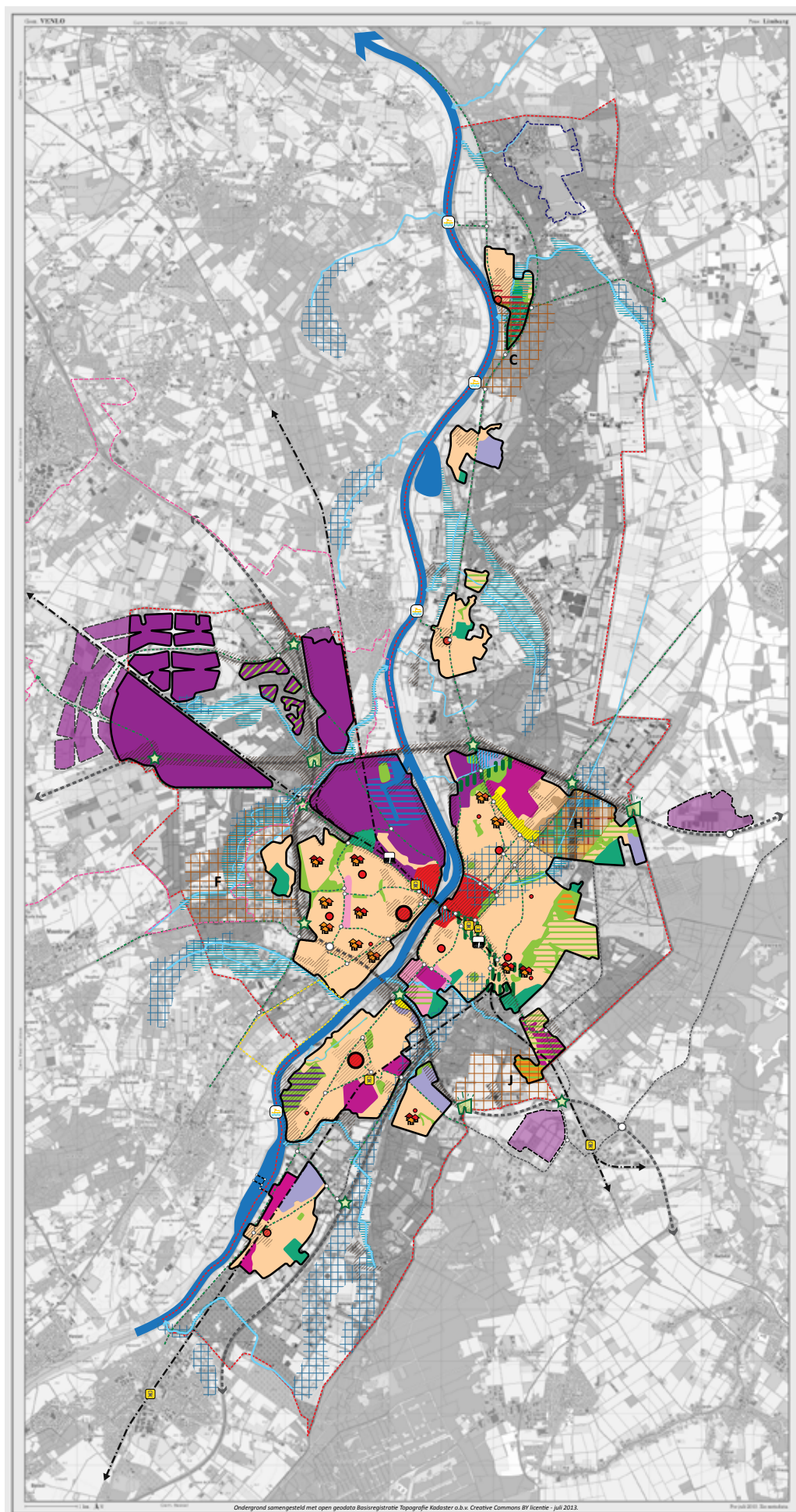
3 Ruimte in de stad

Majeure opgave

Het contrast tussen stedelijk gebied en buitengebied is sterk afgenomen. En dat is jammer. Want het vervagen van het contrast tussen stedelijk gebied en buitengebied en de steeds beperktere variatie in het landschap leveren in onze ogen een minder aantrekkelijke omgeving op. Stads- en dorpsrandzones worden steeds meer diffuse ‘rommelzones’ waar het stedelijk gebied en het buitengebied in elkaar overgaan. Waar die stadsrand minder herkenbaar is, ligt een stedenbouwkundig en/of landschappelijke opgave. Met deze visie willen we het contrast juist weer verscherpen. Stedelijk gebied en het buitengebied profiteren van elkaar. Met het versterken van het contrast tussen het stedelijk gebied en het buitengebied profiteert de gemeente van het beste van twee werelden. Door het verscherpen van de tegenstelling ontstaat immers een grotere diversiteit.

We krijgen te maken met demografische veranderingen, zoals vergrijzing en ontgroening en op termijn bevolkingskrimp⁶. Er is een duidelijke verschuiving te zien: de ruimtedruk in de stad en de dorpen neemt af, waar die in het buitengebied juist toeneemt. Dit vraagt om het maximaal benutten van de beschikbare ruimte in het bestaand stedelijk gebied en juist niet om een uitbreiding daarvan.

In het stedelijk gebied (inclusief stads- en dorpsranden) is door hergebruik, multifunctioneel gebruik en slim slopen nog voldoende ruimte aanwezig of te creëren om nieuwe initiatieven een plaats te geven. Door middel van het toevoegen van woningen in wijken (‘verdichten’) kan draagvlak behouden worden voor wijk- en buurtvoorzieningen, blijft vastgoed langer bruikbaar, worden gebieden veiliger en kan efficiënter worden omgegaan met energie en vervoer. Dit is nodig om toekomstbestendige en leefbare kernen en wijken te creëren. We willen ‘nee’ zeggen tegen ontwikkelingen die slechts leiden tot een uitbreiding van het stedelijk gebied in plaats van tot een kwaliteitsverbetering van het bestaand stedelijk gebied. Hiervoor moeten we alternatieven in de bestaande stad aan kunnen bieden. Daartoe hebben we als gemeente flexibele regels nodig. Met nieuwe initiatieven willen we ruimtelijke knelpunten in bestaand stedelijk gebied oplossen. Hoewel we weten dat hergebruik, herstructurering en transformatie complexer en vaak kostbaarder is dan nieuwbouw, benutten we de groeiende leegstand toch voor herontwikkeling. Extensief benutte ruimte kan worden geïntensiveerd, verouderde en verloederde bedrijventerreinen kunnen worden opgewaardeerd, gebieden met een slechte uitstraling kunnen worden gerevitaliseerd en ‘rotte plekken’ kunnen worden aangepakt. Dit betekent dat nieuw programma zal landen op bestaande bedrijventerreinen en in woongebieden. Niet meer bouwen in de wei, maar nieuwe invulling en betere benutting van bestaand stedelijk gebied. Overigens vraagt deze opgave voortdurend om afstemming tussen programma’s met omliggende gemeenten, waarbij dynamisch voorraadbeheer van de provincie Limburg uitgangspunt is.

Ruimte in stad en dorp

	contour stedelijk / dorpsgebied <i>bestaand stedelijk / dorpsgebied, tevens grens nieuwe stedelijke ontwikkelingen</i>
	benutten bestaande ruimte in stedelijk / dorpsgebied <i>(boven)regionaal bedrijventerrein</i> <i>primair voor topsectoren en/of zware milieubelastende bedrijvigheid</i>
	optimaliseren en uitbreiden nat bedrijventerrein <i>ontwikkeling i.s.m. uitbreiding barge-terminal en verbeteren bereikbaarheid industriehaven</i>
	ontwikkeling Venlo Greenpark en Greenport Campus <i>campusontwikkeling voor agrofood en logistiek i.s.m. regio's en Provincie</i>
	hergebruiken, herstructureren of transformeren bedrijventerreinen <i>nadere uitwerking in bedrijventerreinenbeleid</i>
	lokaal bedrijventerrein <i>geen uitbreiding en/of specifieke ontwikkelingen</i>
	ruimtelijk beleid Visie Stedelijke Centrum 2022 (VSC22) <i>zie vastgesteld beleidskader van mei 2012</i>
	specifieke bedrijventerrein: dienstverlening (kantoren) <i>balansgebied Noorderpoort en concentratiegebied stedelijk centrum (zie VSC22)</i>
	perifeer detailhandelscluster <i>ViaVenlo en Zuiderbrug, zie ook kaart 'Voorzieningen op maat'</i>
	woongebieden <i>accent op wonen, inzetten op sterkere mix werken (milieucategorie 1 en 2) en diensten</i>
	bijzonder woongebied <i>beschermde wonen binnen open instelling</i>
	specifiek voorzieningengebied <i>cluster van grootschalige voorzieningen met grote verkeersaantrekkende werking</i>
	buitensport-complex <i>uitplaatsing naar buitengebied voor ontwikkeling woongebied binnen contour, niet toegestaan</i>
	agrarisch gebied binnen contour stedelijk / dorpsgebied <i>geen uitbreiding en/of specifieke ontwikkelingen</i>
	ontwikkelzone (low-profile) <i>accent bestaand kwaliteit/waarden, geen reguliere verstedelijking</i>
	ruimte voor functioneel groen <i>bestaande hoofdgroenstructuur</i> <i>balans recreatieve functie, ecologie, klimaatopgave (water vasthouden/voorkomen hittestress)</i>
	stedelijk gebied met een waardevolle groene uitstraling <i>ontwikkelingen dienen groenen identiteit te waarborgen</i>
	bijzondere parkfunctie <i>Kasteeltuinen Arcen</i>
	ontwikkelingen dragen bij aan verbeteren ecologische verbinding <i>groene 'vingers' tot diep in het stedelijk gebied</i>
	Poorten van de stad <i>versterken groene uitstraling van de gemeente</i>
	laanstructuren <i>laanbeplanting draagt bij aan groene uitstraling van Venlo</i>
	verdichten en verdunnen in bestaand stedelijk gebied <i>in stedelijk gebied liggen ruim voldoende kansen voor verdichten en verdunnen, in de maatwerk-afweging spelen demografie, vitale voorzieningenstructuur (rode bollen), nabijheid openbaar vervoer, milieumomstandigheden (bv. nabijheid hoofdinfra of emplacementen) en kansen om in te spelen op klimaatverandering een rol</i>
	woongebieden met bijzondere aandacht voor de leefbaarheid <i>bijzondere aandacht voor versterken leefbaarheid bij ontwikkelingen</i>
	speerpunt gebied (STRAK 2) <i>versterkt regulier (STRAK 2)</i>
	bijzondere ruimtelijke kwaliteit <i>cultuurhistorisch waardevol gebied</i> <i>nadere duiding van waarden in gebieden A t/m M, zie structuurvisie Bijlage IV</i>
	concentratie religieus erfgoed <i>kloosterdorp Steyl</i>
	cultuurhistorisch waardevol ensemble <i>omgeving Kasteel Arcen, binnenstad Venlo niet op kaart (zie VSC22)</i>
	ruimtelijke kwaliteit en/of identiteitsbepalende uitstraling <i>zie Welstandsnota: gebieden met een bijzonder welstandsniveau</i>
	ruimte voor water <i>beken</i> <i>tevens ecologische functie</i>
	beekdal <i>ruimte bieden aan natte natuur en waterretentie tegen verdroging en opvangen hoogwaterpieken</i>
	kwelzone (buiten het rivierbed) <i>hoge ecologische en waterhuishoudkundige waarden</i>
	(inter)nationaal wegennet
	lokaal / regionaal wegennet
	spoorwegen
	trein- / busstation / veerpont
	contour bestaand/nieuw (boven)regionaal bedrijventerrein <i>buiten gemeentegrens: Klavertje 4-gebied, Landgard (Dld) en VeNeTe (Dld)</i>
	Maas
	gemeentegrens
	contour Structuurvisie Klavertje 4-gebied
	contour Structuurvisie Laerbroeck
	contour Structuurvisie Klein Vink

Absolute prioriteit ligt bij hergebruik en -ontwikkeling van waardevol cultureel en religieus erfgoed, zoals boerderijen, fabriekspanden, kloosters en kerken. Dit doen we door soepel maar verstandig om te gaan met tijdelijk gebruik en door het ontwikkelen van beleid en regels. Functieverandering van leegstaand vastgoed moet echter niet leiden tot een verzwakking van de goed functionerende gebieden en bestaande structuren elders. Denk hierbij vooral aan de basisvoorzieningen in wijken en dorpen.

In onderstaande paragrafen gaan we verder in op de volgende opgaven: benutten van de bestaande overmaat in de stad; hergebruik, herstructurering en transformatie; en ruimte voor tijdelijk gebruik.

3.1 Benutten van de bestaande overmaat in de stad

Redenen om de bestaande overmaat in de stad optimaal te benutten zijn onder meer demografische veranderingen, milieufactoren en milieudruk, maar ook economische en sociaal-maatschappelijke aspecten en de nabijheid van geclusterde voorzieningen. We begrenzen daarom de uitbreidingsruimte van het stedelijk weefsel van stad en dorpen door er een 'contour' omheen te trekken. Hierbuiten staan we in principe geen stedelijke functies meer toe. Zo houden we druk op de stad en de dorpen. Indien de cultuurhistorische kwaliteiten van een gebied een verdere verdichting van het landschap niet toelaten of verdragen, zijn deze gebieden buiten de contour gelaten.

De contouren vormen de huidige overgangen tussen het stedelijk gebied en het buitengebied, dit zijn stadsrandzones waarin de overgang van bebouwd gebied naar het (open) landschap is vormgegeven. Op veel plekken rondom het stedelijk gebied is er sprake van een logische begrenzing, waar de contour gelijk loopt met infrastructuur vormt de weg of het spoor de harde grens. Er is dus geen extra ontwikkelruimte aan de buitengebiedzijde van de weg. Daarnaast gaan we terughoudend om met het verdichten van kavels grenzend aan de contour. Het toevoegen van nieuwe stedelijke functies op deze achtererven is niet toegestaan.

Op grond van de prognoses⁶ dienen tot het jaar 2022 in de gemeente Venlo nog ca. 2.000 woningen te moeten worden gebouwd. Dit is deels nieuwbouw, deels vervanging van bestaande woningen. Deze opgave zal binnen de contour moeten landen. Maar het trekken van een contour betekent niet dat alles volgebouwd kan gaan worden: ook 'groene' en 'blauwe' stedelijke functies zullen binnen de contour moeten landen. De keuze of het wenselijk is om gebieden intensiever of extensiever te benutten ('verdichten' en 'verdunnen') is steeds weer een belangenafweging. In het algemeen is verdichting mogelijk op die plekken waar de ruimte is om stedelijk programma te laten landen. Ook het toevoegen van nieuwe functies in de bestaande stedelijk omgeving kan leiden tot een verdichting. Daardoor ontstaat een grotere diversiteit. Aandachtspunt is natuurlijk de milieudruk die hiermee gepaard gaat, deze mag niet onevenredig hoog worden. Verdunnen kan op die plekken waar (incourant) vastgoed uit de voorraad moet worden genomen, woningen maar ook bedrijfstvastgoed. Verdunnen kan ook daar waar een klimaatopgave ligt (hittestress, wateropvang), of wegens een te hoge milieudruk (op basis van normen dan wel uit maatschappelijke motieven).

Gewenste ontwikkelingen

Binnen de contour zijn diverse ontwikkellocaties beschikbaar om het (woon)programma te faciliteren, daarbuiten niet meer. Het creëren van de juiste condities om te kunnen ontwikkelen binnen de contour verschillen sterk. Hergebruik, transformatie en sanering zullen altijd onderdeel van de planvorming zijn om de potentie van de locaties te kunnen benutten. Een bijzondere

positie heeft 't Ven Oost als 'ontwikkelzone - low-profile' binnen de contour. In dit deels verouderde glastuinbouwgebied is een transformatie voorzien naar een mix van wonen, kleinschalig werken en recreatie, cultuurhistorie, water, natuur en glastuinbouw. De transformatie heeft als vertrekpunt het onderliggende landschap en de bijzondere kwaliteiten van het gebied. De woningbouw heeft een landelijk karakter (max. 10 wo/ha.), van een reguliere verstedelijking is dus geen sprake.

Een ander bijzondere locatie betreft het 'Middengebied Venlo-Tegelen'. Hier zijn de ontwikkelingen gericht op het versterken van de water- en natuurwaarden en deze moeten de robuustheid hiervan te versterken. Stedelijke ontwikkelingen in dit gebied moeten ingepast worden in het groene casco en dienen voort te bouwen op bestaande stedelijke functies in het gebied. Ontwikkelruimte is voor regionaal georiënteerde gezondheidszorg, onderwijs, buitensport en het verdichten van de lintbebouwing aan de Natteweg.

In algemene zin stellen we dat initiatieven die bestaande beschikbare ruimte in stedelijk weefsel slim en optimaal benutten (intensiveren) gestimuleerd worden. Dat kunnen ook initiatieven zijn om de identiteit en structuur te versterken c.q. weer herkenbaar te maken. Functiemenging staan we overal toe; demografie, spreiding van voorzieningen en milieu(druk) bepaalt waar we verdichten. We stimuleren initiatieven die lichte bedrijvigheid binnen de woonomgeving laten landen, waarmee kwaliteit van de woonomgeving kan worden verhoogd. We willen initiatieven binnen bestaande bedrijventerreinen richten op het intensiever benutten van de beschikbare/vrijgekomen ruimte, waarbij we zoveel mogelijk aansluiten bij de maximale milieucategorieën van de bedrijventerreinen. Tevens willen we de bestaande overmaat op onze PDV-locatie benutten. Initiatieven ter verhoging van de kwaliteit van hun omgeving krijgen de ruimte. Naast

verhoging van de gebruikswaarde, moet een initiatief ook bijdragen aan de toekomst- en beleevingswaarde. Verdichten van de bestaande stad en de dorpen betekent niet per definitie alleen maar verstening. Dat geldt in het bijzonder voor de agrarische percelen binnen de contour.

Initiatieven voor de vestiging van glastuinbouwbedrijven kunnen ook worden ingezet ter benutting van de overmaat binnen bestaande stedelijke bedrijventerreinen. De beschikbare ruimte binnen Klavertje 4 zetten we primair in om de in Venlo aanwezige topsectoren maximaal te faciliteren. Voor activiteiten met een potentieel milieubelastend programma wordt allereerst met behulp van C2C-principes gezocht naar oplossingen om die belasting tegen te gaan en - indien dat niet mogelijk blijkt - pas in tweede instantie naar gebieden waar nog milieugebruiksruimte beschikbaar is. Gebieden die slechts een lage milieudruk aankunnen, transformeren we door geen milieubelastend programma toe te voegen en door 'passief' te saneren.

We willen ruimte bieden aan bedrijven die een bijdrage kunnen leveren aan de kringlooeconomie, denk hierbij aan retourlogistiek en recycling. Dit kunnen ook bedrijven zijn die op dit moment nog milieubelastend zijn.

Groen is ook van grote waarde voor het stedelijk gebied. Was in het verleden veel groen in de stad 'kijkgroen', veel ervan kan nu worden benut om water in bebouwd gebied te kunnen bergen en te laten infiltreren. Ook kan het groen een functie vervullen om temperatuurstijging (hittestress) in de stad te dempen. Voordeel is dat op die wijze het water dat de stad binnendringt weer zichtbaar wordt gemaakt. Slim gebruik van groen kan worden gecreëerd in de vorm van speelplekken (wel vraaggestuurd!) op wijk- en buurtniveau, maar bijvoorbeeld ook door stadslandbouw in de vorm van groentetuinen of 'wasteland-farming' (snippergroen gebruiken om bijvoorbeeld biomassa te planten). Het reactiveren van zieltogende kloostertuinen, historische boerderij- en landhuisbiotopen, oude boomgaarden en historische moestuinen bij monumenten zijn voorbeelden van het multifunctioneel maken van 'groen en blauw' in bestaand stedelijk gebied. Ook cultuur, sport en vrije tijd kunnen hierbij een plek krijgen. Denk daarbij aan toegankelijke sportvoorzieningen in de openbare ruimte, zoals het benutten van de recreatieve hoofdstructuur voor natuurlijke speelplekken en recreatief sporten (hardlopen, skaten, fietsen).

We zullen werken aan het definitief afronden en contrastrijker maken van de stads- en dorpsranden. Deze overgangen vormen de komende generaties vanuit het buitengebied het beeld van de stad en de dorpen. Initiatieven die invulling geven aan de 'poorten van de stad' krijgen de ruimte.

Te behouden kwaliteiten

Kwalitatief goede stads- en dorpsranden, die 'leesbaar en herkenbaar' zijn willen we behouden. Verdere verrommeling van de stad- en dorpsranden, waardoor overgangen diffuser worden en een ongewenst beeld voor langere tijd zal gaan ontstaan, zullen we tegengaan. 'Groene' en 'blauwe' structuren in de stad, zoals de hoofdgroenstructuur (parken en groensingels), willen we behouden en hier gaan we zeer terughoudend om met verdere verdichting en verstening. Ook de waardevolle groene kwaliteit van (extensief) bebouwde buurten in het bos, bosachtige omgeving en op de steilrand willen we behouden.

De contourgedachte betekent niet dat alle initiatieven ook overal kunnen landen. Demografie, milieufactoren en milieudruk, maar ook economische aspecten en nabijheid van voorzieningen (daarbij zal ook aansluiting worden gezocht met het hoofdstuk robuuste structuren) zijn bepalende factoren ten aanzien van ruimtelijke keuzes. Initiatieven die leiden tot uitholling van vitale structuren in de bestaande stad dienen voorkomen te worden; denk daarbij aan vermindering of beperkte bijdrage aan draagvlak voor voorzieningen, vermindering van kwaliteit en comfort door verdere afstand tot voorzieningen.

Als bedrijven in te lichte milieucategorieën op een bedrijventerrein zijn gevestigd, terwijl ze ook in de woonomgeving of gemengde gebieden kunnen worden ingepast, zien we dat als het niet effectief benutten van de bestaande overmaat. Toename van de milieudruk op plekken waar verdichting leidt tot onevenredige toename van deze milieudruk zullen we voorkomen. Tot slot willen we voorkomen dat rode ontwikkelingen in stedelijke groenstructuren landen en willen we voorkomen dat de overmaat niet effectief benut wordt (geen invullingen op plekken die nadrukkelijk om een andere oplossing vragen).

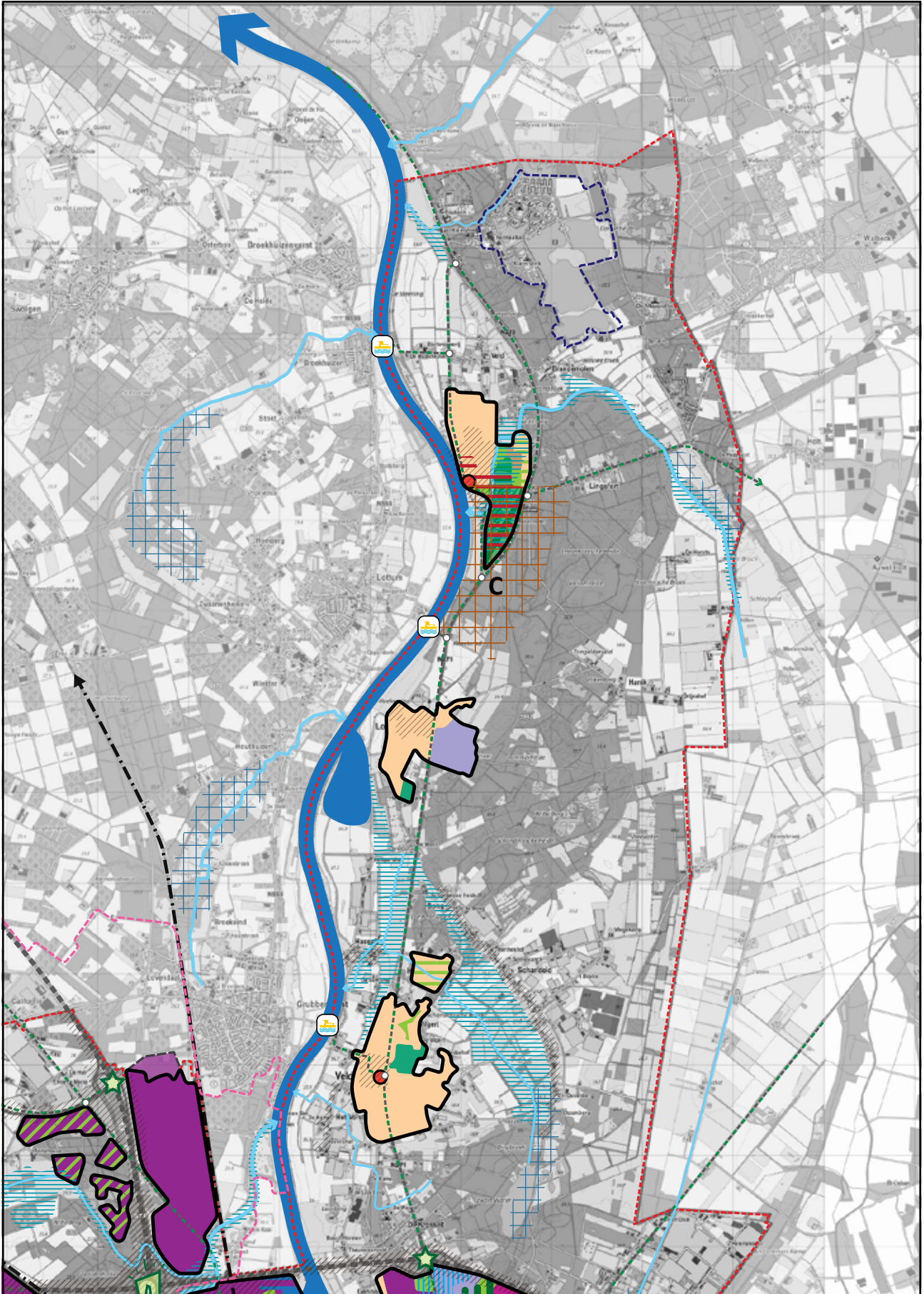
3.2 Hergebruik, herstructurering en transformatie

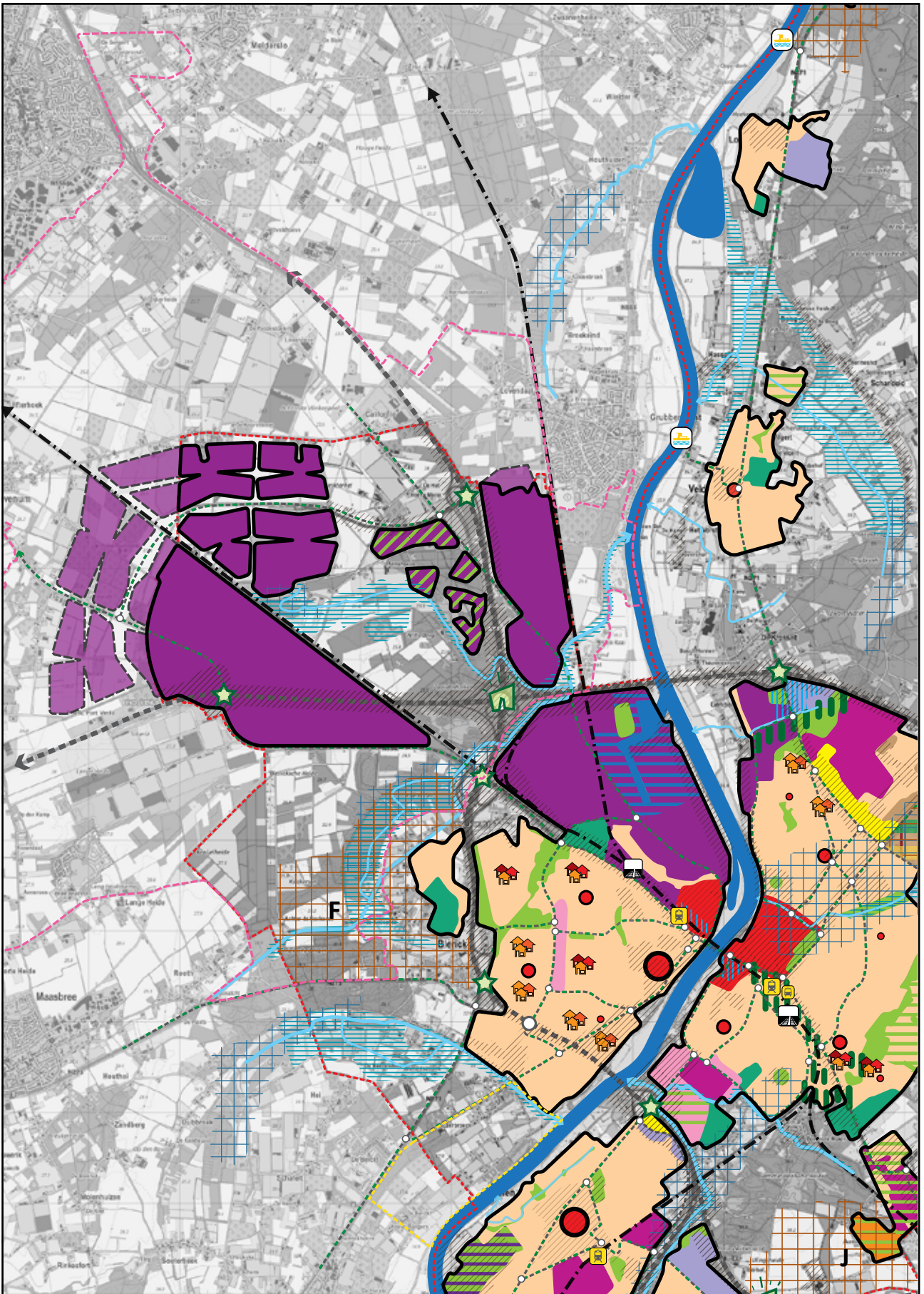
In het verleden is vaak te weinig voortgebouwd op de bestaande ruimtelijke identiteit van wijken en dorpen. Cultuurhistorische waarden (gebouwen en landschapselementen) zijn daarmee nogal eens verloren gegaan. Het is een algemene trend dat identiteit en cultuurhistorie steeds belangrijker worden voor woon- en werkmilieus. We gaan bestaande gebouwen en gebieden dan ook beschouwen als startkapitaal voor nieuwe ontwikkelingen. In feite is dit Cradle to Cradle op de schaal van de stad.

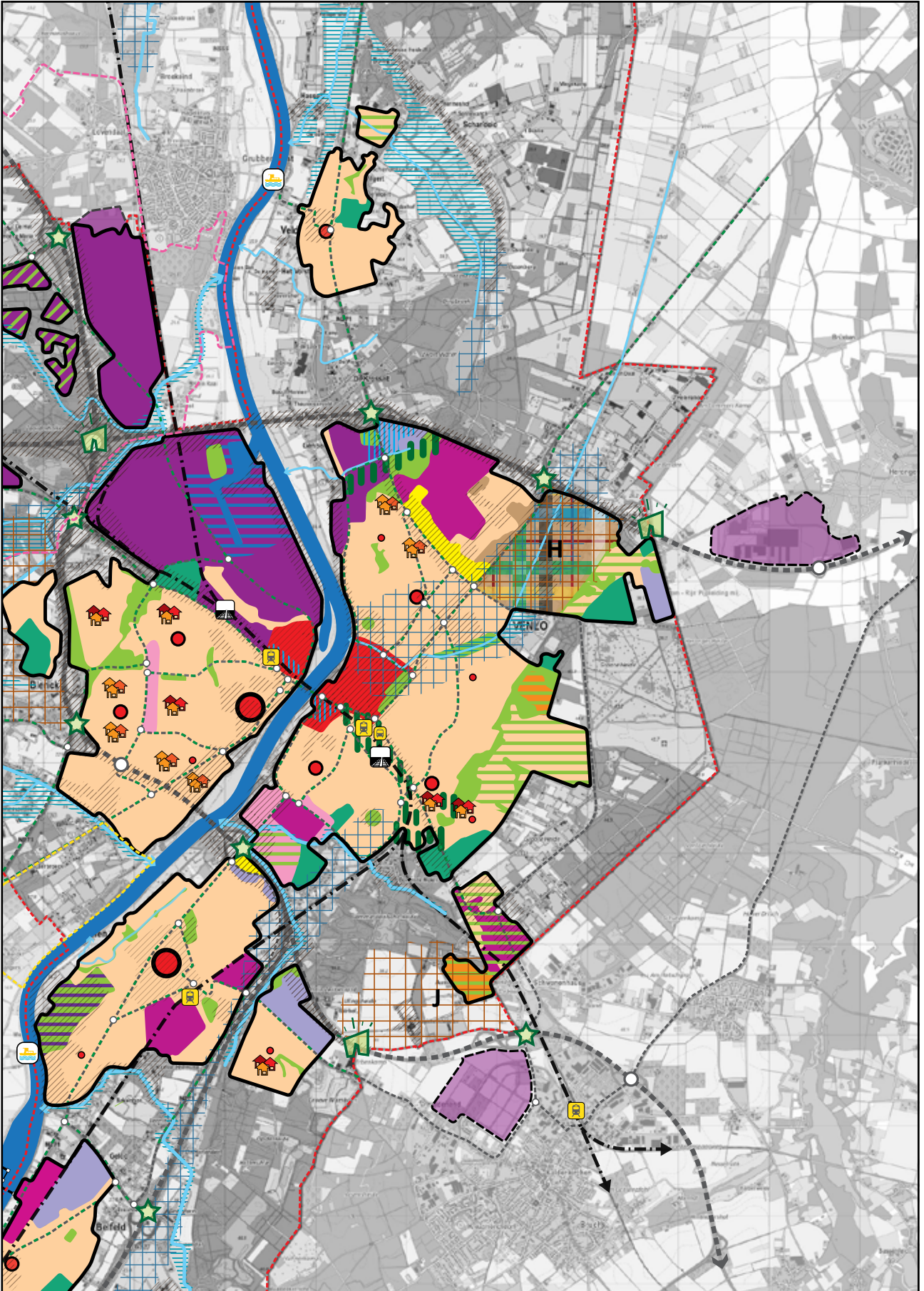
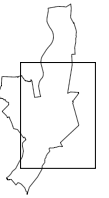
Terreinen die, bijvoorbeeld door het verlies van hun (economische) functie, in onbruik raken of gewoonweg extensief of inferieur bebouwd zijn, kan men opnieuw benutten. We kiezen dus voor hergebruik (hergebruik zelfde vastgoed, andere functie), herstructurering (herstructurering zelfde gebruik, ander vastgoed) en transformatie (transformatie ander vastgoed, ander gebruik) van bestaand vastgoed. Dit betekent dus ook het slim (her)verdelen van bestaande en nieuwe vraag naar ruimte binnen de contouren. Hierbij streven we vooral naar ontwikkelingen waarin meerdere functies kunnen worden samengevoegd, zoals woningen, werkruimten en zorgvoorzieningen.

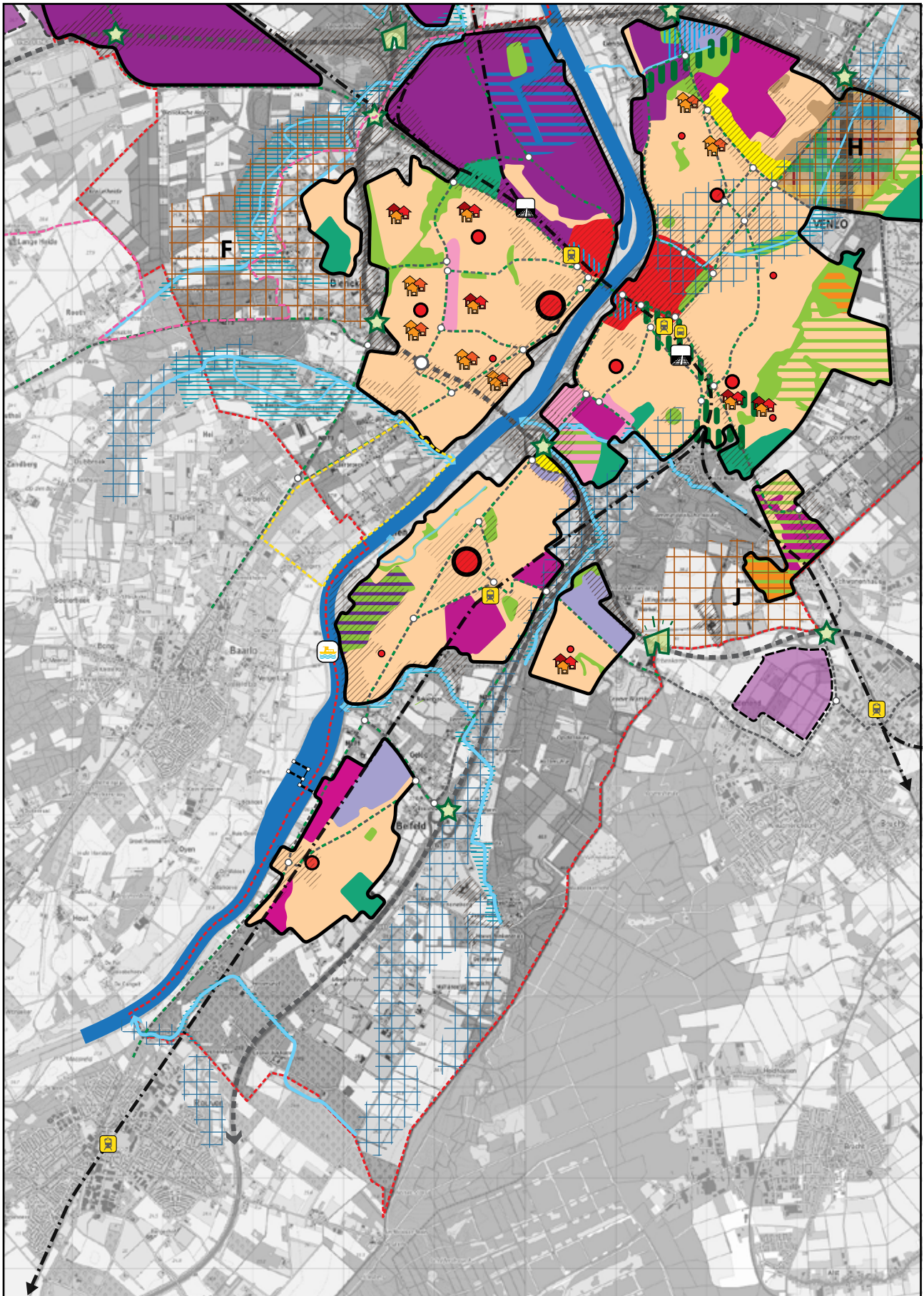
Gewenste ontwikkelingen

We creëren ruimte voor een grotere dynamiek in bestemmingsplannen, bijvoorbeeld door meer flexibiliteit in bestemmingen. Flexibel omgaan met functieverandering van vastgoed moet wor-

den doorvertaald. Initiatieven ter vergroting van de diversiteit in ruimtelijke kwaliteit en programma, uiteraard binnen de mogelijkheden van milieuregels en milieudruk, stimuleren we. Initiatieven waarbij meerdere functies in een gebouw worden samengevoegd (multifunctioneel gebruik), krijgen de ruimte, maar moeten we niet zodanig complex maken dat initiatieven onuitvoerbaar worden of het gebruik belemmeren. In bestaand vastgoed kan nog een C2C slag geslagen worden. In nieuw vastgoed zullen we stimuleren dat kansen voor C2C benut gaan worden.

Initiatieven die leiden tot diversiteit en flexibiliteit in het woningaanbod zijn wenselijk, en we zoeken daarbij aansluiting op actuele woningbehoefte-onderzoeken (demografische ontwikkelingen). Bijzondere aandacht verdient de huisvesting van (tijdelijke) arbeidsmigranten. We vinden dat deze zoveel mogelijk in de reguliere woonomgeving een (tijdelijk) thuis moet kunnen vinden, en niet uitwijken naar verblijfsrecreatieve terreinen buiten de stad.

We sturen op de ontwikkeling van initiatieven die leiden tot het verbeteren van de leefbaarheid en veiligheid in wijken die te maken hebben met een stapeling van ruimtelijke- en sociale problematiek. We monitoren samen met onze partners in de wijken waar zich de komende jaren kansen en problemen voor gaan doen. Hierbij hanteren we een integrale en gebieds- of wijkgerichte focus. Niet alleen gericht op het wonen, maar gericht op leefbaarheid in de brede zin. Een aantal gebieden heeft hierbij prioriteit⁷.

Nagenoeg alle huidige bedrijventerreinen kennen een behoefte aan herstructurering. Milieudruk is daarbij een aandachtspunt. Mengen van woon- en werkfuncties kan indien woonfuncties de bedrijven niet beperken. Ook kan worden gekozen voor het verdichten van bedrijventerreinen door bijvoorbeeld extra bebouwingslagen toe te passen en dus geen nieuwe gronduitgifte te doen. VeNeTe⁸ zou daarbij een pilot kunnen zijn. Daarbij zouden er geen reguliere bedrijven maar wel specifieke grensgerelateerde bedrijfsactiviteiten en reguliere bedrijvigheid kunnen landen omwille van de nabijheid van Duits grondgebied.

Ten aanzien van kantoorgebonden dienstverlening is er in de bestaande voorraad nog ruimte voor hergebruik en herstructurering. Kantoren in woongebied zijn mogelijk op kleinschalig niveau, bijvoorbeeld in leegstaande winkelpanden waar parkeergelegenheid aanwezig is. De grootschalige kantoren (>500m²) zijn voorbehouden aan het stedelijk centrum op grond van de Visie Stedelijk Centrum en een zone aan de Nijmeegseweg op het bedrijventerrein Noorderpoort. Op Venlo Greenpark is een hoogwaardig bedrijventerrein en campusontwikkeling voorzien, waarbij de ontwikkeling van kantoorachtige bebouwing niet wordt uitgesloten, echter op deze locatie met een duidelijk profiel. Solitaire grootschalige kantoorgebouwen op andere locaties zijn niet toegestaan.

Te behouden kwaliteiten

Identiteitsbepalende elementen, zowel op structuurniveau als ook op objectniveau (beeldbepalende panden), maar ook paden, bomen, lanen en hoogteverschillen (cultuurhistorisch waardevolle groene elementen) willen we behouden. Dit geldt ook voor cultuurhistorisch, religieus erfgoed en archeologisch erfgoed, zowel op structuur- als op objectniveau. Hierbij hebben kerken, kloosters en kloosterterreinen prioriteit (hoge concentratie Tegelen/Steyl, herbestemming Domani en Bethanië). De Cultuurhistorische Waardenkaart en de Welstandsnota zijn hiervoor de leidraad. Flexibiliteit in bestemmingsplannen mag niet ten koste gaan van cultuurhistorische waarden.

We accepteren dat leegstand niet overal voorkomen kan worden. Leegstand kost geld en ruimte. We geven daarom prioriteit aan het voorkomen van leegstand met de meest ingrijpende effecten. Hierbij gaat het om grote negatieve effecten op de fysieke en sociale veiligheid, het ontstaan van een negatieve spiraal qua leefbaarheid en leegstand op beeldbepalende plekken ('poorten van de stad').

3.3 Ruimte voor tijdelijk gebruik

De economische situatie, maar ook de demografische trend (vergrijzing/ontgroening) heeft geleid tot extra leegstand, maar heeft vooral tot gevolg dat er veel onzekerheid heerst. Veel gebouwen en (semi)openbare ruimten komen leeg zonder duidelijkheid over een nieuwe toekomst. Ook als er plannen zijn, laat realisatie vaak op zich wachten. Het is een bewuste keuze om vastgoed niet leeg te laten staan, maar in de tussentijd zinvol te gebruiken: tijdelijk tot dat het gesloopt, herontwikkeld of herbestemd wordt. Dit gebeurt met lage investeringen en soms middels 'trial and error', maar altijd met het doel toegevoegde waarde (maatschappelijk en/of financieel) te creëren en waardeverlies van het vastgoed te voorkomen. Tijdelijk gebruik is beter voor het gebouw, gaat verval, verloedering en onveiligheidsgevoelens tegen en de eigenaar bespaart kosten. Tijdelijke inzet van vastgoed voor bepaalde doelgroepen draagt bovendien bij aan een goede verstandhouding tussen vastgoedeigenaren en de omgeving.

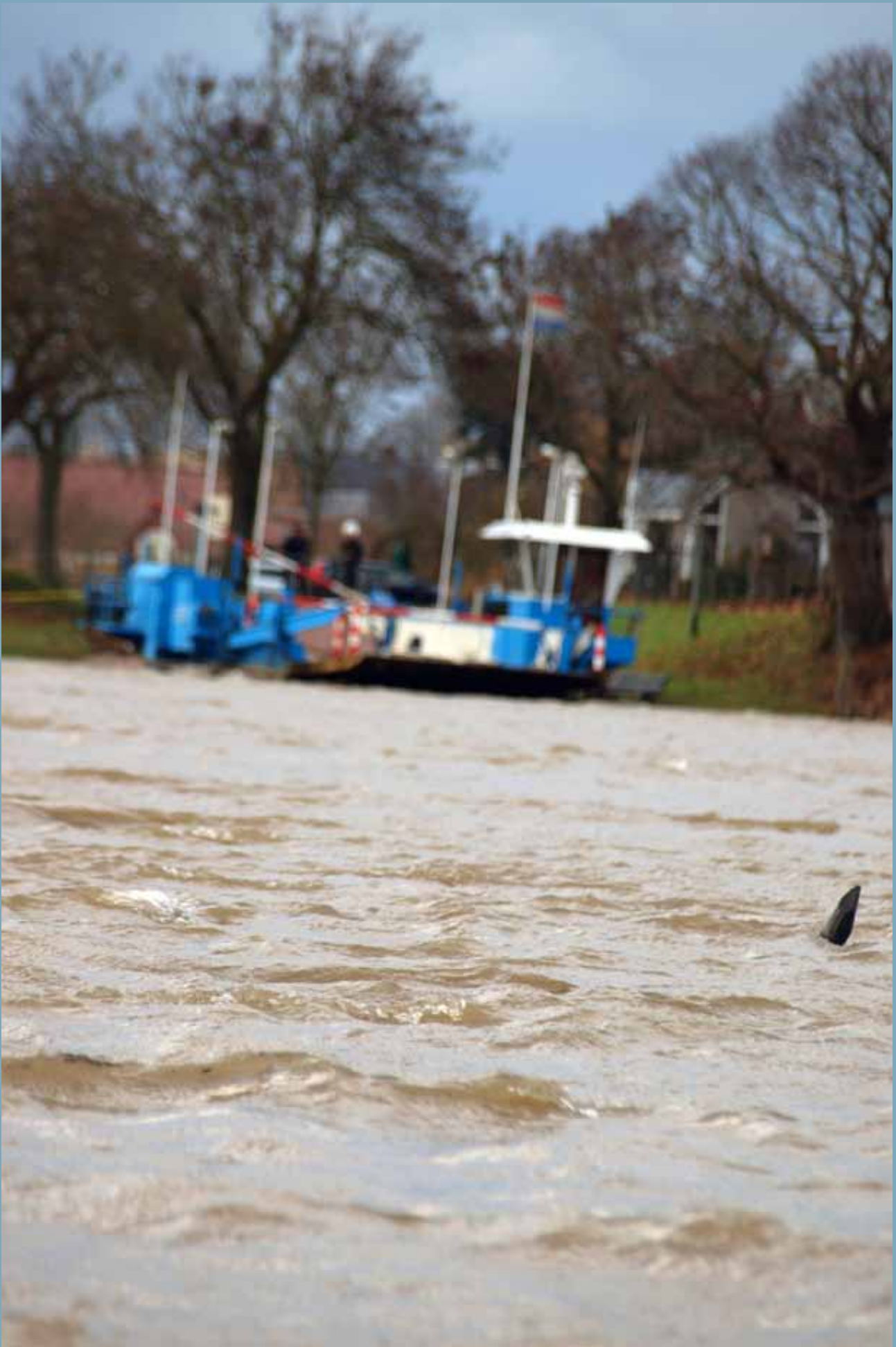
Gewenste ontwikkelingen

Initiatieven van tijdelijke aard of initiatieven die een tijdelijke huisvestingsbehoefte hebben en die bijdragen aan de doelen van de stad krijgen de ruimte. Gedacht kan worden aan tijdelijk parkeren of tijdelijke natuur op braakliggende terreinen. We willen een duidelijk instrumentarium ontwikkelen om op verstandige wijze om te gaan met tijdelijk gebruik van vastgoed. Voor tijdelijk gebruik is diverse wet- en regelgeving relevant. Voorbeelden hiervan zijn onder andere de omgevingsvergunning, vrijstellingen en bestemmingswijziging. Tijdelijke initiatieven die geheel op hun plek blijken, kunnen desgewenst ook verworden tot permanente situaties. We geven prioriteit aan tijdelijke functies op plekken en locaties die bepalend zijn voor het beeld van Venlo, met een hoge toeristisch-recreatieve waarde; de gebieden met een hoge ruimtelijke kwaliteit en de gebieden waar de leefbaarheid onder druk staat (zie de kaart voor de betreffende gebieden).

Te behouden kwaliteiten

Het tijdelijke karakter van initiatieven willen we koesteren. Dit moet er niet toe leiden dat er ongewenste permanente functies ontstaan. Tijdelijkheid mag uiteraard geen excuus zijn om 'alles dan maar toe staan'. We zullen voorkomen dat lange termijn doelen niet worden gehaald en extra waakzaam zijn bij langlopende ontwikkelingsgebieden en strategische gebiedsreserveringen waar realisatie verder in de toekomst ligt. Ontwrichting van vitale voorzieningenstructuur door ongewenste concurrentie zal voorkomen worden. Milieubelastende situaties en een onevenredige aantasting van de milieukwaliteit zullen worden vermeden.

» klimaatverandering

*Meer en vaker **wateroverlast en droogte** // hittestress // **waterveiligheid**: meer ruimte voor de Maas en beken // drager van landschap, **identiteit** en toerisme // kansen voor landbouw en natuur // **integrale aanpak** van ruimte- en wateropgaven // Deltabeslissing 2014 // **wateropvang** in het stedelijk gebied // **adaptief bouwen***

4 Leven met de Maas

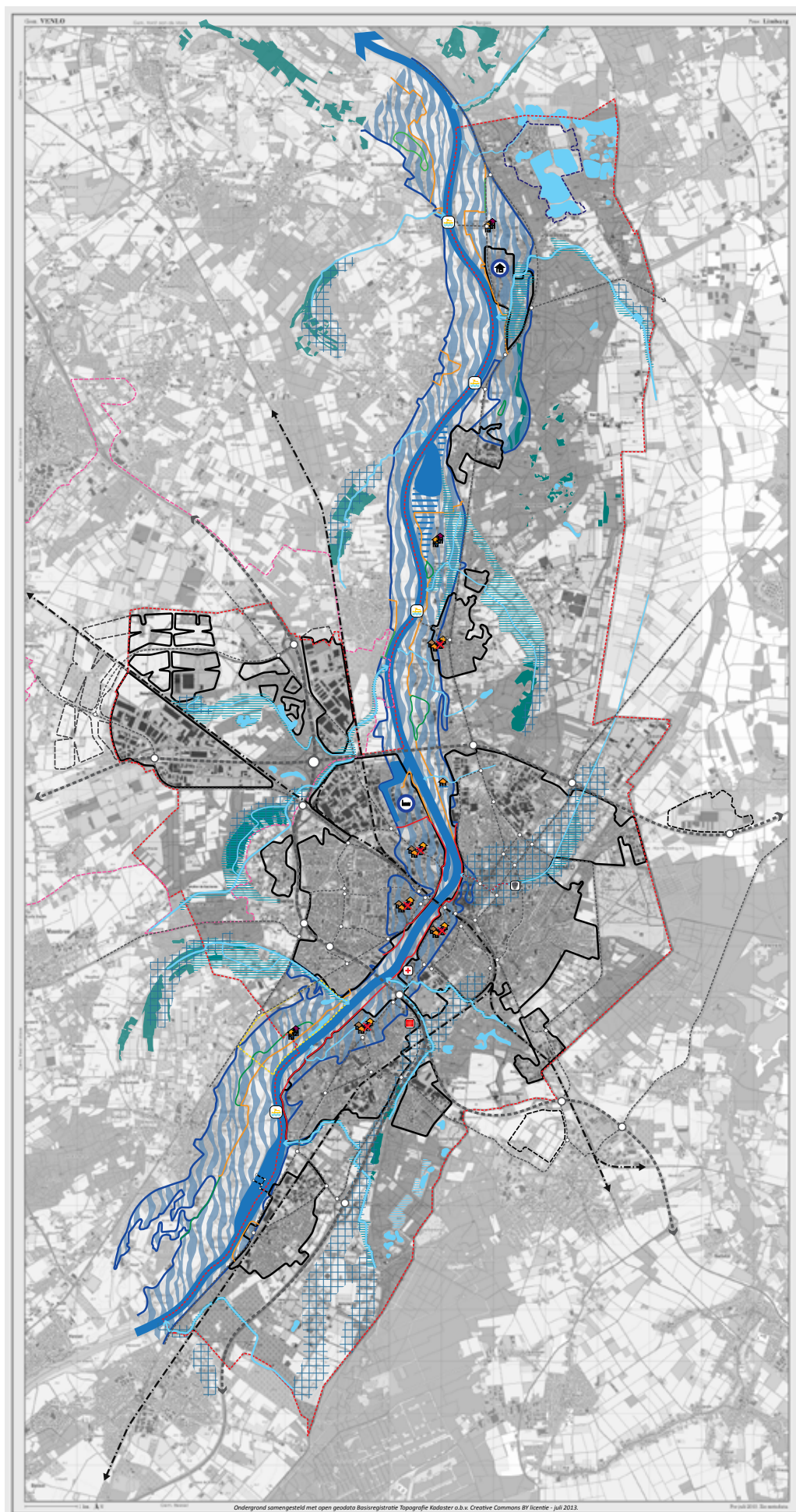
Majeure opgave

Klimaatverandering leidt tot extremen in temperatuur, in de hoeveelheid en de kwaliteit van het water. We moeten ons voor zowel de nabije als verre toekomst voorbereiden op de effecten van de klimaatverandering, zoals grotere hoogwaterpieken in de Maas en beken, extremere neerslagmomenten, maar aan de andere kant ook op langere perioden van droogte. De economische gevolgen van overstromingen en van droogte zijn dermate groot, dat we ons daar nu goed op moeten voorbereiden. Naast beschermingsmaatregelen zijn adaptieve maatregelen essentieel om te anticiperen op de toenemende onzekerheid en onvoorspelbaarheid van het klimaat. Hierbij kijken we verder dan onze gemeentegrenzen en houden we rekening met het regionale watersysteem van de Maas en haar beken.

Daarbij willen we de Maasvallei koesteren als natuurlijke, authentieke en langzame tegenhanger van het zich dynamisch en grootschalig ontwikkelende Noord-Limburg als agrologistieke hotspot. Deze ruimtelijke kwaliteit moeten we niet alleen koesteren, maar juist benutten om klimaatadaptatie vorm te geven en tegelijkertijd een ruimtelijke en economische meerwaarde te creëren. We willen wonen, werken én leven in de Maasvallei: veiligheid is essentieel, maar ook de kwaliteit en karakteristiek van onze Maasvallei. “Leven met de Maas” is ons devies en het authentieke karakter van de Maasvallei is het uitgangspunt.

Om in de toekomst voorbereid te zijn op klimaatverandering, geven we onder meer de ‘leven-de rivier’ de ruimte. We hanteren het principe ‘ruimte waar het kan, dijken waar het moet’. Daarnaast horen ingrepen aan te sluiten op het specifieke terrassenlandschap en riviersysteem en moet rekening worden gehouden met het behoud van cultuurhistorische waarden. We streven naar een vitale economie in een landschappelijk fraai decor; het gevarieerde en groene karakter van het rivierlandschap. Tot slot horen initiatieven bij te dragen aan het versterken van de Maas als ‘unieke corridor’. Dit karakter is van groot belang voor toerisme, recreatie en het vestigingsklimaat.

De onderstaande paragrafen gaan verder in op de volgende opgaven: hoogwaterbescherming, het robuuste watersysteem en win-win kansen bij klimaatadaptatie.

Leven met de Maas

hoofdstructuur watersysteem

rivierbed Maas

nieuwe initiatieven rekening houden met toekomstige maatregelen om de Maas de ruimte te geven op grond van het 'Deltaprogramma 2014'

Maas

vergunde ontgronding in rivierbed
hoogwatergeul Lomm

stuwcomplex

oppervlaktewater, niet in rechtstreekse verbinding met de Maas
arcering: vergunde ontgrindingen met oppervlaktewater in de eindsituatie

beek

overkluisde beek in stedelijke gebied

beekdal

zoekgebied extra ruimte waterberging als gevolg van klimaatverandering (piekafvoer en verdroging landbouw/natuur)

bijzondere waarden watersysteem

kwelzone (buiten het rivierbed)

*aandachtspunt bij waterhuishoudkundige maatregelen
hoge ecologische en waterhuishoudkundige waarden*

TOP-gebieden voor natte natuur (EHS)

*aandachtspunt bij waterhuishoudkundige maatregelen
Europese bescherming, zie kaart 'Drukke in het ommeland'*

robuuste hoogwaterbescherming

stelsel van waterkeringen (situatie begin 2014)

waterkering met beschermingsniveau 1:250

waterkering met beschermingsniveau 1:50 (uiterlijk 2024 naar 1:250)

natuurlijke hoogte

hoge maatschappelijke/economische waarde

prioriteit verbeteren hoogwaterbescherming

hoofdvestiging hulpdiensten

bereikbaarheid prioritair bij calamiteiten

kansen voor adaptief verbouwen of vernieuwen

bijvoorbeeld bebouwing op palen of maaiveldlaag hoogwatergeschikt maken

niet verder verdichten, tenzij adaptief gebouwd

in rivierbed binnen bestaand stedelijk gebied (aanduiding niet overal op kaart)

experiment-ruimte voor wonen in het winterbed

bijvoorbeeld drijvende woningen (mits positief effect waterberging)

gemeentegrens

contour stedelijk / dorpsgebied

zie Kaart 'Ruimte in de stad'

contour stedelijk / dorpsgebied

buiten de grens gemeente Venlo

contour Structuurvisie Klavertje 4-gebied

contour Structuurvisie Laerbroeck

contour Structuurvisie Klein Vink

4.1 Hoogwaterbescherming

Een rivier brengt welvaart, maar kan ook minder leuke kanten tonen als ze na overvloedige regenval buiten haar oevers treedt. De Maas is een rivier die incidenteel erg nukkig is, maar desondanks een bijzonder familielid van de Limburgse bevolking is: Moeder Maas. We willen, samen met onze partners, dan ook blijven werken aan hoogwaterbescherming. Maar hoogwaterbescherming langs de Maas heeft een ander karakter dan in de rest van Nederland: het gaat in mindere mate om het beperken van slachtoffers, de hogere gronden liggen op loopafstand. Hoogwaterbescherming gaat veel meer om het beperken van economische schade en ontwrichting van het dagelijks leven.

Het wettelijke beschermingsniveau tegen hoog water in onze regio is nog steeds niet op orde. In grote delen van onze regio, met name in het landelijk gebied, dient het beschermingsniveau nog te worden verhoogd naar een overstromingskans van eens in de 250 jaar. Pas recent zijn de financiële middelen beschikbaar gekomen voor het waterschap om deze basisveiligheid, die essentieel is voor veilig wonen, werken en recreëren, op orde te krijgen (vóór 2024).

Tegelijkertijd zien we dat er als gevolg van de klimaatverandering nog een extra opgave ligt voor de nog langere termijn. We zien kansen om de maatregelen voor de korte termijn (tot 2024) in te passen in deze lange termijn-opgave, zodat de dijkadaptaties in één keer goed kunnen worden uitgevoerd. We zullen samen met de waterpartners beoordelen in welke gevallen er daadwerkelijk een win-win situatie gecreëerd kan worden.

Gewenste ontwikkelingen

Vanuit het motto “Leven met de Maas” geven we de voorkeur aan rivierverruimende maatregelen ten behoeve van de waterveiligheid en kiezen we alleen voor dijkverhogingen waar het niet anders kan. Immers met rivierverruiming bieden we beter bescherming aan economische en/of maatschappelijke waarden, zowel binnendijs als buitendijs. Bij ruimtelijke ontwikkelingen in het rivierbed moet rekening worden gehouden met de stroomvoerende dan wel bergende functie van het winterbed (wettelijk geregeld via de Beleidslijn grote rivieren). Vooruitlopend op de Deltabeslissingen in 2014, willen we ruimte reserveren voor water zonder gebieden op slot te zetten. De ‘nieuwe’ hoogwateropgave betreft immers een majeure en onomkeerbare transformatie van het Maasdal en daar moeten we zorgvuldig mee omgaan. De keuzes van nu zijn uiteindelijk bepalend voor de identiteit van het Maasdal, het vestigingsklimaat en voor de toeristische recreatieve aantrekkingskracht van onze regio.

Wij onderschrijven het uitgangspunt ‘ruimte waar het kan, dijken waar het moet’ maar zien ook kansen om het principe ‘meerlaagsveiligheid’ toe te passen. Dit betekent naast preventie (kansreductie van overstroming; taak van het waterschap), dat we als gemeente willen meewerken aan duurzame ruimtelijke oplossingen om de gevolgen van een mogelijke overstroming te reduceren.

principes van meerlaagse veiligheid:

3e laag crisisbeheersing

2e laag ruimtelijke inrichting

1e laag preventie

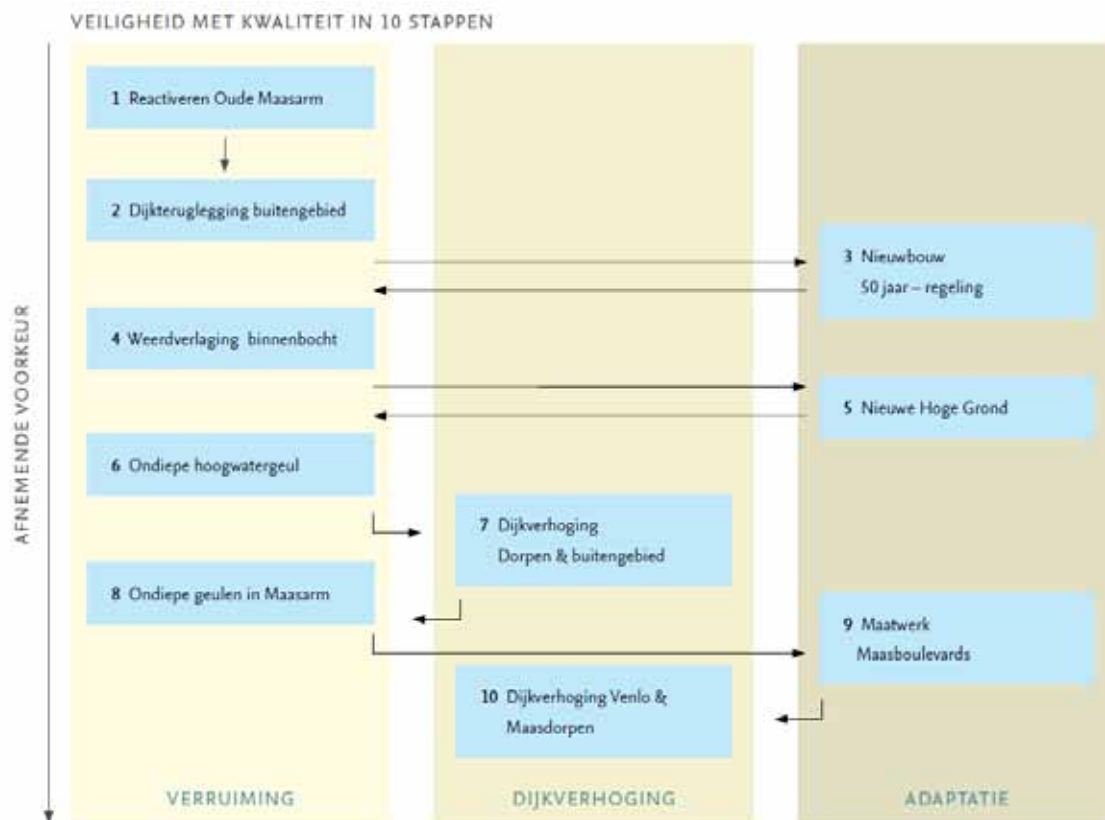
Door de waterstandsdeling als gevolg van rivierverruiming wordt de mogelijke schade buitendijks kleiner, zijn waterkeringen minder kwetsbaar (geringere hoogte) en is tevens het binnendijkse gebied minder schadegevoelig. Naast rivierverruiming kan de buitendijkse hoogwaterschade beperkt worden door woningen en bedrijfsgebouwen in het rivierbed hoogwaterbestendig te maken (adaptief (ver)bouwen) en het risicobewustzijn van bewoners en gebruikers te vergroten.

Het winterbed op de bijbehorende kaart van dit hoofdstuk heeft twee functies. Enerzijds als zoekgebied voor rivierverruimende maatregelen (passend binnen het ruimtelijk kwaliteitskader) en anderzijds dient het om bij nieuwe ontwikkelingen in een vroeg stadium partijen bewust te maken van de hoogwateropgave in het gebied. Dit lijkt logisch, maar is het niet (altijd). Zo is een groot deel van de dijken in onze regio, wettelijk gezien, namelijk 'overstroombaar'. Daarom is niet de binnendijkse ligging, maar de ligging in een stroomvoerend of bergend regime bepalend of het gebied binnen het winterbed valt. Dit is vastgelegd in de 'Beleidsregels grote rivieren'. Dit betekent dat in deze gevallen dezelfde restricties gelden als in de buitendijkse gebieden. In het Deltaprogramma wordt deze bijzondere situatie wellicht beëindigd waardoor mogelijk de binnendijkse restricties vervallen.

Voor de stedelijke gebieden is het van groot belang dat rivierverruiming benedenstrooms van de stad (waar het landelijk gebied van meeprofiteert) prioriteit krijgt om de dijkverhoging te minimaliseren. Immers, wanneer de rivier meer ruimte krijgt, hoeft de dijk in mindere mate te worden verhoogd. Alleen in een integrale gebiedsaanpak kan het samenspel tussen verruiming en dijkverhoging worden geoptimaliseerd. En als er een opgave voor dijken is, koersen we op een kwalitatief hoogwaardige en organische inbedding van dijken in het stedelijk gebied. Daarnaast willen we functies van een hoge maatschappelijke en economische waarde op termijn laten verdwijnen uit de uiterwaarden.

Deltakwaliteitsladder

Voor concrete ruimtelijke afwegingen rondom hoogwaterbescherming hanteren wij de "Deltakwaliteitsladder", die in het regioproces (samen met de andere Maascorridor-gemeenten: Venray, Horst aan de Maas en Peel & Maas) tot stand is gekomen. Deze ladder⁹ geeft vanuit regio-gemeentelijk perspectief de voorkeursvolgorde aan in de hoogwatermaatregelen.

De Deltakwaliteitsladder bestaat uit grofweg tien maatregelen, waarbij de laatste maatregel – het verhogen van de dijken – het minst wenselijk is. Indien we toch genoodzaakt zijn tot dijkverhoging (laatste trede in de ladder), zoeken we naar innovatieve mogelijkheden voor waterkeringen, al dan niet geïntegreerd in bebouwing. De overige, meer wenselijke maatregelen van de Deltakwaliteitsladder beginnen met vier stappen in de categorie rivierverruimende maatregelen en gaan pas daarna over naar mogelijke dijkmaatregelen. Tussentijds (bij stap 2, 5 en 6) wordt ook de mogelijkheid geboden om (in combinatie) met adaptieve maatregelen de beoogde ruimtelijke kwaliteit te realiseren. Voor het 'overstappen' zijn per maatregel ontwerpprincipes opgesteld met een kwalitatieve grens voor wat betreft ruimtelijke kwaliteit. Pas op het moment dat bij een maatregel deze grens wordt overschreden, wordt overgegaan op een volgende maatregel.

Te behouden kwaliteiten

We willen voorkomen dat de ruimtelijke kwaliteit en economische vitaliteit van het Maasdal onder druk komen te staan. We zien het gevarieerde en groene karakter van het rivierlandschap als een uniek gebied voor landbouw, natuur, cultuurlandschap en recreatie dat van groot belang is voor toerisme, recreatie en het vestigingsklimaat. Landbouw, natuur, cultuurlandschap en recreatie zijn functies die hoogwaterbestendig zijn. Binnen het streven naar een gevarieerd en groen karakter van het rivierlandschap zetten we in op de volgende ruimtelijke kwaliteitskenmerken: verhogen van de belevingswaarde, vermeerderen van de gebruikswaarde en vergroten van de toekomstwaarde. Het rivierlandschap van de Noordelijke Maasvallei heeft immers een unieke ontstaansgeschiedenis: oude beddingen en geulen uit allerlei perioden (tot 12.000 jaar geleden) liggen nog vrijwel onaangetast in het landschap. De Maas is derhalve bepalend geweest voor het landgebruik, het ontstaan van dorpen en steden en de plaatsen waar kastelen, tolhuizen en veerstoepen verschenen. Ook zonder het verleden te kennen ervaar je de historie in het Maasdal. Deze kwaliteit is essentieel voor de aantrekkelijkheid van het vestigingsklimaat en niet te vergeten voor de toeristische sector. We werken mee aan de veiligheidsopgave met als uitgangspunt dat de kwaliteiten van dit unieke landschap worden behouden en waar mogelijk versterkt.

4.2 Robuust watersysteem

We hebben steeds meer last van extreme regenbuien (kort en hevig) en in de zomer neemt de frequentie daarvan toe. Verstening op het platteland en in de stad heeft ertoe geleid dat ons watersysteem en het rioolstelsel dergelijke pieken niet kan opvangen. Extremer weer betekent ook een toename van droge en hetere periodes en dus een tekort aan water. En als er minder water beschikbaar is, kan dat ook nog leiden tot waterkwaliteitsproblemen. Dit heeft niet alleen gevolgen voor de Maas, maar voor het gehele watersysteem. Niet alleen de landbouw en de natuur zullen de gevolgen hiervan ondervinden, ook het stedelijk woon- en leefklimaat lijdt eronder. De beschikbaarheid van voldoende en schoon water in het gehele systeem is dus een belangrijke voorwaarde voor het functioneren van economie, stad, natuur en landbouw.

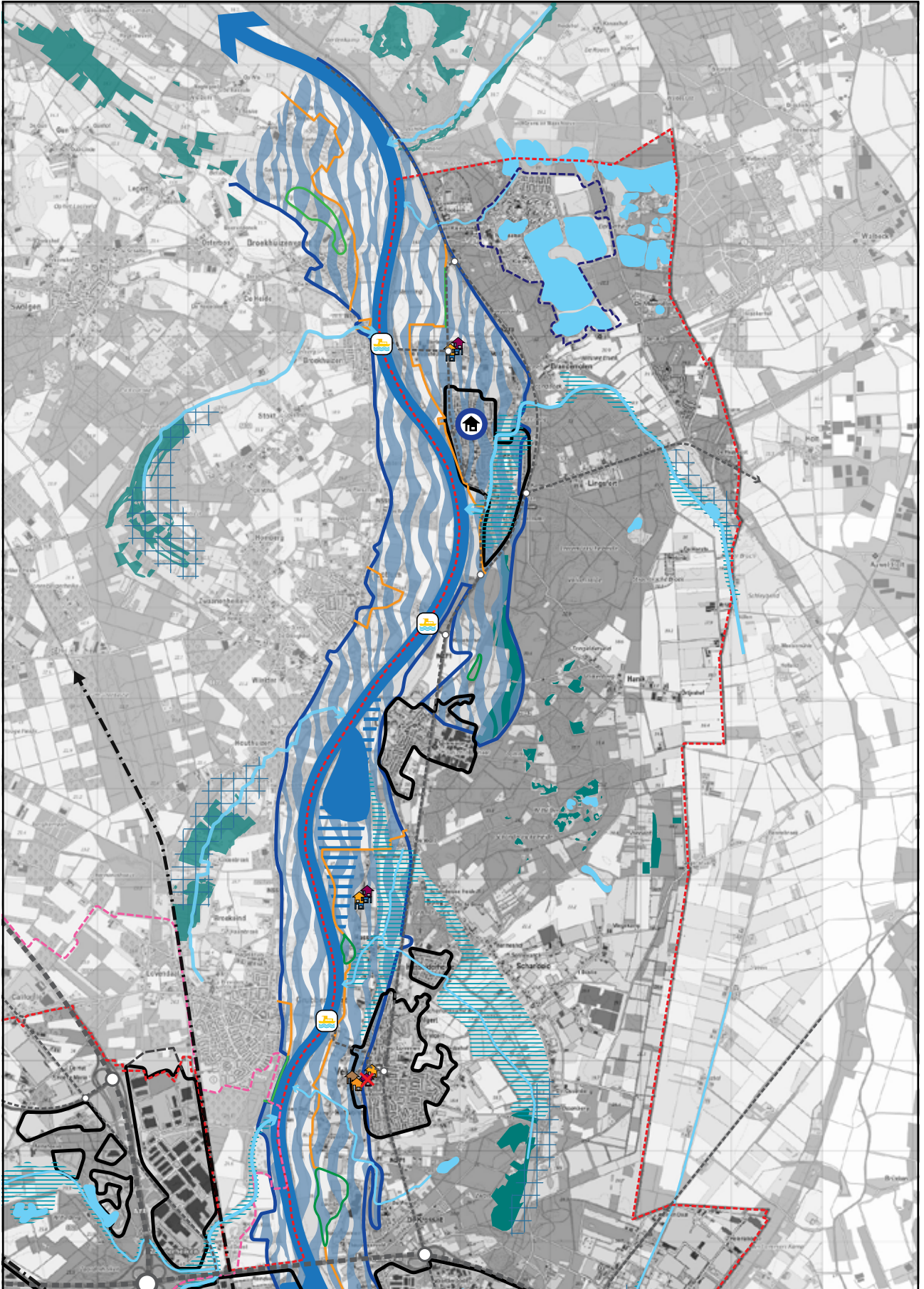
Het regionale watersysteem is een integraal concept dat van invloed is op zowel de hoogwater-problematiek, de verdrogingsproblematiek als de waterkwaliteit. Om dit hele systeem van regenwater, grondwater, verdamping, sloten en beken en de Maas goed te laten functioneren bij verschillende klimaatscenario's moet het aanpassingsvermogen verbeterd worden. We zullen meer ruimte moeten creëren in het watersysteem door het wateroppervlak te vergroten, het regenwater (langer) vast te houden, minder bestrating toe te passen en meer groen aan te leggen.

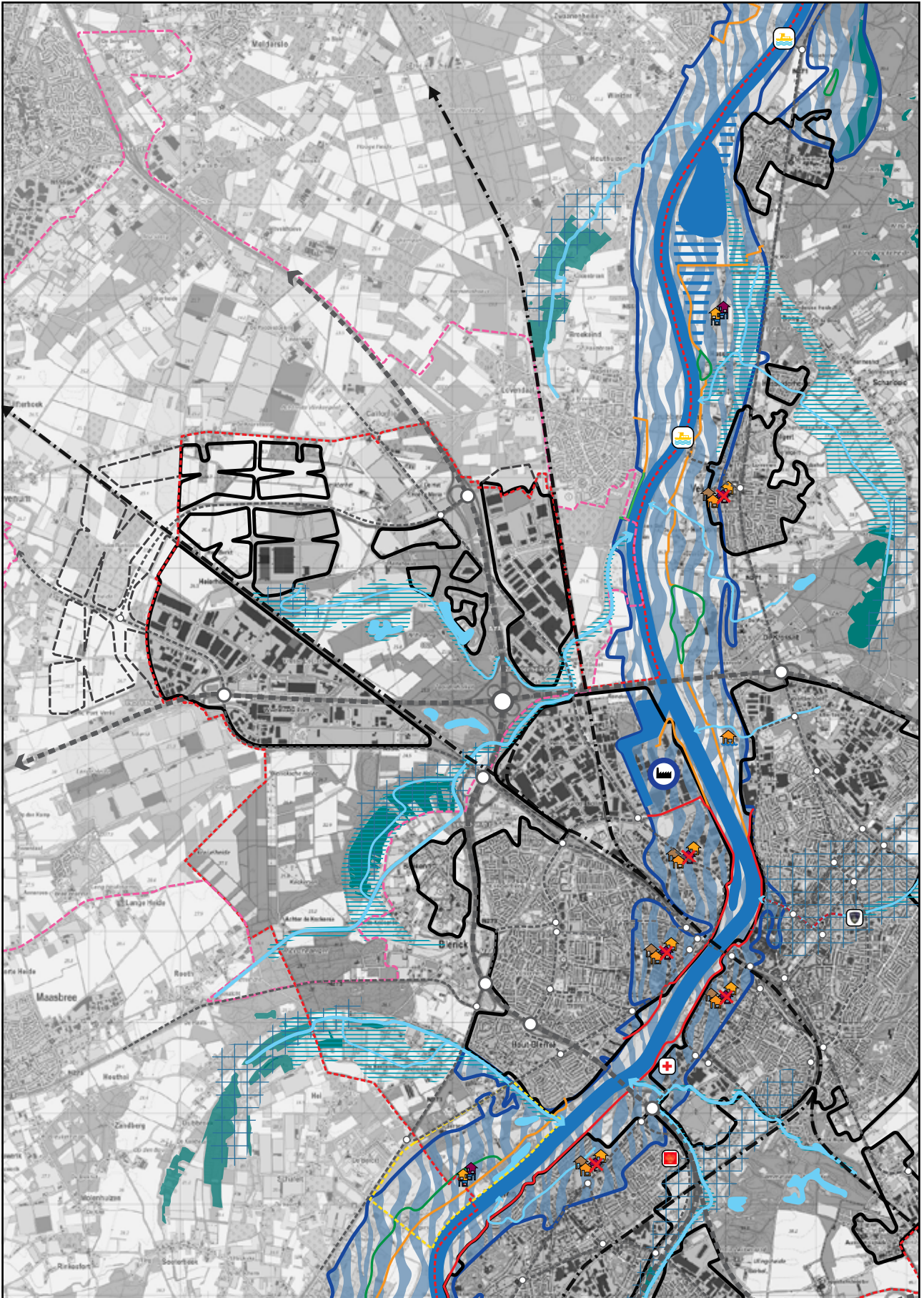
Gewenste ontwikkelingen

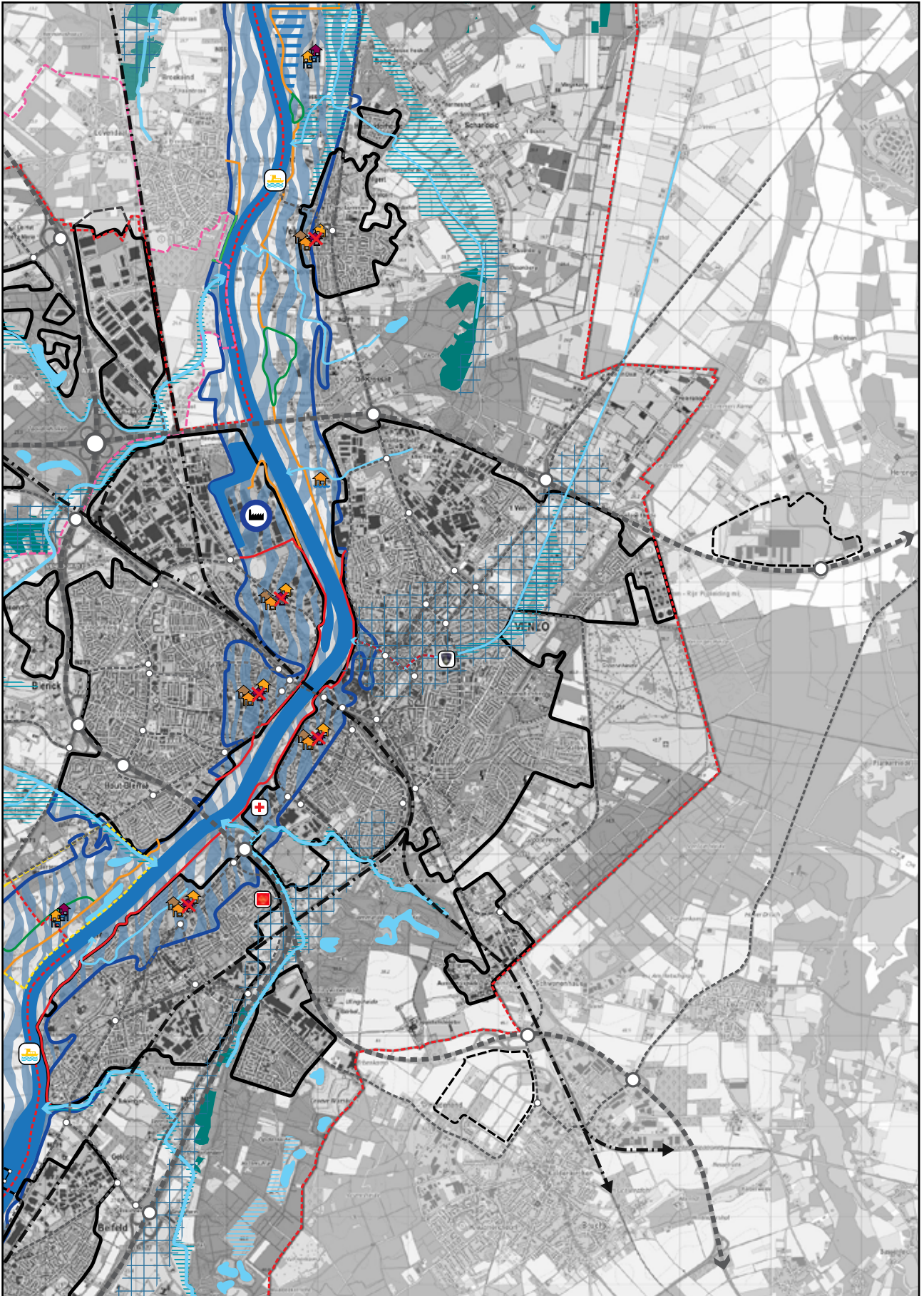
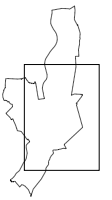
We willen genieten van het leven op, in en aan het water. Water in al haar aspecten speelt een belangrijke rol bij de kwaliteit van onze leefomgeving. Om te zorgen dat Venlo ook in de toekomst nog steeds een fijne plek is om in te wonen, te werken en te recreëren, zullen we continu moeten blijven werken aan deze kwaliteiten. Hiervoor is het staande beleid ten aanzien van stadswateren en de traditionele oplossingen niet voldoende. Innovaties als groene daken, waterpleinen, alternatieve vormen van waterberging en dergelijke zijn dan ook essentieel voor de verdere ontwikkeling van de stad.

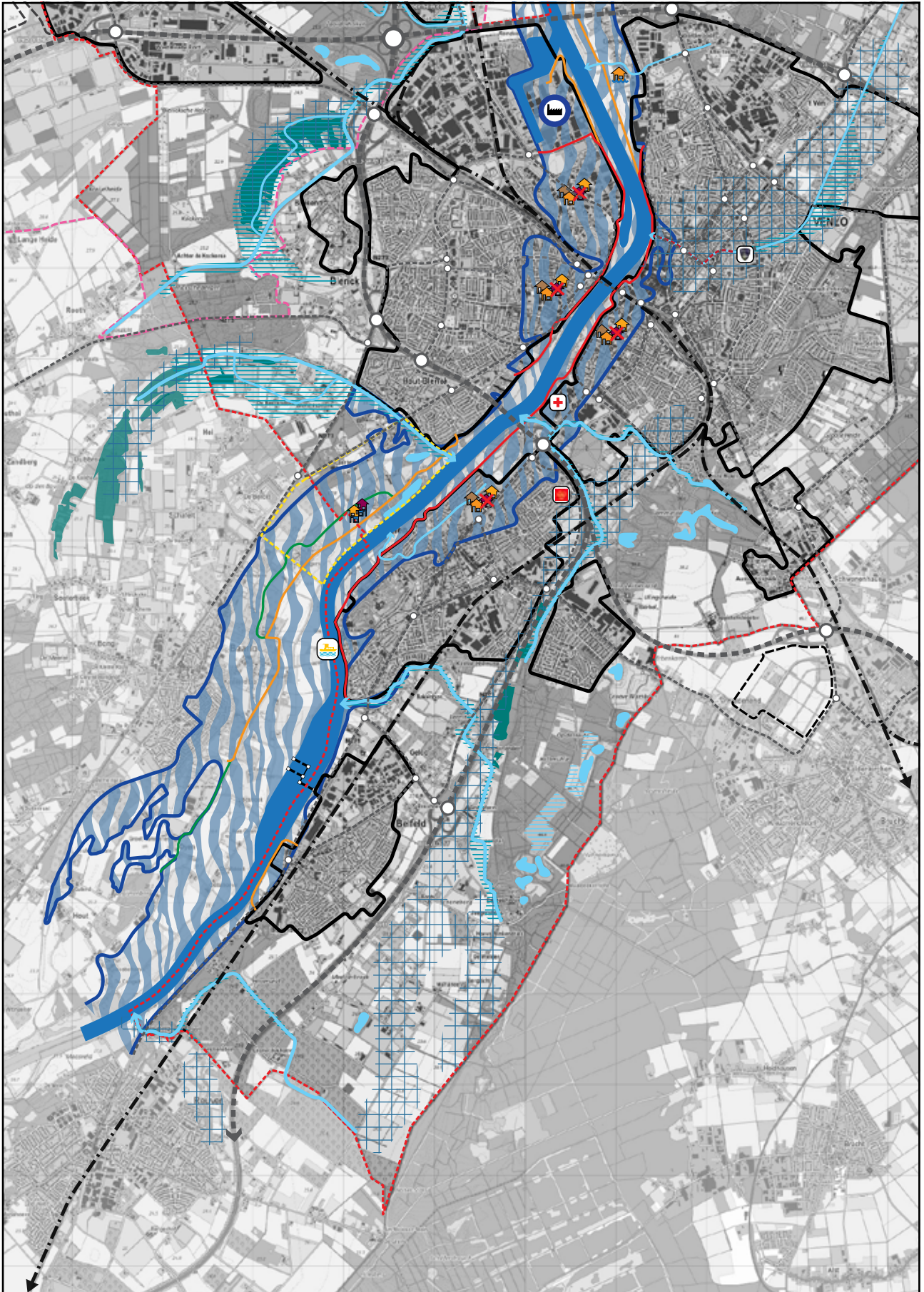
We willen het regionale watersysteem sterk en weerbaar (robuust) maken zodat het een grotere bandbreedte van weersextremen aankan. Onze visie is dat we het water willen infiltreren waar het water valt. De bodem zien we als bergings- en transportmiddel. We willen daarmee bereiken dat piekafvoeren in beken (en uiteindelijk ook op de Maas) niet verder toenemen. Het principe dat we daarbij hanteren is 'vasthouden, bergen, afvoeren'. Bij droogte hanteren we de trits: "sparen, aanvoeren, accepteren/adapteren". Deze aanpak vraagt evenwel om een intensieve(re) samenwerking met het waterschap en onze (Duitse) buurgemeenten. Weliswaar is de zorg voor het regionale watersysteem primair een taak van het waterschap, maar we zijn als gemeente aan zet om ruimtelijke ontwikkelingen in goede banen te leiden en win-winsituaties te signaleren en te benutten. Het is van belang om het rioolstelsel minder te belasten

met dergelijke piekafvoeren. Dit vraagt extra ruimte om het water tijdelijk te bufferen. Tijdens extreme neerslagperiodes valt er namelijk meer regen dan er op dat moment in de bodem kan wegzakken.

Bij het robuust maken van het regionale watersysteem hoort ook de aandacht voor de waterkwaliteit. Schoon water is van belang voor natuur en recreatie. Daarbij hanteren we bij ruimtelijke ontwikkelingen ook trits: “schoonhouden, scheiden, schoon maken”. Hierbij is het uitgangspunt het schoonhouden van het regenwater, oppervlaktewater, de bodem en het grondwater. Door de ontvlechting van het hemelwater en afvalwatersysteem worden riooloverstorten (zo veel mogelijk) voorkomen. Het regenwater wordt indirect na berging rechtstreeks op het oppervlaktewater afgevoerd of geïnfilteerd in de bodem. In sommige gevallen zal ook het regenwater eerst een zuiverende voorziening moet passeren.

Samen met het Waterschap en de buurgemeenten zullen we actief mogelijke knelpunten in het functioneren van het gehele regionale watersysteem in kaart brengen. Het knelpunt lossen we in eerste instantie op door het watersysteem te optimaliseren, daarna treffen we pas compenserende maatregelen in het gebied.

Te behouden kwaliteiten

De beekdalzones markeren de ‘natuurlijke’ ruimte die nodig is om de beekdalen te laten functioneren en dienen als opvang voor de geleidelijke afstroom van water naar de Maas. In deze zones willen we de afvoerpieken zoveel mogelijk opvangen en daarmee overstromingen in het omringende gebied voorkomen en de economische schade (woonhuizen, bedrijfspanden, landbouwgewassen, etc.) beperken. We willen daarom de huidige opvangcapaciteit van de beekdalzones minimaal behouden en daarom ontwikkelingen in beekdalzones met een negatief effect op het regionale watersysteem voorkomen.

4.3 Klimaatadaptatie: win-win!

We kunnen klimaatadaptieve maatregelen niet los zien van andere functies in een gebied. Ingrepen in het watersysteem hebben direct effect op de omgeving. Dit levert ook kansen op. Zo kunnen maatregelen om water langer in een gebied vast te houden, in droge perioden zorgen voor voldoende water voor de landbouw. En water vasthouden in de stedelijke omgeving kan ‘hittestress’ helpen voorkomen. Ook kan meer water en groen ruimtelijke kwaliteit toevoegen aan een gebied. Ook natuur, grind- en zandwinning, recreatie en toerisme kunnen tegelijkertijd functioneel zijn en tevens de ruimtelijke kwaliteit in een gebied verhogen. We willen bij initiatieven dan ook vooraf de win-win kansen onderzoeken.

De communicatie rondom dergelijke innovatieve maatregelen opent nieuwe mogelijkheden om iedereen bewust te maken en actief te betrekken bij het ontwikkelen en realiseren van klimaatadaptatie. Het is daarom van belang dat men bekend is met zijn of haar eigen handelingsmogelijkheden op het gebied van waterveiligheid, wateroverlast en hittestress.

Gewenste ontwikkelingen

We zien de Maas en haar beken als de plus op onze woon- en vestigingsaantrekkelijkheid. We willen bij de Maas en haar beken van ‘zien’ naar ‘ervaren’. Dit betekent dat we mogelijkheden om op of nabij de Maasoevers en beekdalen te wonen en werken willen faciliteren, op voorwaarde dat het past in het woningbouwprogramma. Ook hiervoor geldt dat we bij herstructurering het stedelijk gebied overstromingsbestendig willen inrichten, door in deze gebieden adaptief te bouwen. Bijvoorbeeld als onderdeel van een (gebieds)ontwikkeling waarin permanent ruimte is voor (de opvang van) water. Verdere verstedelijking in de uiterwaarden en beek-

dalzones zonder adaptief karakter staan we niet toe. Juist in deze zones liggen van nature de kansen om te anticiperen op klimaatverandering door enerzijds meer ruimte aan (berging van) het water te geven en anderzijds oases in de stad te creëren om 'hittestress' te vermijden.

Daarnaast willen we een passend landbouwkundig gebruik en beheer stimuleren dat past bij het overstromingsprofiel van het gebied. Ook streven wij naar een duurzame oplossing voor hoogwaterbestrijding in combinatie met natuurontwikkeling en de ontwikkeling van toeristisch-recreatieve voorzieningen. Daarbij kijken we tevens hoe we de Maasfronten van de stad en de dorpen zo goed mogelijk tot hun recht kunnen laten komen. Dit betekent dus dat we nu alvast moeten anticiperen op gevallen waar stedelijke herstructurering speelt of een transformatieopgave ligt.

Naast het beschermen van de Venlose gemeenschap tegen de toenemende kans op hoogwater c.q. wateroverlast, biedt de klimaatverandering ook kansen die wij willen benutten. Volgende water moet beschikbaar zijn voor de bevaarbaarheid van de Maas, ten behoeve van de scheepvaart. Niet alleen overloopgebieden benutten in tijden van hoogwater, maar ook water vasthouden voor tijden van laag water (droge perioden), in het belang van de logistiek. Ruimte geven aan de Maas draagt bij aan het behoud en de ontwikkeling van het gevarieerde en groene karakter van het rivierlandschap. Daarnaast biedt de tijdige opvang van water in het regionale watersysteem een mogelijke oplossing voor het watertekort waar met name de landbouwsector en natuur te maken krijgen als gevolg van de klimaatverandering.

Door recreatieve en toeristische routes te faciliteren en met de recreatieve infrastructuur langs de Maas, benutten we de kansen die de natuur ons biedt. Denk aan vrije toegang van en recreatieve infrastructuur op dijken. Verder willen we de unieke pleisterplaatsen aan de Maas optimaliseren (Arcen, Venlo, Steyl, Blerick): behoud of verbetering van het uitzicht op de Maas en toegang tot de weerden voor dorpen en steden met een Maasboulevard. Ook willen we ruimte bieden voor panorama's: op plekken waar panorama's te zien zijn op de Maas worden extra maatregelen genomen om deze waterpanorama's zichtbaar te maken of te houden. Tot slot zien we het winterbed van de rivier als plek voor secundaire delfstoffenwinning. Dit houdt in dat het winnen van zand, grind en klei uitsluitend plaatsvindt op plekken waar de Maas verbreed dient te worden. De delfstoffenwinning staat in die zin in dienst van het creëren van ruimte voor de rivier.

» naar een nieuwe balans

*Huidige voorzieningenstructuur zwaar **onder druk** // juiste voorziening op de juiste plaats, commercieel en maatschappelijk // **complementair** en op basis van **draagvlak** // naar een **vitale voorzieningenstructuur** // stedelijke en regionale voorzieningen in **Venlose binnenstad** en op specifieke locaties // **buurtsteunpunten, wijkcentra** en **stadsdeelcentra** // benutten van vrijkomend **erfgoed***

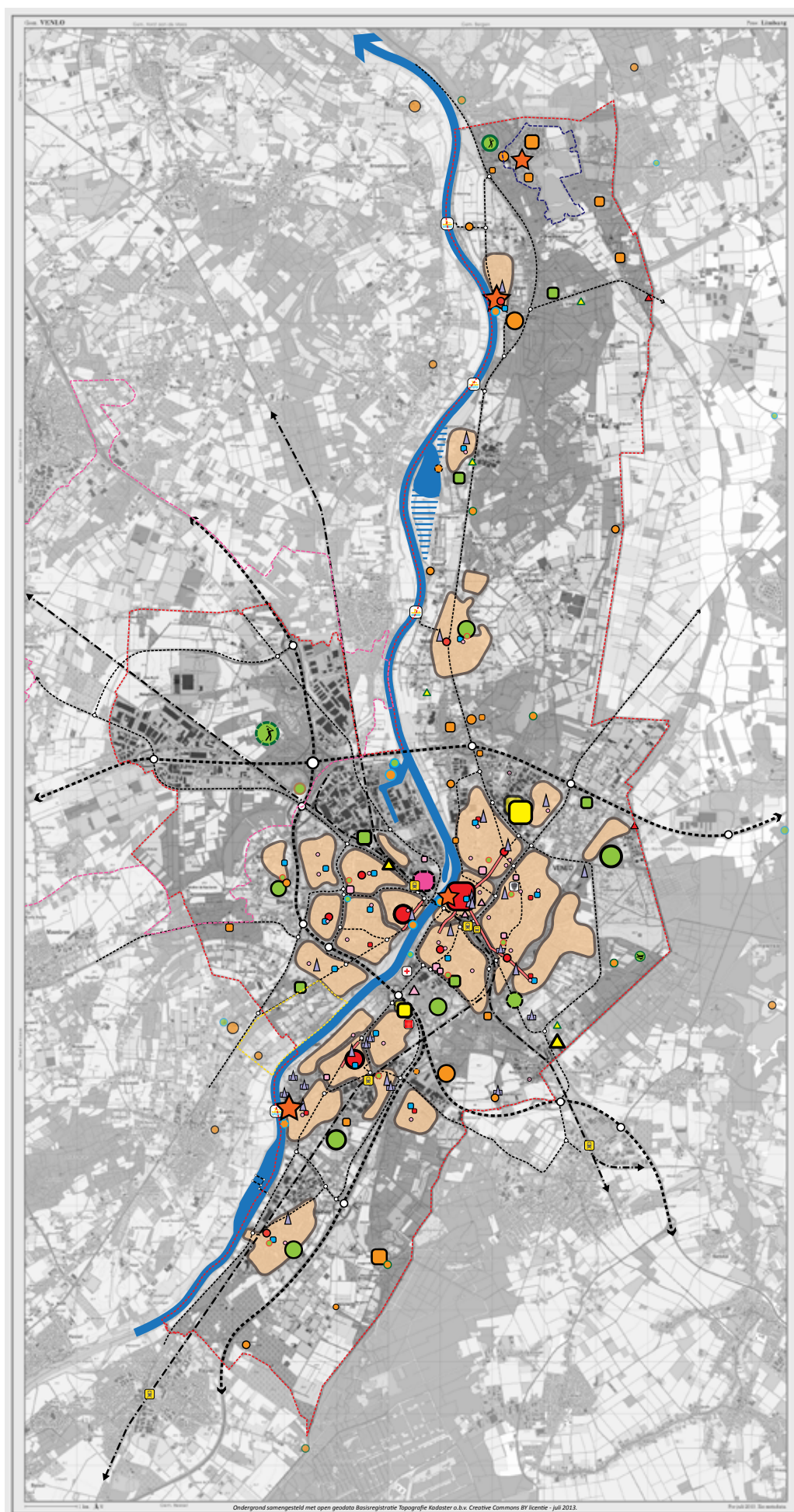
5 Voorzieningen op maat

Majeure opgave

De wereld om ons heen verandert in hoog tempo. Economische en demografische groei zijn niet meer vanzelfsprekend. Het draagvlak voor voorzieningen daalt. Een overmaat aan ruimte en aan gebouwen is al een feit. De groeiende leegstand is hier het fysieke bewijs van. Die overmaat zal nog verder toenemen door reeds in gang gezette projecten en de verdere afname van ruimtebehoefte voor voorzieningen.

Deze ontwikkelingen hebben directe gevolgen voor het functioneren van onze Venlose gemeenschap. Of het nu om winkels, onderwijs, sportvelden of buurthuizen gaat, we zullen het op bepaalde plekken met minder voorzieningen moeten doen. Niet alles kan meer overal. We moeten dan ook keuzes maken die niet gemakkelijk zijn. Anders dan voorheen betekent dit dus dat we op plekken afscheid zullen moeten nemen van het gemak en de luxe van voorzieningen in de directe omgeving van de woning. Immers, groei is niet vanzelfsprekend en de middelen voor instandhouding van onrendabele voorzieningen zijn beperkt.

Het behouden van een vitale en toekomstbestendige voorzieningenstructuur heeft prioriteit. Een structuur die zichzelf in stand kan houden en zoveel mogelijk aansluit bij de reële behoefte van de samenleving. We moeten te allen tijde waken voor een overaanbod in de gemeente en de regio, zodat onze vitale voorzieningenstructuur niet onder druk komt te staan.

Voorzieningen op maat

	vitale voorzieningenstructuur detailhandel
	hoofdwinkelcentrum (binnenstad Venlo) hoofdzakelijk recreatief, beleidslijn Visie Stedelijk Centrum 2022 (VSC22)
	boodschappencentrum+ (Blerick, Tegelen) dagelijkse boodschappen (voeding en verzorging), aangevuld enkele recreatieve winkels
	boodschappencentrum dagelijkse boodschappen
	buurtsteunpunt dagelijkse boodschappen (beperkte keuze)
	grenswinkels specifieke doelgroep en beperkte omvang
	stadsstraat verspreide detailhandel in mix met andere functies
	PDV-concentratiegebied met beperkte ontwikkelruimte (mits aansluitend en geen ruimte in bestaand vastgoed)
	solitaire PDV geen nieuwe ontwikkelingen, uitbreiding slechts voor duurzame instandhouding vesting
	solitair tuincentrum geen nieuwe ontwikkelingen, uitbreiding slechts voor duurzame instandhouding
	Huis van de Wijk (nog enkele indicatief) centrum voor ontmoeting, dagbesteding, ontplooiing, info en advies
	onderwijs voorzieningen
	primair onderwijs streven naar behoud optimale spreiding
	voortgezet en middelbaar onderwijs geen specifiek ruimtelijk beleid, signaalfunctie op de kaart
	hoger en wetenschappelijke onderwijs concentratie in stedelijk centrum, zie beleidslijn VSC22
	sportinfrastructuur
	sportieve omgeving mogelijke uitbreiding omgeving huidige VVV-stadion (stippellijn)
	sportcomplex signaalfunctie
	multifunctionele sporthal signaalfunctie
	watersportvoorziening signaalfunctie
	zweefvliegveld i.c.m. deel Groote Heide als start- en landingsbaan
	golfcomplex bestaand en in ontwikkeling op grond van Structuurvisie Klavertje 4-gebied (stippellijn)
	lawasport-locatie motorcross
	toeristisch-recreatieve structuur
	concentratie verblijfs- en dagrecreatieve voorzieningen Arcen, binnenstad Venlo, Steyl
	dagrecreatieve voorziening groot, middel, klein (stippellijn in ontwikkeling)
	verblijfsrecreatieve voorziening (eventueel i.c.m. dagrecreatie) groot, middel, klein
	poort tot natuurgebied passieve recreatie
	waterrecreatieve voorzieningen jacht- en passantenhaven, incl. gewenste passantenhaven Steyl (stippellijn)
	leisure ontwikkelingsgebied concentratie van grootstedelijke leisure-voorzieningen op grond van VSC22
	religieus erfgoed, kansrijk voor functieverandering kerken en kloosters met centrale ligging, uitstraling en/of functieverlies
	hoofdvestiging hulpdiensten geen specifiek beleid, signaalfunctie op de kaart
	kernen en wijken ruimtelijke basiseenheid voor vitale voorzieningenstructuur
	(inter)nationaal wegennet
	lokaal / regionaal wegennet
	spoorwegen
	trein- / busstation / veerpont
	Maas
	hoogwatergeul Lomm
	gemeentegrens
	contour Structuurvisie Klavertje 4-gebied
	contour Structuurvisie Laerbroeck
	contour Structuurvisie Klein Vink

5.1 Complementariteit en draagvlak

We moeten een duidelijke lijn neerleggen om te komen tot een nieuwe balans in onze voorzieningen. Deze lijn moet ons houvast bieden bij toekomstige keuzes, die we moeten maken in het algemeen belang. Het vinden van die nieuwe balans is maatwerk. Complementariteit - het aanvullend zijn van voorzieningen - en draagvlak spelen daarin een belangrijke rol en moeten hun oorsprong vinden in het gedrag van onze inwoners en bezoekers en de keuzes die zij dagelijks maken. We kunnen allemaal een bakker op de hoek willen voor warme broodjes op zaterdagmorgen, maar als we op de andere dagen het brood in de supermarkt kopen is er voor de bakker geen draagvlak. In afwijking van de andere opgaven in deze structuurvisie zijn we restrictiever en trekken we scherpere grenzen. In het bijzonder ten aanzien van detailhandel moeten we streng zijn.

Gewenste ontwikkelingen en te behouden kwaliteiten

Samen met onze partners zetten we in op het behoud en versterken van de bestaande vitale voorzieningenstructuur op basis van complementariteit en draagvlak. De bestaande voorzieningenstructuur in stad, dorp en buitengebied biedt een houvast voor een nieuwe balans en is dan ook de basis van waaruit we te werk gaan. We moeten wel zo eerlijk zijn dat de bestaande voorzieningenstructuur niet gelijk zal zijn aan de toekomstige vitale voorzieningenstructuur. Met name de kleine buurtcentra en de verspreid gelegen voorzieningen behoren niet langer tot de vitale structuur die we in stand willen houden. De gewenste vitale voorzieningenstructuur waar wij op zullen sturen, bestaat slechts uit clusters met een verondersteld positief toekomstperspectief. Op de kaart 'Voorzieningen op maat' is deze gewenste vitale voorzieningenstructuur weergegeven. Een dergelijke gewenste voorzieningenstructuur kent een goede spreiding over woongebieden die globaal genomen als een eenheid functioneren. Op de kaart zijn als context tevens de recreatieve voorzieningen weergegeven. De nabijheid van deze voorzieningen kan een rol spelen bij het bepalen van draagvlak en complementariteit.

Uit het voorgaande volgt dat enkel ontwikkelingen en uitbreidingen die passen in de vitale voorzieningenstructuur mogelijk zijn. Met uitbreidingen van bestaande voorzieningen buiten de structuur zijn we terughoudend en hieraan zullen we voorwaarden stellen. Ook nemen we passief afscheid van locaties, gebouwen en initiatieven die de structuur verzwakken. Dit kan dus betekenen dat we in de praktijk verschillend kunnen omgaan met gelijk lijkende initiatieven.

5.2 Vitale structuur op stads- en regionaal niveau

We sturen op duidelijk te onderscheiden clusters of gebieden met een specifiek profiel, gebaseerd op draagvlak in de omgeving en complementariteit van het geheel. In de vitale voorzieningenstructuur onderscheiden we twee niveaus: ten eerste clusters die draagvlak hebben op stadsniveau of regionaal niveau en ten tweede clusters die een lokaal draagvlak voor de wijk of het dorp hebben. Voor beide gebieden is een helder profiel te geven, waardoor de niveaus complementair zijn en elkaar niet onnodig beconcurreren. Het past ons echter niet om een blauwdruk te geven welke voorzieningen waar en in welke omvang voorhanden moeten zijn.

In de Visie Stedelijk Centrum 2022 (VSC22) is voor het stedelijk centrum -binnenstad, Maaswaard en KazerneKwartier- al een duidelijk lijn neergelegd. Dit wordt in deze structuurvisie zonder wijzigingen overgenomen. Samenvattend stelt dit dat het stedelijk centrum hét concentratiegebied voor grootstedelijke en (EU)regionale voorzieningen op het gebied van recreatief winkelen, cultuur, leisure, horeca, hoger onderwijs en dienstverlening is. Deze voorzieningen clusteren we in het aantrekkelijke, historische en compacte centrum van Venlo, als stedelijk

hart van de stad en de regio. In de VSC22 is hiertoe een concreet afwegingskader opgenomen: in Venlo worden grootstedelijke functies in het stedelijk centrum gerealiseerd, tenzij het ruimtelijk of bedrijfseconomisch niet inpasbaar is. Bij grootstedelijke functies gaat het om voorzieningen met een verzorgingsgebied dat tenminste het stadsdeelniveau overstijgt en stedelijk van aard is. Indien er sprake is van een gemeentegrens overstijgend verzorgingsgebied, wordt eerst in de regio afgestemd. Het afwegingskader in de VSC22 heeft tot doel de behoefte van de samenleving te toetsen en de voorkeurslocatie in het stedelijk centrum nader te bepalen. Als grootstedelijke voorzieningen ruimtelijk of bedrijfseconomisch niet inpasbaar zijn in het stedelijk centrum of qua profiel beter passen bij Bad Arcen of Kloosterdorp Steyl benutten we deze specifieke locaties. Voor perifere detailhandel zijn dat de PDV-clusters ViaVenlo en Zuiderbrug.

Voor grootstedelijke vrijetijdsvoorzieningen (leisure) met een stedelijk karakter en een (boven)regionale uitstraling is het KazerneKwartier -onderdeel van het stedelijk centrum- de aangewezen locatie. Voor leisure-initiatieven met een (boven)regionale uitstraling die een niet-stedelijk karakter hebben, is het gebied de Peelbergen de voorkeurslocatie.

De Venlose binnenstad is het hoofdwinkelcentrum van stad en regio en onderdeel van het stedelijk centrum. Het accent ligt hier op recreatief winkelen met een breed aanbod van niet-dagelijkse goederen. De combinatie met diverse vermaakfuncties: cultuur, horeca en leisure en andere grootstedelijke voorzieningen geeft dit gebied een sterke positie en draagvlak in stad en regio. In de VSC22 en het nieuwe bestemmingsplan is reeds invulling gegeven aan de overmaat die ook hier aanwezig is. Onder meer door nieuwe detailhandel alleen in het kernwinkelgebied toe te staan en in de schil rond het kernwinkelgebied flexibeler om te gaan met functieverandering passend bij het profiel van de binnenstad. Ook worden nieuwe vormen van detailhandel in combinatie met horeca, of workshops in combinatie met verkoop en horeca, ruimer toegestaan in de binnenstad.

Complementair aan de binnenstad zetten we in op één krachtig perifeer detailhandelsgebied op (boven)regionale schaal -Via Venlo- en één perifeer detailhandelsgebied op lokale schaal -

Zuider-brug. Dit vraagt om ontwikkelruimte voor ViaVenlo. Inzetten op optimaal gebruik van de bestaande ruimtes en kavels op en nabij ViaVenlo en een versterking van het profiel van de locatie hebben prioriteit bij nieuwe initiatieven. Het gebied Zuiderbrug kan met de huidige omvang voorzien in de behoefte. We staan geen verdere brancheverbreiding op de beide locaties toe om de complementariteit met de binnenstad te behouden. Ten aanzien van de branches mode, sport- en spel, juwelen, persoonlijke verzorging, levensmiddelen, verswaren en bruin- en witgoed gelden dan ook (vergaande) beperkingen. Voor een nadere uitwerking wordt verwezen naar de Detailhandelsnota.

Het aantal solitaire PDV-vestigingen in stedelijk en buitengebied (tuincentra) wordt niet uitgebreid. Eventuele uitbreiding van deze bestaande solitaire PDV-vestigingen is alleen toegestaan als dit in verhouding staat tot duurzame instandhouding van de winkel en ruimtelijk in te passen is in de omgeving. Met name het buitengebied is gevoelig voor voorzieningen met een grote verkeersaantrekkende werking.

Verspreid over de gemeente zijn zes sportieve omgevingen gelegen, Maassenhof, Bakenbos, Vrijenbroek, Velden, Herungerberg en Belfeld. Een zevende is in ontwikkeling bij het sportcomplex van VVV-Venlo in Venlo-Oost. In een sportieve omgeving vinden meerdere sport-, beweeg- en onderwijsgerelateerde activiteiten plaats. Binnen de meeste sportieve omgevingen is nog voldoende ruimte. Ze zijn daarmee de voorkeurslocaties voor toekomstige uitbreidingen en nieuwe initiatieven.

Tot besluit van dit hoofdstuk is een samenvattende tabel opgenomen met het ontwikkelperspectief voor de detailhandel.

5.3 Vitale structuur op wijk- en dorpsniveau

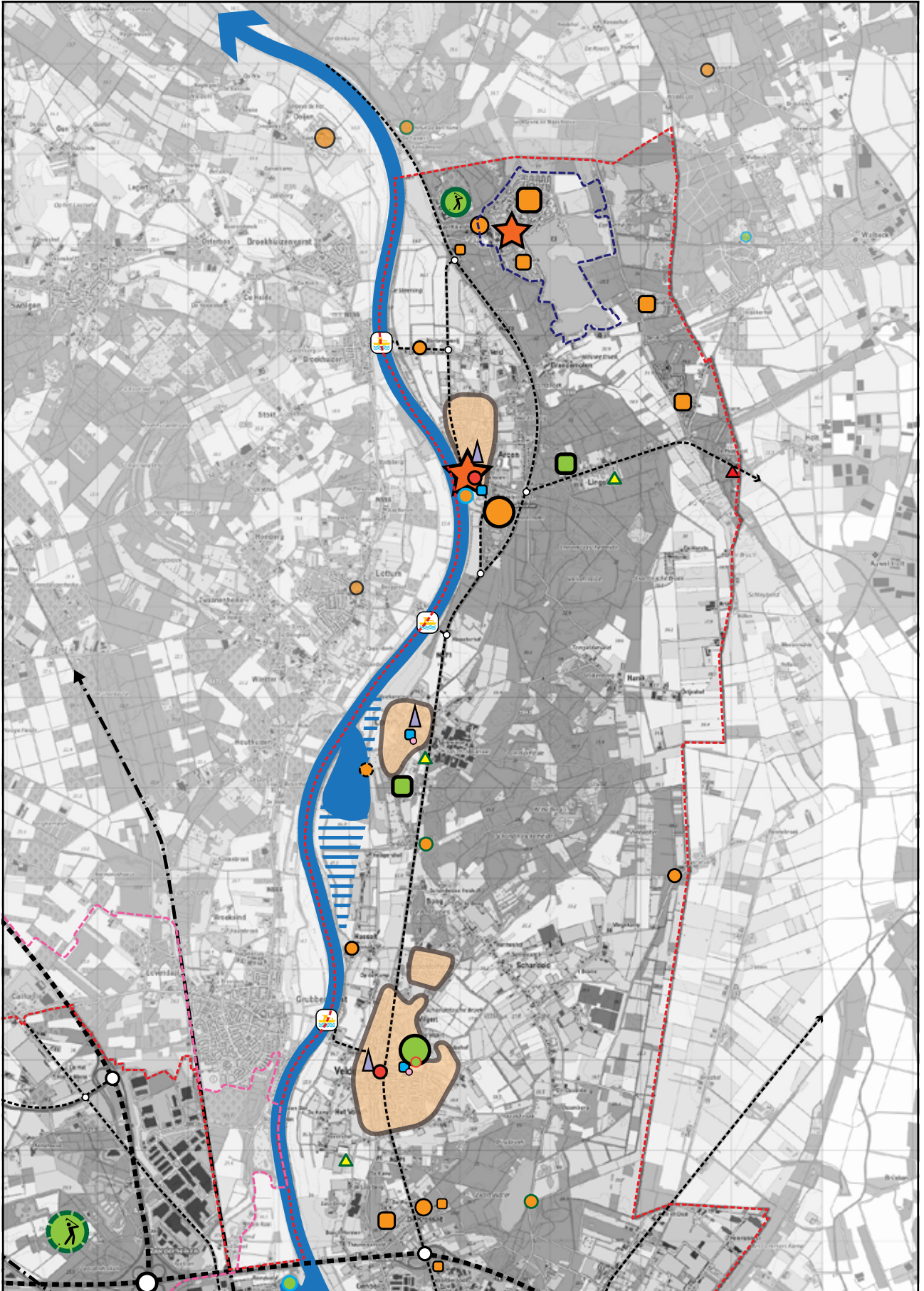
Evenals op stadsniveau en regionaal niveau sturen wij op wijk- en dorpsniveau op duidelijk te onderscheiden clusters of gebieden met een specifiek profiel, gebaseerd op draagvlak in de omgeving en complementariteit van het geheel. In de vitale voorzieningenstructuur onder-

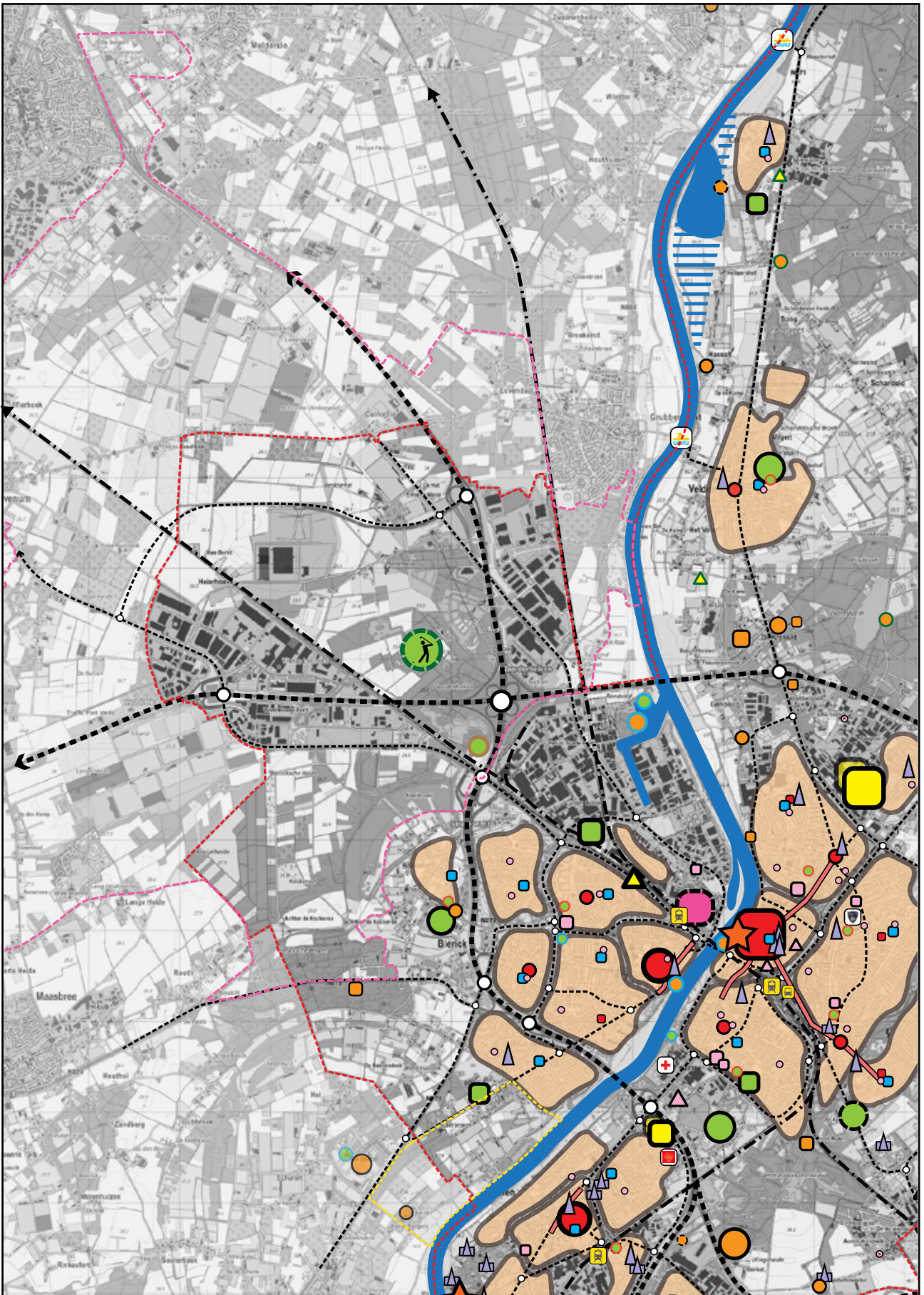
scheiden we twee niveaus: ten eerste clusters die draagvlak hebben op stadsniveau of regionaal niveau en ten tweede clusters die een lokaal draagvlak voor de wijk of het dorp hebben. Voor beide gebieden is een helder profiel te geven, waardoor de niveaus complementair zijn en elkaar niet onnodig beconcurreren. Het past ons echter niet om een blauwdruk te geven welke voorzieningen waar en in welke omvang voorhanden moeten zijn.

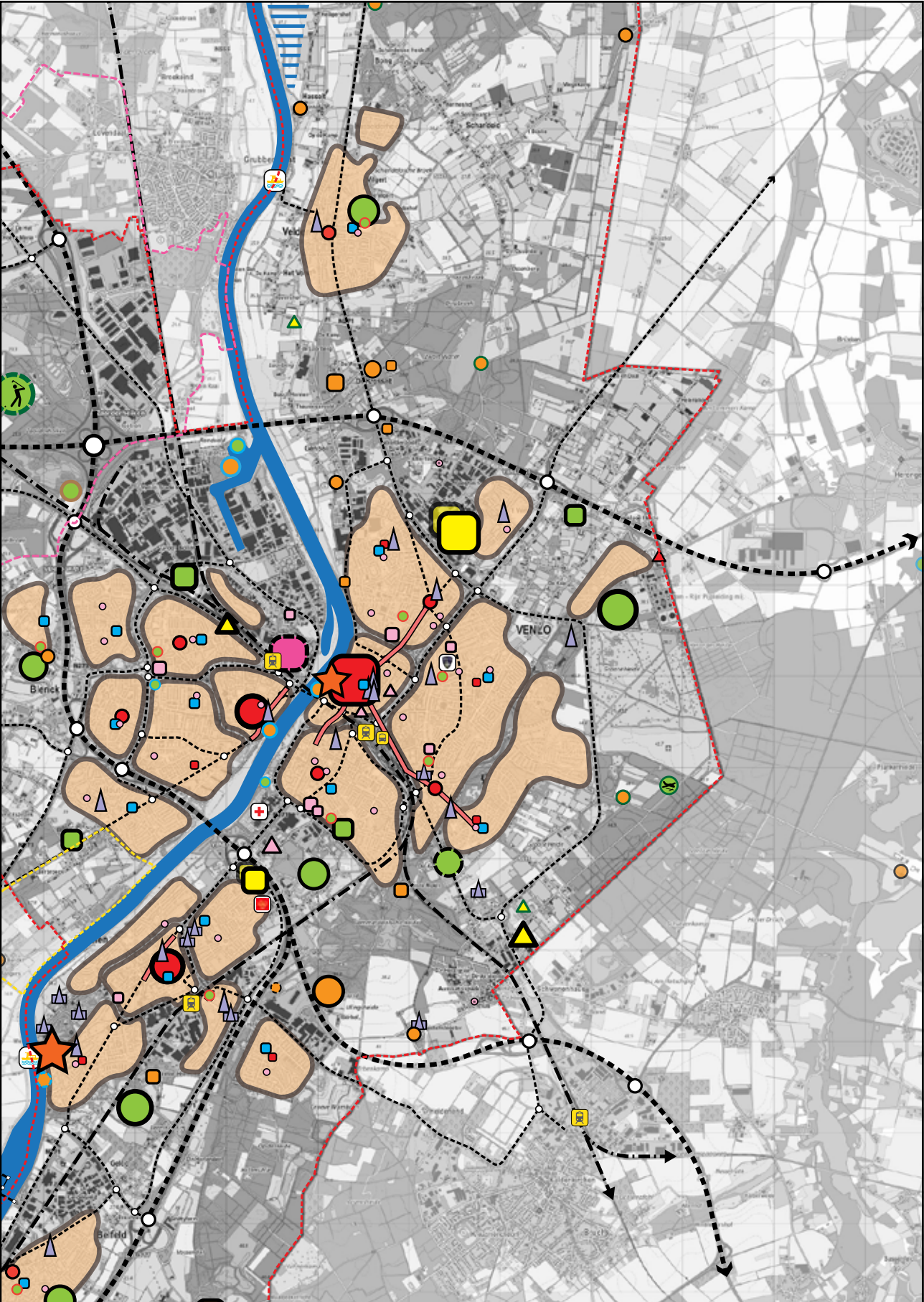
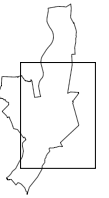
Ook op dorps- en wijkniveau zien we een overmaat in ruimte voor voorzieningen, met name op het gebied van winkels en maatschappelijke voorzieningen. De demografische samenstelling en prognose geldt als een belangrijk criterium voor de overlevingskans van deze voorzieningen. In wijken en dorpen waar het aanbod aan basisvoorzieningen onder druk staat streven we naar ruimtelijke en functionele clustering. In principe zijn dit voorzieningen voor eerstelijnszorg, dagelijkse boodschappen, basisonderwijs, sport en welzijn. Echter, gezien het beperkte draagvlak moeten we ook hier keuzes maken om op dit niveau een vitale voorzieningenstructuur over-eind te kunnen houden.

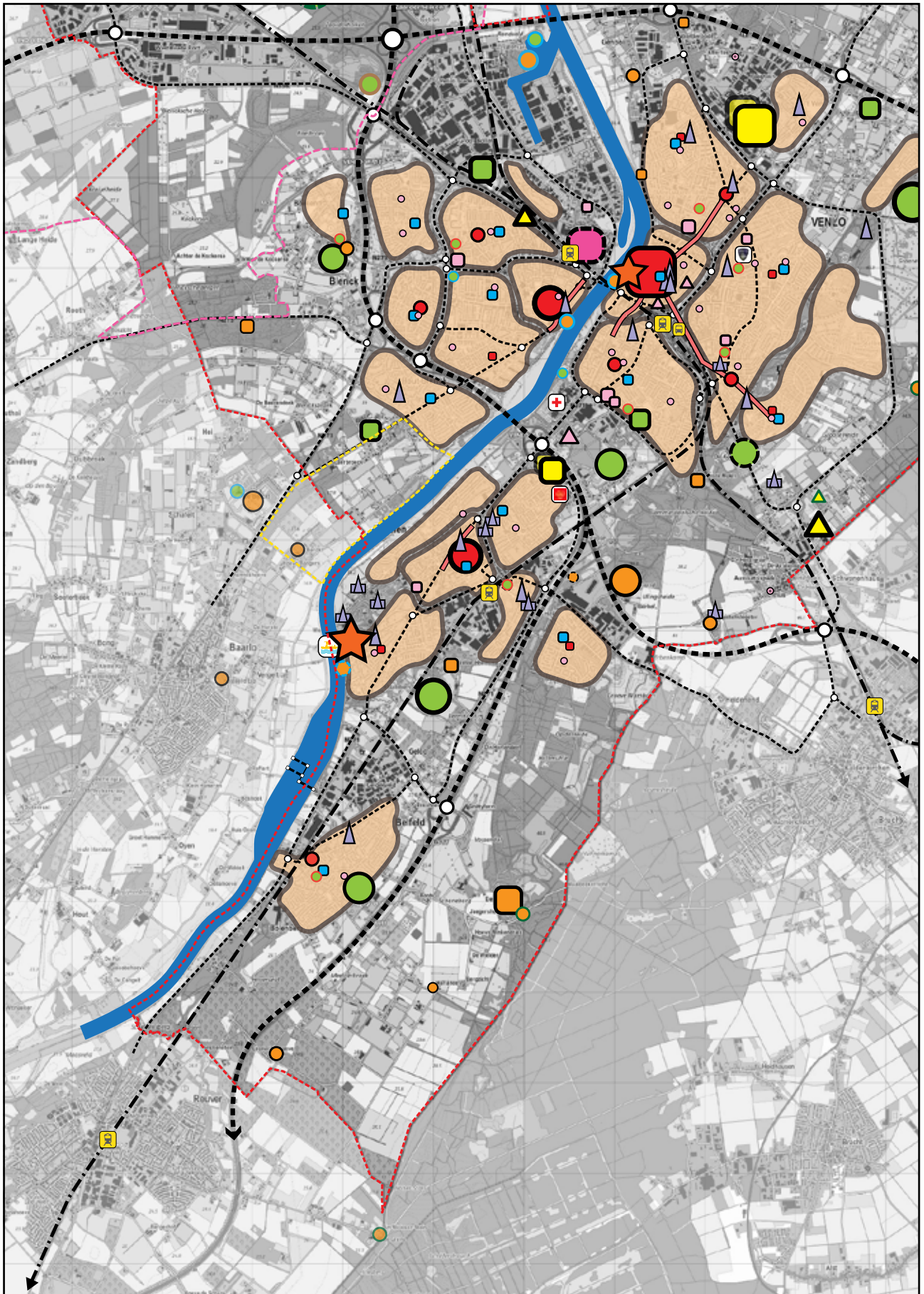
Op dorps- en wijkniveau onderscheiden we een drietal niveaus van clusters: clusters op niveau van een stadsdeelcentrum, een wijkcentrum of een buurtsteunpunt. Het verschil in niveaus wordt in hoofdzaak ingegeven door de detailhandelsfunctie. Afhankelijk van omvang en samenstelling van de bevolking maken één of meerdere van deze clusters in een dorp of wijk onderdeel uit van de vitale voorzieningenstructuur. Niet voor alle clusters is het perspectief hetzelfde. Vooral de buurtsteunpunten en stadsdeelcentra hebben het moeilijk.

- De **buurtsteunpunten** hebben een beperkt draagvlak en hebben bij een verdere uitbreiding meestal direct gevolgen voor nabijgelegen wijkcentra. Uitbreiding in de vorm van winkelunits is dan ook niet toegestaan. Ondergeschikte uitbreidingen van bestaande winkels die noodzakelijk zijn ten behoeve van duurzame instandhouding zijn wel toegestaan. Bij leegstand is hergebruik ten behoeve van een buurtvoorziening (niet detailhandel) of dienstverlening wenselijk, deze detailhandelsruimte wordt niet elders gecompenseerd.
- De **boodschappencentra** met een breed aanbod van dagelijkse boodschappen (voeding en verzorging) aangevuld met een aantal lokale detaillisten functioneren overwegend goed en hebben voldoende draagvlak. Een uitbreiding met nieuwe winkelunits is echter ook hier niet aan de orde, gezien de overmaat aan winkelruimte over de volle breedte. Opsplitsing van bestaande panden om beter aan de vraag te kunnen voldoen is wel toegestaan. Ondergeschikte uitbreiding van bestaande winkels om te kunnen anticiperen op trends, ontwikkelingen en duurzame instandhouding zijn toegestaan. Bij leegstand is hergebruik ten behoeve van een wijkvoorziening (niet detailhandel) wenselijk.
- De **boodschappencentra+** - voormalige stadsdeelcentra - hebben naast een breed aanbod van dagelijkse boodschappen ook een divers maar beperkt aanbod van kleding, schoenen, huishoudelijke artikelen en andere niet dagelijkse boodschappen. Een combinatie van boodschappen doen en recreatief winkelen. Echter op recreatief gebied kunnen deze centra steeds minder goed concurreren met de binnenstad van Venlo of andere centra in de regio die zich specifiek richten op recreatief winkelen. De leegstand slaat in deze gebieden dan ook het hardste toe. Voor de boodschappencentra+ zetten we in op een compact winkelgebied door het kernwinkelgebied terug te brengen tot de essentie. Binnen dit kernwinkelgebied willen we flexibel omgaan met het gebruik van panden (winkel-, horeca- of dienstverleningsfuncties.) In de schil direct rond het kernwinkelgebied zal detailhandel een minder prominente rol spelen en moet het accent verschuiven naar een mix van wonen, werken, dienstverlening en maatschappelijke voorzieningen. Dit geldt ook voor de zogenaamde **stadsstraten**, zoals de Straelseweg in Venlo, Antoniuslaan in Blerick en de Grotestraat in Tegelen. De begrenzing van het compacte winkelgebied en de schil daar omheen dient via bestemmingsplannen te worden vastgelegd. Nieuwe winkelruimtes zijn in de schil dan ook niet toegestaan. Ondergeschikte uitbreidingen zijn alleen toegestaan als in het kernwinkelgebied geen alternatief aanbod beschikbaar is en

de uitbreiding als doel heeft een duurzame instandhouding. In de schil wordt flexibel omgegaan met hergebruik van bestaande panden ten behoeve wonen, werken dienstverlening en maatschappelijke voorzieningen. Voormalige detailhandelsruimte wordt niet elders gecompenseerd, ook niet in het kernwinkelgebied.

Nieuwe kansen

Op beperkte schaal signaleren we gelukkig ook nog nieuwe kansen, maar groot in aantal en omvang zijn deze niet. Denk hierbij aan ophaalpunten voor internetaankopen (pick-up points) en de groeiende behoefte van consumenten aan lokale en ambachtelijk producten. Het onderscheidend vermogen van deze nieuwe winkels gaat tegen de huidige trends in en krijgen dan ook de ruimte in leegstaand of vrijkomende winkelruimte in deze centra. De producten van verschillende lokale (agrarische) producenten kunnen ook gezamenlijk in deze centra worden aangeboden.

De gemeente Venlo ziet eveneens kansen in de rijkdom aan kerken en kloosters die bijdragen aan de ruimtelijke kwaliteit van een gebied. Religieus erfgoed, dat op (korte) termijn vrijkomt, heeft vaak hoge maatschappelijke en cultuurhistorische waarden en ligt vaak op ruimtelijk aantrekkelijke centrale plekken in wijken en dorpen. Het inzetten van dit erfgoed kan bijdragen aan het optimaliseren van onze vitale voorzieningenstructuur.

Maatwerk

Buiten de bovenstaande clusters staan we geen nieuwe voorzieningen toe. Bij initiatieven voor uitbreiding van bestaande voorzieningen die buiten een cluster zijn gelegen, willen we met de initiatiefnemer onderzoeken of verplaatsing naar een cluster mogelijk is. Indien de initiatiefnemer aannemelijk kan maken dat een verplaatsing om bedrijfseconomische redenen niet haalbaar is, kan een ondergeschikte uitbreiding ten behoeve van duurzame instandhouding worden toegestaan. Bij de actualisatie van bestemmingsplannen en/of omgevingsplannen gaat de gemeente kritisch kijken naar leegstand van winkelruimte buiten de clusters om de overmaat verder terug te dringen. Dit vereist maatwerk, waarbij het sociale aspect van kleinschalige bedrijvigheid in woongebieden een rol speelt, maar ook de specifieke locatie in de voorzieningenstructuur en het toekomstperspectief van het betreffende vastgoed.

In dorpen en wijken waar ook met clustering te weinig draagvlak is voor basisvoorzieningen kunnen kleinschalige initiatieven de lokale vraag opvangen. Soms is het draagvlak van een voorziening zelfs dermate beperkt, dat we moeten accepteren dat in een wijk of dorp niet alle basisvoorzieningen permanent aanwezig zijn.

Bijzondere vormen van detailhandel

Twee bijzondere vormen van detailhandel, naast de bovenstaande clusters, zijn de grenswinkels in Arcen en Venlo en het groeiend aantal initiatieven voor detailhandel in het buitengebied.

De grenswinkels zijn relatief klein van omvang en hebben een specifieke doelgroep. In de huidige vorm hebben ze beperkt invloed op de vitale voorzieningenstructuur. Echter een groeiscenario is ook hier niet aan de orde. De ontwikkeling van nieuwe grenswinkels staan we niet toe en ondergeschikte uitbreidingen van de bestaande winkels staan we alleen toe ten behoeve van een duurzame instandhouding.

De verkoop van voedselwaren in het buitengebied is enerzijds een showcase van de sterke agrarische sector in de regio, maar speelt ook een rol in de bewustwording van waar ons voedsel vandaan komt. De verkoop van ter plekke geproduceerde of bewerkte producten is toegestaan, mits ondergeschikt aan de agrarische productiefunctie. Indien de initiatiefnemer het assortiment wenst te verbreden met andere producten is het moment aangebroken om een (leegstaande) ruimte in één van de clusters te betrekken. Om de rust in het buitengebied te borgen,

kunnen we ons voorstellen dat producten (ter plekke geproduceerd of bewerkt) van een aantal nabij elkaar gelegen producenten op één plek worden aangeboden. Onder deze voorwaarden zal het effect op de vitale voorzieningenstructuur beperkt blijven.

Sociaal-maatschappelijke ontwikkelingen

Op het (sociaal-)maatschappelijke vlak neemt het concept 'Huizen van de wijk' een prominente plek in. Functies als ontmoeten, dagbesteding, ontplooiing en info & advies op sociaal-maatschappelijk vlak krijgen hier ruimte. De huidige buurthuizen en verenigingsgebouwen die succesvol een soortgelijke (deel)functie vervullen, zien we eveneens als zeer waardevol maar maken geen onderdeel uit van de vitale voorzieningenstructuur op dorps- en wijkniveau. Bij voorkeur voorzien dorpen en wijken in regulier basisonderwijs, tenzij het draagvlak hiervoor echt onvoldoende is en op basis van demografische ontwikkelingen geen potentie naar de toekomst heeft.

Bovendien streven we ernaar dat in elke wijk gesport en gespeeld kan worden. Met name ouderen, maar ook jongeren hebben een beperkte mobiliteit en speelt het dagelijks leven zich vooral af in de wijk of het dorp. Kleinschalige sport en spelinitiatieven krijgen een plek in de dorpen of wijken, bij voorkeur complementair aan andere maatschappelijke of commerciële voorzieningen. Dit zijn bij voorkeur multifunctionele locaties waar sport en spelen onderdeel zijn van het dagelijks leven, zoals in parken, op pleinen, sportterreinen, -zalen en -hallen. Ook hierbij streven we zoveel mogelijk naar clustering voor commercieel en maatschappelijk gebruik.

Onze burgers moeten voorzieningen voor dagelijks gebruik zoveel mogelijk kunnen vinden binnen de wijk of het dorp. Waar dit niet in gebouwde vorm kan is ruimte voor mobiele of digitale oplossingen. In dorpen en wijken waar ook met clustering te weinig draagvlak is voor basisvoorzieningen kunnen kleinschalige initiatieven de lokale vraag opvangen. Soms is het draagvlak van een voorziening zelfs dermate beperkt, dat we moeten accepteren dat in een wijk of dorp niet alle basisvoorzieningen permanent aanwezig zijn. Ook hier geldt dat het aanbod vraaggericht is en wordt bepaald door de keuzes die onze inwoners dagelijks maken.

Samenvatting beleidslijn ontwikkelperspectief detailhandel.

locatie	nieuwe ruimte	uitbreiding bestaand	opmerkingen
stedelijk centrum <i>binnenstad</i>	ja, mits in kernwinkelgebied	ja, buiten kernwinkelgebied ondergeschikt voor duurzame instandhouding	zie ook 'Visie Stedelijk Centrum 2022'
boodschappencentrum+ <i>kernwinkelgebied</i>	nee, tenzij in strak begrensde kernwinkelgebied (flexibiliteit)	ja, mits ondergeschikt en inspeland op trends, ontwikkelingen en duurzame instandhouding	in schil rond kernwinkelgebied accentverschuiving mix wonen, werken, dienstverlening maatschappelijke voorzieningen
boodschappencentrum+ <i>schil/aanloopstraten</i>	nee	nee, tenzij aantoonbaar geen ruimte in kernwinkelgebied stadsdeelcentrum en ondergeschikt voor duurzame instandhouding	recreatief winkel sterk ondergeschikt
boodschappencentrum	nee, tenzij opsplitsing bestaand winkelpand	ja, mits ondergeschikt en inspeland op trends, ontwikkelingen en duurzame instandhouding	geen recreatief winkelen
buurtsteunpunt	nee	nee, tenzij ondergeschikt voor duurzame instandhouding	bij leegstand inzetten op transformatie
stadsstraten	nee	nee, tenzij ondergeschikt voor duurzame instandhouding	accentverschuiving mix wonen, werken, dienstverlening maatschappelijke voorzieningen
stedelijk gebied <i>buiten vitale structuur</i>	nee	nee, tenzij geen alternatief in cluster en noodzaak voor duurzame instandhouding	bij leegstand inzetten op transformatie
grenswinkels	nee	nee, tenzij ondergeschikt voor duurzame instandhouding	bij leegstand inzetten op transformatie
buitengebied	ja, mits in ter plaatse geproduceerde of bewerkte agrarische producten	nee, tenzij ondergeschikt voor duurzame instandhouding	bij leegstand inzetten op transformatie
pdv-clusters	ja, in bestaande clusters aansluitend op profiel, ViaVenlo ook direct aansluitend op bestaande cluster bij ruimtegebrek	ja, mits passend binnen bestaand cluster	complementariteit binnenstad bewaken
solitaire pdv	nee	nee, tenzij ondergeschikt voor duurzame instandhouding en verenigbaar met de omgeving met name in het buitengebied	bij leegstand inzetten op transformatie
solitaire winkelvoorzieningen	nee	nee, tenzij verplaatsing naar cluster niet mogelijk is	leegstaande ruimtes met weinig perspectief proberen we waar mogelijk terug te dringen

» toekomstbestendig

*Toenemende belasting van de **infrastructuur** // schoon, stil en veilig **mobiliteitssysteem** voor bedrijven en inwoners // ruimte voor **nieuwe energieconcepten** // regie op toenemende activiteiten in **ondergrond***

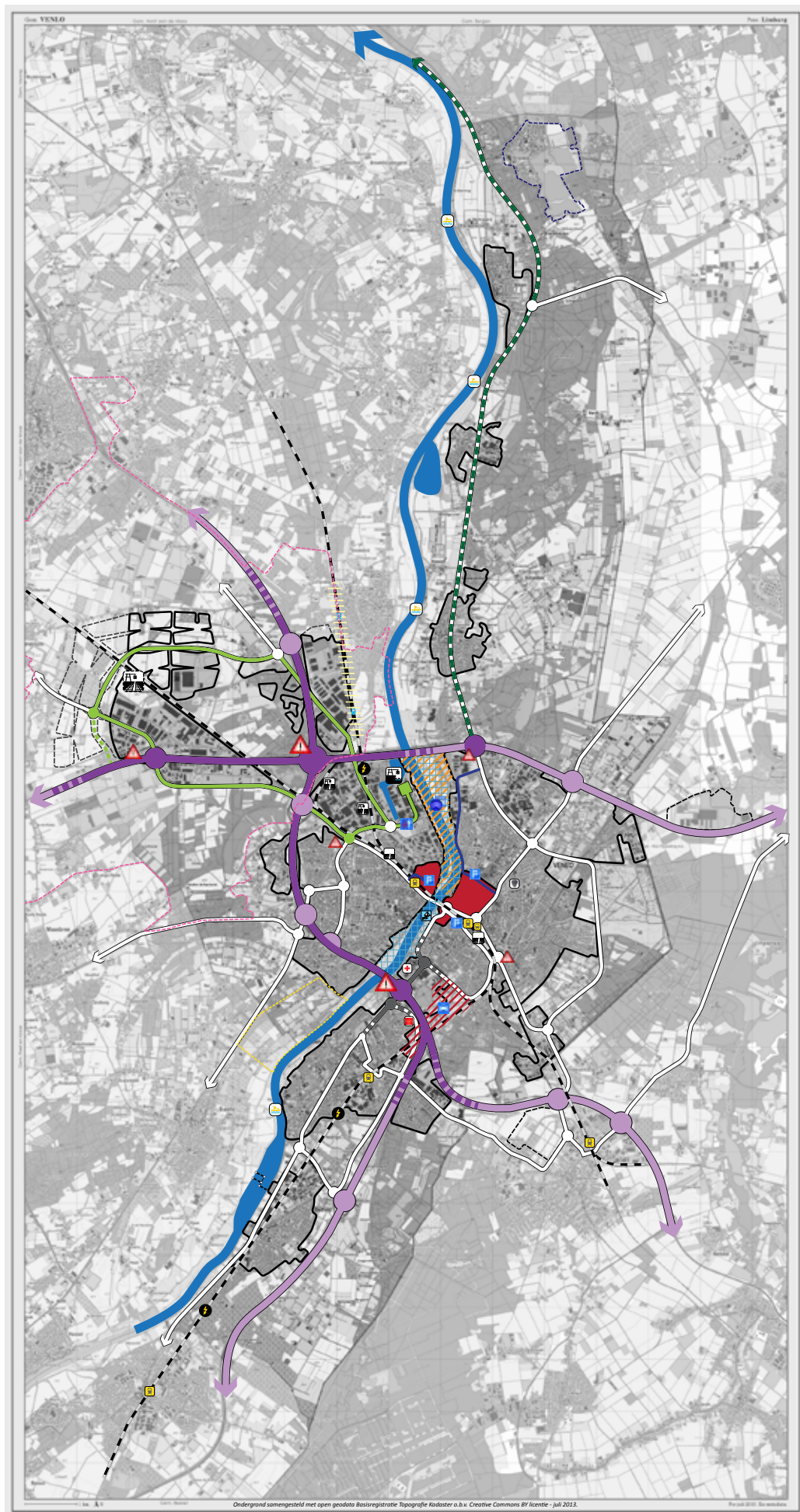
6 Robuuste structuren

Majeure opgave

De wereld om ons heen verandert in hoog tempo. Diverse ontwikkelingen, zoals de dalende en verouderende bevolkingssamenstelling, hebben in meer of mindere mate invloed op het functioneren van onze Venlose gemeenschap. De bestaande structuren in stad, dorp en buitengebied bieden ons houvast om deze trends en ontwikkelingen in goede banen te leiden. Om ons aan kunnen te passen aan een veranderende wereld, is het van belang dat we ons richten op het behouden en versterken van robuuste structuren in onze gemeente.

Voor deze structuren zien we met name veranderingen op ons afkomen op het gebied van infrastructuur, energievoorziening en de wijze waarop we met de ondergrond omgaan, denk aan ondergrondse energieopslag. Dit zijn bij uitstek thema's waar de overheid van oudsher het voortouw neemt, maar waarbij de verantwoordelijkheid, het gezag en eigenaarschap steeds diffuser is geworden. Voor de meeste ontwikkelingen op dit vlak zijn we als lokale overheid dan ook niet (meer) bepalend, maar kunnen wij slechts agenderen, stimuleren en lobbyen. Voor uiteenlopende ruimtelijke opgaven in onze gemeente is het van belang om deze brede context in beeld te hebben. Dit is niet alleen van belang bij het maken voeren van het gemeentelijke ruimtelijk beleid, maar is ook voor onze gesprekken met partners en initiatiefnemers.

In onderstaande paragrafen zijn de drie deelopgaven op het vlak van mobiliteit, energie en ondergrond verder uitgewerkt.

Robuuste structuren

robuuste hoofdwegennet

(inter)nationaal wegennet

lokaal wegennet

bijzondere aandacht voor toeristische beleving

robuust maken (inter)nationaal wegennetwerk A67-A73-A74

onderzoekopgave: verbreden huidig tracé of sluiten ring (natuurgebieden ontzien)

lobby-opgave: verbreding A67 naar 2x3 rijstroken

robuust maken aansluitingen en knooppunt lokaal wegennet

lobby-opgave: Zaarderheiken, Océ (aansluiting 41), Zuiderbrug, Vierpaardjes

knelpunt lokaal wegennet

prioritaire onderzoekopgave

robuust maken lokaal/regionaal wegennet

zoekgebied 2e verbinding tussen Venlo en Tegelen

robuust maken lokaal/regionaal wegennet

zoekgebied 2e Maasverbinding voor langzaam verkeer,
(rekening houden met een opwaardering voor
gemotoriseerd verkeer, buiten planhorizon structuurvisie)

Greenportring: opwaarderen en knelpunten wegnemen

onderzoekopgave: kruisingen spoorlijnen en 2e wegontsluiting industriehaven

Greenportlane: reservering tweede aansluiting, na 2022

reservering op grond van Structuurvisie Klavertje 4-gebied

optimaliseren autobereikbaarheid stedelijk centrum

ontsluiting en parkeerruimte in de schil rond de binnenstad
(Kazerne Kwartier, noordzijde binnenstad, overruimte rangeerterrein Venlo)

stedelijk centrum

begrenzing o.b.v. Visie Stedelijke Centrum 2022

robuuste spoorwegennet

spoorwegennet

trein-/busstation

railterminal

ontwikkeling op grond van Structuurvisie Klavertje 4-gebied (stippellijn)

optimaliseren spoorinfrastructuur

lobbyopgave: verdubbelen en elektrificeren en verdubbelen Maaslijn
(niet op de kaart: verdubbelen Duits tracé t.b.v. intercity verbinding
Eindhoven-Venlo-Düsseldorf en verbeteren goederentransport
Rotterdam-Duisburg)

zoekgebied nieuw treinstation Greenport

deels grondgebied Horst aan de Maas, opgave nieuwe OV-concessie provincie

robuuste waternet

Maas

bargeterminal

tevens zoekgebied uitbreiding Bargeterminal

zoekgebied te verplaatsen jachthaven

tussen de A67 en A73 gezien gewenste relatie met stedelijk gebied

hoofdvestiging hulpdiensten

bereikbaarheid prioritair bij calamiteiten

veerpont

contour stedelijk / dorpsgebied

zie Kaart 'Ruimte in de stad'

contour stedelijk / dorpsgebied

buiten de grens van de gemeente Venlo

gemeentegrens

contour Structuurvisie Klavertje 4-gebied

contour Structuurvisie Laerbroeck

contour Structuurvisie Klein Vink

6.1 Mobiliteit en bereikbaarheid

De bereikbaarheid van Venlo en haar woon- en werklocaties zijn een belangrijke vestigingsplaatsfactor voor bewoners en bedrijven. We profiteren hier als regio optimaal van, met positieve effecten op de aantrekkingskracht voor bedrijven, bezoekers en de werkgelegenheid. De belasting van de (boven)lokale infrastructuur zal in de toekomst blijven toenemen, voor zowel weg, water als spoor. In de regio Venlo, waar met logistiek veel geld wordt verdiend, is het noodzakelijk dat de infrastructuur van weg, water en spoor op een nog hoger niveau wordt gebracht. Dit wordt als nationaal belang erkend. Bovendien is bij een afnemend aantal voorzieningen in wijken en dorpen mobiliteit van belang om te voorkomen dat inwoners in een isolement raken.

We streven daarom naar een bereikbare, verkeersveilige en toegankelijke stad, zoveel mogelijk op basis van een schoon, duurzaam, stil en veilig mobiliteitssysteem voor personen én voor goederen. Hiervoor is een robuuste, dat wil zeggen een stevige, doch weerbare, infrastructuur onmisbaar en zullen we het water beter moeten benutten. De uitdaging daarbij is om de belastende effecten van mobiliteit (o.a. geluidshinder, luchtkwaliteit) in balans te houden met de gewenste kwaliteit van leven.

Gewenste ontwikkelingen

Het robuust maken van de infrastructuur vergt nog vele ingrepen en ontwikkelingen op verschillende schaalniveaus. De infrastructurele opgaven zullen de komende periode niet allemaal gerealiseerd worden, al is het maar omdat besluitvorming hierover complex is en er onvoldoende financiële middelen zijn om alles in korte tijd te realiseren. Daarnaast is voor individuele opgaven de beste oplossing nog onderwerp van onderzoek (onderzoek naar de impact en haalbaarheid) en hangt de urgentie van de opgave af van andere ontwikkelingen, zoals de stand van de economie. Een aantal gewenste ontwikkelingen – *cursief gedrukt* – zijn dan ook onderzoeksopgaven en hebben in de structuurvisie een signaalfunctie voor toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen. Dit biedt de gemeente een houvast bij nadere onderzoeksactiviteiten en het agenderen en lobbyen bij partners op het gebied van mobiliteit en bereikbaarheid. Onderstaand zijn de ontwikkelingen beschreven die bij kunnen dragen aan het robuust maken van de infrastructuur over weg, spoor en water. De onderzoeksopgaven zijn dus geen kaderstellende uitspraken of besluiten.

Robuust hoofdwegennet

Het hoofdwegennet rond Venlo – snelwegen A67, A73 en A74 – is van groot belang voor het vervoer naar het Europese achterland, de A67 maakt onderdeel uit van het zogenaamde Europese kernnet (TEN-T). Op termijn ligt een verdere toename van met name het goederenvervoer in de lijn der verwachting als een direct gevolg van het verder in gebruik nemen van de 2e Maasvlakte in Rotterdam. Het tempo van deze toename loopt parallel aan de aard en snelheid van het economisch herstel. Het hoofdwegennet rond Venlo heeft echter een beperkte overmaat voor het opvangen van een toename van het personen- en goederenvervoer. Een robuust hoofdwegennet dient deze extra capaciteitsvraag op te kunnen vangen, zonder in te boeten op een goede doorstroming en zonder het verkeer op het onderliggende lokale wegennet af te wentelen. Denk hierbij aan sluipverkeer door de stad of onnodig gebruik van stadswegen door lokaal verkeer.

De opgave is te onderzoeken welke maatregelen dienen genomen te worden om het hoofdwegennet rond Venlo ook op de lange termijn voldoende robuust te houden, rekening houdend met de hoge landschappelijke en maatschappelijk-economische waarde van de omgeving. Kan worden volstaan met het vergroten van de capaciteit op de A73 en knooppunt Zaarderheiken of moeten we denken in de richting van een verbinding tussen de A74/BAB 61 en de A67/BAB 40 om

de ring rond Venlo te sluiten? Deze laatste oplossingsrichting is ingrijpend en zullen we in eerste instantie samen met het Rijk en onze Duitse burens moeten verkennen.

Duidelijk mag zijn dat het hoofdwegennet primair een rijksbelang is. De partners voor deze onderzoekopgave zijn dan ook de betreffende ministeries en Rijkswaterstaat om allereerst de urgentie te onderkennen, plannen te ontwikkelen, besluitvorming te organiseren en de benodigde rijksmiddelen te reserveren.

Onderdeel van een robuust hoofdwegennet zijn passende faciliteiten voor het wegvervoer. De rust- en overnachtingsfaciliteiten – al dan niet bewaakt – schieten in de regio nog altijd te kort. Samen met het Rijk en onze mobiliteitspartners zullen we deze opgave moeten oppakken en afwenteling op het stedelijk gebied van Venlo moeten voorkomen. Ook onze Duitse burens kunnen hier een belangrijke rol in spelen. Het is immers een gezamenlijk probleem dat zich nadrukkelijk aan de grens manifesteert op momenten dat de wettelijke bepalingen tussen beide landen verschillen, het rijverbod op zondagen en feestdagen in Duitsland leidt namelijk tot een piekvraag. Op Duits grondgebied liggen in ieder geval mogelijkheden nabij de nieuwe aansluiting Keulse Barrière en de BAB61/A74 en op het voormalige militaire depot nabij afslag 1b van E40/A67. De opbrengsten van een eventuele bewaakte parkeervoorziening voor vrachtwagens biedt de mogelijkheid om het gebied open te stellen en de nog altijd aanwezige ondergrondse explosieven te ruimen.

Benutten spoor en water voor goederenvervoer

Venlo is rijkelijk bedeeld met alternatieven voor goederenvervoer over de weg. De Maas staat rechtstreeks in verbinding met de belangrijkste zeehaven van Europa in Rotterdam en maakt ook onderdeel uit van Europese kernnet (TEN-T). Venlo heeft daarnaast goede spoorverbindingen met de Rotterdamse haven en het Duitse achterland. De groeiende capaciteitsvraag van het hoofdwegennet voor goederenvervoer kan dus deels worden opgevangen door goederenvervoer over water en spoor. Het aanbod van verschillende vervoerstypen maakt Venlo uitermate geschikt voor synchromodaliteit, wat zoveel betekent als het optimaal flexibel en duurzaam inzetten van verschillende transportvormen (weg, spoor en water) voor achterlandvervoer onder regie van een logistiek dienstverlener. Hiervoor heb je behalve asfalt, spoor en water ook goede en toereikende overslagpunten en logistieke dienstverleners nodig.

Om deze capaciteit goed te benutten liggen er nog enkele ontwikkelopgaven, die deels al planologische geborgd zijn en deels hier als onderzoekopgave worden gepositioneerd. In het werklandschap Klavertje 4 is een railterminal voorzien met een goede aansluiting op de Greenportring en het hoofdwegennet. Deze ontwikkeling is geborgd, gekaderd en milieukundig onderzocht in de intergemeentelijke 'Structuurvisie Klavertje 4-gebied'. *Daarnaast ligt de opgave te onderzoeken op welke wijze de capaciteit van de spoorverbindingen voor goederenvervoer uit alle vier de windrichtingen kan worden vergroot. Idealiter betreft dit een spoorverdubbeling en elektrificatie van de Maaslijn tussen Nijmegen en Roermond en een spoorverdubbeling op Duits grondgebied tussen Kaldenkirchen-Dülken, als onderdeel van de goede verbinding naar het Europese achterland. Bijzondere aandachtspunten bij deze onderzoekopgave zijn de ontwikkelingen rond het wel of niet reactiveren van de IJzeren Rijn, inclusief de gevolgen daarvan voor het spoortracé door Venlo. En op lokale schaal de beperkte capaciteit van de spoorbrug over de Maas en de beperkte milieukundige en veiligheidsruimte van het spooremplacement Venlo. Een verdere toename van het rangeren met gevaarlijke stoffen in het stedelijk gebied met een hoge woondichtheid is niet wenselijk. Het risico zal op termijn moeten worden afgebouwd, waarbij gestreefd wordt naar een gehele uitplaatsing van de rangeeractiviteiten. Aandachtspunt hierbij is het voorkomen van een ongewenste toename van transportbewegingen door het stedelijk gebied als gevolg van een uitplaatsing.*

Ook bij deze onderzoeksopgaven geldt dat de ontwikkeling primair een taak van het Rijk is, waarbij provincie en gemeente een sterke lobby moeten voeren om hoog op de agenda van het Rijk te komen. De partners voor deze onderzoeksopgave zijn dan ook de betreffende ministeries en ProRail om allereerst de urgentie van de opgave te onderkennen, plannen te ontwikkelen, besluitvorming te organiseren en de benodigde rijksmiddelen te reserveren.

Bij goederenvervoer is de capaciteit van de vaarweg meer dan voldoende. Ook spant het Rijk zich al geruime tijd in om de capaciteit van de sluiscomplexen in de Maas te verbeteren voor grotere schepen en wordt de vaarweg verdiept voor schepen met een grotere diepgang. Hier staan alle seinen dan ook op groen, wel speelt nog een ontwikkelopgave op het gebied van overslag van goederen. *De onderzoeksopgave richt zich concreet op het uitbreiden van de haven in het bijzonder de capaciteit van de bargeterminal, voor het laden en lossen van containers. Onderdeel van de onderzoeksopgave is het vinden van een nieuwe locatie voor de jachthaven en de daarbij horende watersportrecreatie. Op de deelkaart 'Robuuste structuren' is indicatief een zoekgebied weergegeven.*

Robuust lokaal wegennet

Een goed functionerend lokaal wegennet is van groot belang, met name gezien de toenemende druk op het hoofdwegennet. De binnenstad van Venlo moet goed bereikbaar blijven voor bewoner en toerist, dit heeft de hoogste prioriteit. In lijn met de Visie Stedelijk Centrum 2022 zullen we de ruimte in de schil rond het stedelijk centrum van Venlo beter moeten benutten voor het parkeren op de extra drukke dagen, waar mogelijk en gewenst door het creëren van tijdelijke P&R-faciliteiten (piekmomenten). Het verder uitbouwen van de elektronische informatievoorzieningen ('dynamisch verkeersmanagement') zal bijdragen aan het beter benutten van de bestaande parkeercapaciteit in en rond de binnenstad, maar ook aan het optimaliseren van de capaciteit van het lokale wegennet in het stedelijk gebied van Venlo. Het motto hierbij is 'van bouwen naar benutten'.

Een goede bereikbaarheid van werklocaties vanaf de hoofdwegenstructuur is voor Venlo zeer belangrijk als onderdeel van het aantrekkelijke vestigingsklimaat voor (logistieke) bedrijven. *De opgave is te onderzoeken op welke wijze de Greenportring, die de (boven)regionale bedrijventer-*

reinen verbindt en een uitwisseling tussen goederenvervoer over weg, spoor en water mogelijk maakt, kan worden geoptimaliseerd. Bijzondere aandacht verdienen de gevolgen van de groei van het goederenvervoer per spoor en water. Een toename van vervoer per spoor leidt tot een stagnerende doorstroming van de Greenportring op Venlo Trade Port. De groei van het vervoer per water (met name containers) zal leiden tot een uitbreiding van de huidige bargeterminal en vereist een goede ontsluiting van de haven.

Net zoals we niet willen dat het hoofdwegennet het lokale wegennet overbelast, dient ook het lokaal wegennet niet een overbelasting van het hoofdwegennet te veroorzaken. Het lokale wegennet moet voldoende robuust zijn om de mobiliteitsgroei in de stad, tussen de kernen onderling en met onze buurgemeenten op te vangen. Op eerste plaats zet Venlo in op het stimuleren van het gebruik van de fiets voor de korte afstanden, zie ook 'Robuust fietspadennetwerk'. Dit betekent ook dat bij een knelpunt op het lokaal wegennet eerst wordt onderzocht of een extra fietsverbinding – lagere investering, beter voor het stedelijke (woon)milieu en gezonder – een investering in een autoverbinding langdurig uitstelt of wellicht afstelt. Denk hierbij aan een extra verbinding over de Maas om de Trade Ports en het werklandschap Klavertje 4 vanuit het noordelijke deel van de gemeente beter bereikbaar te maken per fiets. Een tweede verbinding tussen Venlo en Tegelen daarentegen lijkt onvermijdelijk en kan niet langer worden uitgesteld middels extra of verbeterde fietspaden. Met name het knooppunt Venloseweg-A73 is hierbij een bijzonder aandachtspunt gezien de ontsluiting van de hoofdvestigingen van de regionale hulpdiensten. Ook is de doorstroming bij de spoorwegovergang Vierpaardjes een onderzoeksopgave in het verlengde van deze tweede verbinding tussen Venlo en Tegelen. De exacte locatie, capaciteit, aansluitingen, termijn en middelen zijn nog onderwerp van onderzoek. Op de deelkaart 'Robuuste structuren' is indicatief een zoekgebied weergegeven.

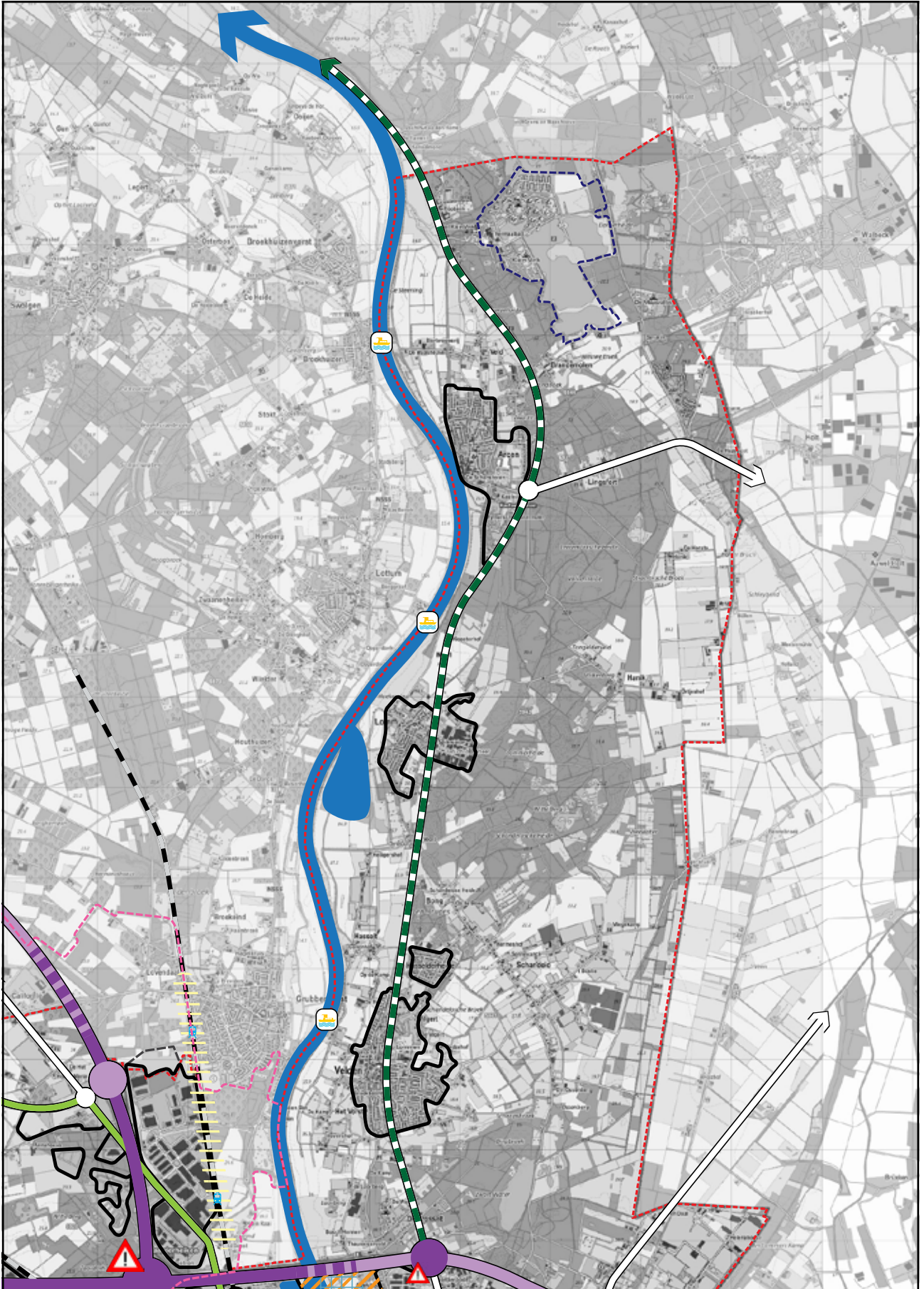
Het lokaal wegennet op de oostelijke Maasoever is ten noorden van de A67 niet alleen een goede ontsluiting voor bewoners, maar is ook onderdeel van de toeristische beleving. Bij nieuwe ontwikkelingen en verbeteringen is de toeristische en ruimtelijke beleving onderdeel van de ontwerp-opgave.

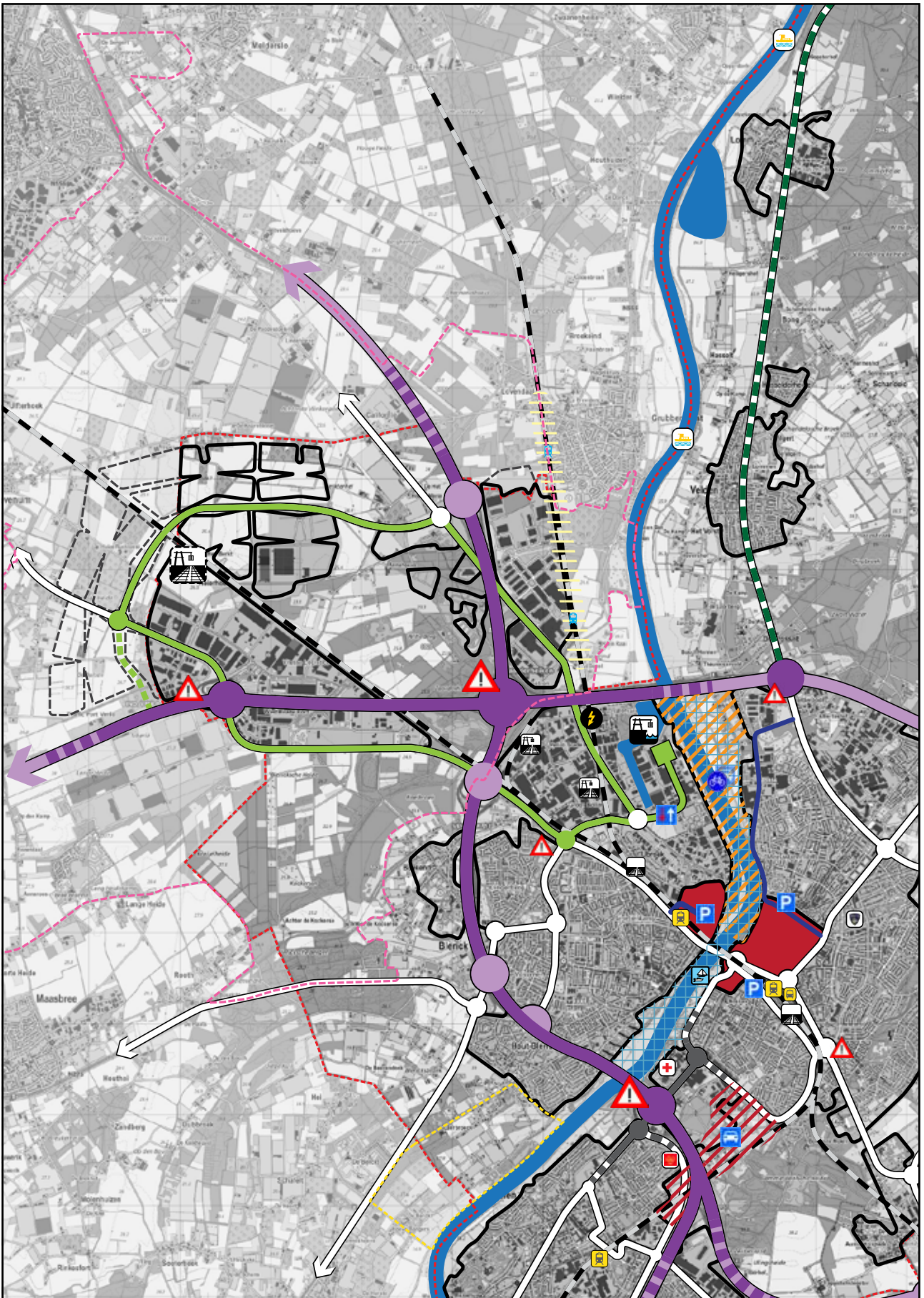
Robuust fietspadennetwerk

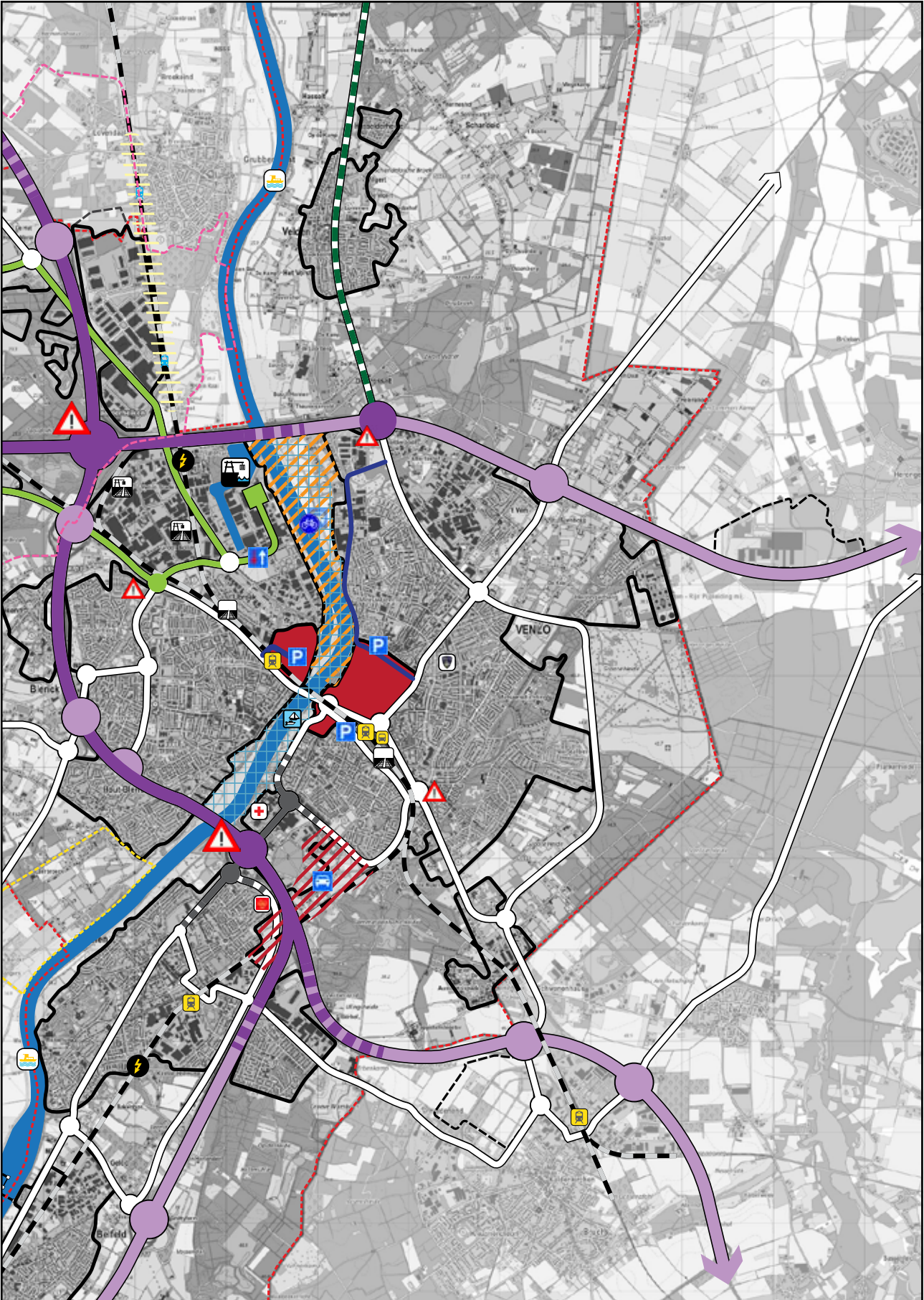
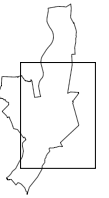
De gemeente Venlo beschikt over een goed en fijnmazig netwerk van fietspaden. We willen het gebruik van het netwerk optimaliseren om een aantrekkelijk alternatief voor de auto te vormen en bij te dragen aan het ontlasten van (woon)gebieden met een (te) hoge milieu- en verkeersdruk.

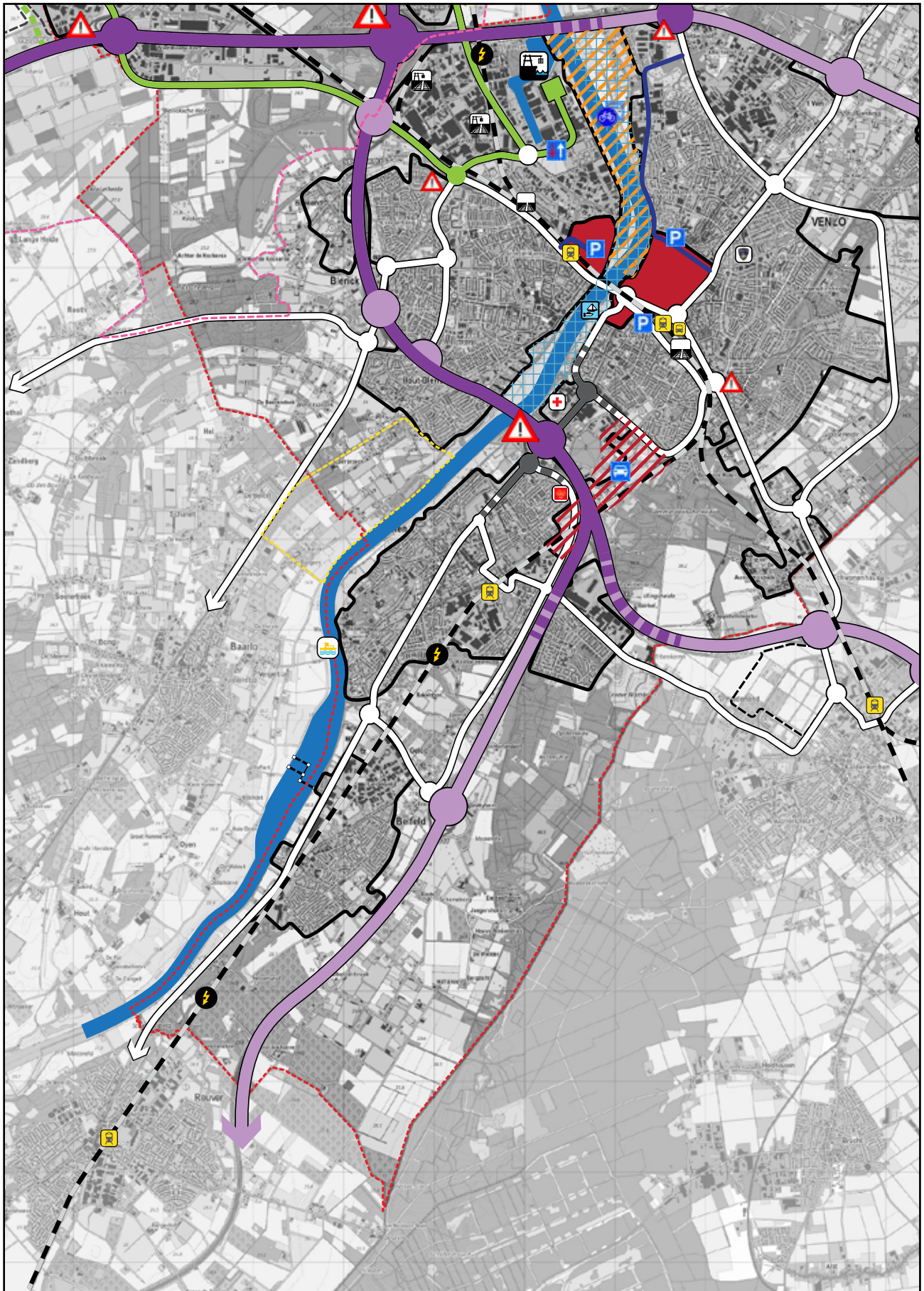
Om het gebruik van dit schone en stille vervoersmiddel te stimuleren investeren we dan ook in een optimalisatie van het robuuste fietsnetwerk. Met name op de korte afstand valt nog veel te winnen, maar door de gestage opmars van de elektrische fiets is het ook steeds meer een alternatief voor de middellange afstand. Onze inwoners zullen het zelf moeten doen, maar als lokale overheid kunnen we wel zorgen dragen voor een 'verleidelijk netwerk'. Belangrijke aandachtspunten zijn het realiseren van ontbrekende schakels, goede maatvoering en onderhoud, aandacht voor sociale veiligheid, aantrekkelijke en afwisselende routes en het voorkomen van grote omrijafstanden als gevolg van een beperkte oversteekbaarheid van snelwegen en de Maas.

Investeren in het fietsnetwerk is overigens niet alleen waardevol voor het 'dagelijks gebruik' van onze inwoners, maar stimuleert tegelijkertijd het toeristisch-recreatief gebruik. Aanvullend aandachtspunten in dit kader zijn het realiseren van de ontbrekende schakels in de fietsroute langs de Maas als verbinding tussen de toeristische centra van Arcen, binnenstad Venlo en Steyl. Ook is een optimale fietsverbinding met toeristisch-recreatieve verbindingen over de gemeentegrens en de landsgrens nog een punt van extra aandacht.

Voor de komende periode ligt er een opdracht te onderzoeken op welke wijze woon- en werkgebieden beter met elkaar verbonden kunnen worden. Onderdeel van het opgave is het onderzoeken van de haalbaarheid van een fietsbrug aan de A67 om het noordelijk deel van de gemeente beter te verbinden met de werkgebieden. In het onderzoek dient tevens het Kazernekwartier als mogelijke schakel tussen binnenstad en Venlo Greenpark te worden betrokken.

Stimulans openbaar vervoer

In onze regio met een relatief lage bebouwingsdichtheid is het autogebruik nog altijd hoog en het openbaar vervoer niet altijd een alternatief. Als lokale overheid zijn we voor de kwaliteit van het openbaar vervoer sterk afhankelijk van hogere overheden en landelijke vervoerspartners. Een robuust fietsnetwerk als alternatief voor een beperkt aanbod van openbaar vervoer is echter niet toereikend. Denk hierbij aan de minder mobiele inwoners, zoals ouderen en invaliden, maar ook het reizen over langere afstanden of reizen bij minder goede weersomstandigheden. De ontwikkelopgaven in het openbaar vervoer moeten we dan ook scherp en urgent op de agenda van hogere overheden en vervoerspartners krijgen.

Bij hogere overheden zetten we in op een sterke lobby om te onderzoeken op welke wijze de capaciteit van de spoorverbindingen voor personenvervoer uit alle vier de windrichtingen kan worden vergroot. In alle vier de windrichtingen zetten we in op een frequentie van twee maal per uur. Idealiter betreft dit een spoorverdubbeling en elektrificatie van de Maaslijn tussen Nijmegen en Roermond, waardoor een intercity-verbinding tot de mogelijkheden gaat behoren. In oost-west richting zetten we in op het instellen van een internationale intercity-verbinding Eindhoven-Venlo-Düsseldorf. Hiertoe dient mede een spoorverdubbeling op Duits grondgebied plaats te vinden tussen Kaldenkirchen-Dülken. Op deze wijze kan het openbaar vervoer naar verwachting écht een alternatief vormen voor het autogebruik over grotere afstanden en het hoofdwegennet ontlasten. Om het gebruik van de Maaslijn verder te optimaliseren wordt daarnaast ingezet op een snelle realisatie van een Greenport-station nabij Grubbenvorst (middelen gereserveerd in het kader van de Limburgse Spooragenda). Daarnaast ligt een onderzoeksopgave voor de haalbaarheid van een extra halte in Belfeld.

Op lokaal en regionaal niveau hebben we een globaal dekkende busdienstregeling naar draagkracht, zowel binnen het stedelijk gebied als naar de kernen in de gemeente en regio. Echter dit netwerk ontsluit niet tot in de haarvaten, maakt nauwelijks verbinding met Duitsland (alleen via het Duitse vervoerssysteem) en steekt alleen in Venlo de Maas over. *Bij de nieuwe (provinciale) OV-concessie vormen het behoud van het huidige niveau en de beperkingen van grens en Maas belangrijke agendapunten. Daarnaast zetten we in op een fijnmazig vraagafhankelijk vervoersysteem, indien mogelijk in combinatie met doelgroepenvervoer. Een constructie gebaseerd op een netwerk van vrijwilligers kan een deel van deze vraag invullen.*

6.2 Overschakelen op schone energie

Olie, gas en kolen raken hoe dan ook een keer op. Fossiele brandstoffen zijn slecht voor het milieu en vormen een economisch risico. Ze vervuilen de leefomgeving, ze raken op, de prijzen stijgen hard en ze komen voor een groot deel uit andere regio's, waardoor de leveringszekerheid op termijn niet is gegarandeerd. Het overschakelen op nieuwe, schone energieconcepten is daarom verstandig en op termijn onvermijdelijk. We willen de komende jaren de gemeente hier verder op inrichten. Daarnaast blijven we tegelijkertijd inzetten op energiebesparing. Energiebesparing én lokale opwekking van schone energie zijn niet alleen goed voor het milieu (CO₂-reductie, luchtkwaliteit) maar ook goed voor de werkgelegenheid en de portemonnee van huishoudens en bedrijven (woonlasten, concurrentiekracht). De doelstelling van de gemeentelijke 'energiestrategie'¹⁰ is een aandeel van 30% schone energie in 2030. Naast een

toename van de productie in onze eigen gemeente van schone energie willen we ook fors inzetten op energiebesparing, omdat daardoor het gewenste aandeel schone energie eerder wordt bereikt én omdat het veel geld bespaart. Het doel van onze 'energiestrategie' is 35% energiebesparing tussen 2013 en 2030.

Gewenste ontwikkelingen

De gemeente Venlo wil energiebesparing en de toepassing van nieuwe energieconcepten stimuleren met dien verstande dat vooral de samenleving (bedrijven, inwoners, instellingen) aan zet is. Het is hierbij nadrukkelijke de moeite waard om de mogelijkheden te onderzoeken om samen te werken met de Duitse buurgemeenten. We omarmen initiatieven die hieraan bijdragen. De rol van de overheid ligt hoofdzakelijk bij faciliteren, verbinden, kennis uitdragen en zelf het goede voorbeeld geven.

Een grote slag kan worden gemaakt door het energiezuinig maken van het bestaande vastgoed, met name bij de bedrijven. Dit neemt niet weg dat sloop en nieuwbouw in sommige gevallen effectiever kan zijn.

Initiatieven hebben een duidelijke meerwaarde als ze bijdragen aan de vermindering van de 'fossiele afhankelijkheid' van onze samenleving. Het streven naar het zelfvoorzienend maken van een gebouw of gebied is hiervan een goed voorbeeld. Bij herstructureringsopgaven zien wij kansen voor het energiezuinig maken van het bestaand vastgoed. Het thema energie biedt veel mogelijkheden om geld te besparen én te verdienen. Vanuit de gemeente worden daarom geen subsidies verleend voor het treffen van energiemaatregelen.

Verschillende nieuwe energievormen zijn kansrijk in onze regio: windenergie, aardwarmte, waterkracht en zonne-energie. Om de kansen in beeld te brengen zal de gemeente een kansencartaart energie ontwikkelen. Daar hanteren we de volgende uitgangspunten bij:

- **Windenergie**

Windmolens plaatsen we bij voorkeur op bedrijventerreinen of nabij grootschalige infrastructuur (A67, A73). Met name vanwege landschappelijke kwaliteit - en in minder mate eventuele geluidshinder - willen we windmolens niet in woongebieden en natuurgebieden.

- **Aardwarmte**

De bebouwde omgeving is het potentiegebied voor warmte-koudeopslag (WKO), een methode om energie in de vorm van warmte of koude op te slaan in de bodem. WKO wordt zoveel mogelijk toegepast bij zowel renovatie als nieuwbouw. De gemeente zal in deze gebieden ruimtelijk sturen op het optimaal benutten van de ondergrond voor WKO. Indien aardwarmte gewonnen wordt op grotere diepte wordt er gesproken over geothermie. Ook

de mogelijkheden voor deze nieuwe vorm van energiewinning en de ruimtelijke consequenties daarvan zullen onderzocht worden.

- **Waterkracht**

Nabij de stuw in Belfeld zijn voorbereidingen getroffen voor een waterkrachtcentrale. Een onderzoeksvraag is de haalbaarheid van het benutten van het natuurlijke hoogteverschil tussen steilrand en Maas voor het opwekken van waterkrachtenergie.

- **Zonne-energie**

Daken worden nog niet optimaal benut voor energieopwekking. Voor zonne-energie biedt dit veel kansen. Om de effectiviteit van zonne-energie te optimaliseren is het van belang om zoveel mogelijk ruimte beschikbaar te houden voor het opwekken van zonne-energie, in eerste instantie via dubbelgebruik. Bij nieuwe ruimtelijke initiatieven (bouwwerken, groenstructuren e.d.) zal er dus op worden gelet dat omliggende gebieden, voor zover die in gebruik zijn of zijn aangewezen voor productie van zonne-energie, niet in de schaduw komen te liggen. De gemeente zal ruimtelijk instrumentarium ontwikkelen om het opwekpotentieel maximaal te kunnen benutten.

Te behouden kwaliteiten

De ruimtelijke gevolgen van de toepassing van o.a. aardwarmte, warmtepompen, zonnepanelen of windenergie kunnen groot zijn. Windmolens die echt veel energie produceren zijn groot en hoog, waardoor ze niet altijd zijn te combineren met andere functies. Kleine windmolens zijn geen alternatief, omdat er veel te veel van nodig zijn, en ze financieel niet rendabel zijn.

Ook voor het winnen van diepe aardwarmte (geothermie) moet rekening worden gehouden met een werkterrein ter grootte van enkele voetbalvelden, waarop gedurende lange tijd (jaren) boortorens komen te staan, in combinatie met veel verkeersbewegingen. Het is een echte mijnbouwactiviteit, vergelijkbaar met olie- of gaswinning en daardoor niet geschikt voor gebieden die al intensief zijn bebouwd. Ook na de boorperiode is een gebouw nodig voor de energiecentrale. Daarom is het aan de gemeente om een zorgvuldige belangenafweging te maken. Zo willen we zoveel mogelijk voorkomen dat ruimtelijke initiatieven het rendement van bestaande duurzame energiesystemen aantasten, of het potentieel aan toekomstige opwekcapaciteit beperken. Een windmolen moet bijvoorbeeld niet uit de wind worden gezet door er later hoge gebouwen in de buurt te zetten of bos aan te leggen. Zonne-installaties moeten niet in de schaduw worden gezet door boompjes die bomen worden, of door nieuwe hoogbouw. Wat we in ieder geval niet willen is dat agrarische gebieden structureel en grootschalig gebruikt worden voor de productie van zonne-energie of energie-gewassen (m.u.v. tijdelijk gebruik of wisselteelt). Aan het op beperkte schaal toepassen van zonnepanelen op agrarische percelen zal alleen medewerking worden verleend indien er in de omgeving geen andere mogelijkheden zijn om zonnepanelen te plaatsen, en alleen indien de hoeveelheid zonnepanelen in overeenstemming is met de benodigde hoeveelheid energie die noodzakelijk is voor een aangrenzend bedrijf of woning. Daarbij geldt de voorwaarde van een goede ruimtelijke inpassing, bijvoorbeeld door aan te sluiten bij bepaalde groenstructuren of perceelsscheidingen.

6.3 Orde in de ondergrond

De Venlose ondergrond is rijk aan waardevolle voorraden en een product van een lange wisselwerking tussen geologie, klimaat, biologische processen en landgebruik. De ondergrond geeft ons natuurlijke hulpbronnen en maakt onderdeel uit van ecosystemen en biodiversiteit waar wij afhankelijk van zijn. Denk bijvoorbeeld aan de zuivering en het leveren van (drink-) water en water voor de voedingsindustrie, de kringloop van voedingsstoffen voor de landbouw en de variatie aan planten en dieren. Ook is er een schat aan archeologische en aardkundige waarden te vinden, die we voor toekomstige generaties willen behouden.

Tot vijftien jaar geleden was het gebruik van de bodem nog redelijk overzichtelijk: op grote diepte vond winning van gas plaats en ondiep vond grind- en zandwinning en vooral winning van drinkwater plaats. Bij het benutten van de ondergrond is altijd het principe gehanteerd van 'wie het eerst komt, wie het eerst gebruikt'.

Mede door de komst van nieuwe technieken nemen de activiteiten in de ondergrond snel toe. Zo wordt de ondergrond steeds meer gebruikt voor de energievoorziening zoals het benutten van aardwarmte (ondiep) en geothermie (diep). Daarnaast wordt in de ondergrond ook steeds vaker ruimte gezocht voor bijvoorbeeld tunnels, garages, leidingsystemen en fietsenstallingen. Daarom is de ondergrond een kostbaar publiek goed. Vanwege de beperkte ruimte, het benutten van kansen, het voorkómen van aantasting van de ondergrond en afstemming met bovengrondse activiteiten, is het belangrijk dat er een goede ruimtelijke ordening van de ondergrond én een goede afstemming komt tussen het gebruik boven- en ondergrond. De wet- en regelgeving hiervoor is in ontwikkeling en de betrokken overheden (Rijk, provincie en gemeente) moeten zich hier de komende tijd op aanpassen.

Dit thema zal naar verwachting de komende jaren uitgewerkt worden in overheidsbeleid. Van de gemeente Venlo kan worden verwacht dat wij bij initiatieven zullen optreden als hoeder van belangen in de ondergrond. Daarnaast zullen wij bij bovengrondse ontwikkelingen nadrukkelijk oog hebben voor de ondergrond, om conflicten tussen boven- en ondergronds ruimtegebruik te voorkomen. Waar nodig, betrekken wij daar andere overheidslagen bij.

Gewenste ontwikkelingen

Sommige vormen van ondergrondgebruik zijn goed te combineren of kunnen elkaar zelfs versterken, terwijl andere elkaar juist in de weg kunnen zitten (zoals drinkwaterwinning en schaliegaswinning). Daarom is een goede afstemming tussen ondergrondse en bovengrondse functies nodig. Combinaties van ondergronds ruimtegebruik kunnen tot kansen leiden, bijvoorbeeld warmte-koude-opslag en bodemsanering. Ondergronds ruimtegebruik en ondergronds bouwen biedt een oplossing voor ruimtegebrek boven de grond, en leidt tot een betere kwaliteit van de openbare ruimte.

De Rijksoverheid heeft met de 'Rijksvisie op het duurzaam gebruik van de ondergrond' een aanzet voor nieuwe regelgeving ontwikkeld. Om te komen tot een goede ordening van het ondergronds gebruik zullen de provincie en gemeenten een belangrijke rol krijgen bij de concrete invulling van de nieuwe wet- en regelgeving. Een integrale visie voor de ondergrond waarin alle gebruiksmogelijkheden van de ondergrond in hun onderlinge samenhang aan de orde komen, moet uiteindelijk bijdragen aan de gezamenlijke regie op de ondergrond. De gemeente kan sturen met instrumenten uit de sectorale wetgeving, de Wet op de Ruimtelijke Ordening, en financiële instrumenten. Voorwaarde om te sturen in gebruik van de ondergrond, is dat informatie eenvoudig beschikbaar is.

Te behouden kwaliteiten

De gemeente Venlo streeft naar een zo optimaal mogelijk gebruik van de ondergrond en houdt daarbij rekening met drie voorwaarden:

- het ondergrondgebruik mag niet leiden tot een beperking of vernietiging van het bodemarchief. Hieronder verstaan we zowel archeologie als geomorfologie en geologie.
- het ondergrondgebruik mag geen belemmering vormen voor kansen die een gebied biedt voor energieopslag en -opwekking onder de grond.
- het ondergrondgebruik moet niet leiden tot risico's of conflicten door verkeerde combinaties van ondergrondgebruik, waarbij de ene voorziening de andere in de weg zit of de werking ervan belemmert.

In deze gevallen zal de gemeente een regisserende rol pakken en indien nodig prioriteren.

Uitvoering

In dit deel zijn de uitvoeringsaspecten van de ruimtelijke structuurvisie beschreven. Het geeft een doorkijk op de welke wijze wij als gemeente de ambities en de opgaven in de structuurvisie wil realiseren. De exacte koers krijgt echter nader vorm in de praktijk van alledag. Dit deel bestaat uit drie paragrafen: de dienstbare overheid, kostenverhaal en de relatie tussen de structuurvisie en ander beleid, wet- en regelgeving.

Dienstbaar

In essentie gaat het er in deze structuurvisie om dat we – binnen zekere grenzen - ruimte willen geven aan initiatiefnemers. We willen hierbij bovenal een dienstbare overheid zijn. Anders gezegd: we nemen als overheid verantwoordelijkheid voor de opgave en het is de verantwoordelijkheid van de initiatiefnemer om met een goede oplossing te komen. Dit neemt niet weg dat we voor sommige opgaven ook onderdeel kunnen zijn van de oplossing, denk hierbij met name aan infrastructuur, groen en water.

We zullen uitvoering geven aan de visie door te toetsen, maar vooral door deze visie als gespreksagenda te hanteren. Daarvoor zullen we als gemeente Venlo een nieuwe grondhouding moeten aanleren en aannemen die past bij deze uitnodigende rol. Enkele wezenlijke aspecten van deze nieuwe grondhouding zijn in het vervolg van deze paragraaf toegelicht.

We zijn een uitnodigende overheid

Al voordat er sprake is van concrete ideeën of initiatieven, vinden we dat we steeds meer een rol hebben om ideeën en initiatieven te stimuleren. Uitnodigend zijn, betekent dat je aantrekkelijk, gastvrij, hartelijk en open bent. We willen veel meer dan in het verleden ‘aan de voorkant’ initiatieven losweken en de samenleving uitnodigen en uitdagen haar creativiteit aan te wenden om met initiatieven te komen die bijdragen aan onze opgaven en ambities. Hierbij geven we met deze visie aan de voorkant ook aan wat de kaders zijn.

Bij een uitnodigende grondhouding hoort:

- **vertrouwen en loslaten**

Waar tot nu toe toetsing en het vermijden van risico's hoog op de agenda staan in een overheidsorganisatie, geven we nu ruimte en daarmee ook verantwoordelijkheid aan de initiatiefnemer. Dit vergt een andere manier van kijken en het stellen van vertrouwen in partners en initiatiefnemers. Als gemeente zullen we minder dan in het verleden zekerheid hebben over wanneer iets van de grond komt en welke vorm de oplossing zal aannemen. We zullen minder vaak het voortouw nemen om te komen tot een oplossing, maar dragen bij naar vermogen en verantwoordelijkheid.

Als gemeentelijke overheid durven wij los te laten, omdat we vertrouwen hebben in het zelf-

organiserend vermogen van de gemeenschap en haar gezond verstand. Het basisprincipe 'organiseer je eigen draagvlak' uit hoofdstuk 1 is hiermee in overeenstemming. Als het publieke belang erom vraagt, zullen wij uiteraard een 'ondergrens' blijven hanteren.

- **verbinden van ideeën en initiatieven**

Binnen de gemeente Venlo, maar ook daarbuiten, lopen veel mensen rond met interessante ideeën en de energie om deze om te zetten in iets moois. Bij alle ideeën en initiatieven bekijken we of we de ideeën en ideehouders met elkaar kunnen verbinden, zodat er allianties kunnen ontstaan tussen partijen.

- **visieontwikkeling**

We nemen de verantwoordelijkheid om met de gemeenschap van Venlo ambities en maatschappelijke opgaven te benoemen en hier een visie op te ontwikkelen. Op deze wijze bieden we duidelijkheid over gewenste en ongewenste ontwikkelingen. Dit geldt bijvoorbeeld voor bepaalde gebieden, sectoraal beleid (groen, verkeer, detailhandel etc.), maar ook voor thema's die plotseling actueel worden. We streven hierbij naar een vermindering van het beleid (minder nota's) en in het beleid dat we toch opstellen bieden we meer ruimte (minder regeltjes). We zijn hierbij duidelijk over wat men wel en niet van de gemeente kan verwachten.

- **agenderen**

Minstens zo belangrijk als het hebben van een visie, is het uitdragen van deze visie. We hebben een rol om deze visie actief uit te dragen. We proberen thema's en opgaven proactief op de maatschappelijke agenda te zetten.

We zijn een faciliterende overheid

We willen niet alleen uitnodigen, maar we willen kansrijke initiatieven vervolgens ook mogelijk maken. Faciliteren betekent gemakkelijk maken, maar ook ondersteunen en mogelijk maken. Als er een concreet ruimtelijk initiatief is dat past bij onze ambities en bijdraagt aan een oplossing voor onze opgaven, zullen we het initiatief zodanig proberen te 'begeleiden' dat het initiatief maximaal bijdraagt aan onze ambities. Bij het faciliteren van ruimtelijke initiatieven is het natuurlijk ook nog steeds onze rol om ook grenzen te stellen.

Bij een faciliterende grondhouding hoort:

- **vertrouwen en loslaten**

Ook bij concrete ruimtelijke initiatieven zullen we moeten leren loslaten. Niet de concrete uitvoering is leidend, maar de mate waarin de oplossing een antwoord is voor de opgave. We bieden daarvoor vrijheid binnen de gestelde grenzen in de overtuiging dat we de potentie van initiatieven zo maximaal kunnen benutten. Dit betekent dat we moeten leren omgaan met onzekerheid en vertrouwen moeten hebben in het vermogen dat initiatiefnemers met goede oplossingen komen binnen de grenzen die we zelf gesteld hebben.

We treden daarvoor elke initiatiefnemer met open vizier tegemoet en proberen in een constructieve dialoog het initiatief zodanig te begeleiden dat het maximaal bijdraagt aan onze ambities. Hiervoor hanteren we onder meer de basisprincipes uit hoofdstuk 1 als basis voor een eerste gesprek. Dit betekent bijvoorbeeld dat we anders zullen omgaan met de 'toetsing' van concrete ruimtelijke initiatieven en dat we bij gebiedsontwikkelingen veel meer aan de voorkant een inspirerende rol moeten pakken en vervolgens veel meer op doelstellingen zullen sturen.

- **maatschappelijk rendement gaat boven het normgetal**

Initiatieven beoordelen we in eerste instantie op basis van het maatschappelijk rendement

dat het oplevert. We gaan voor het integrale resultaat; dit is belangrijker dan de vraag of het initiatief voldoet aan alle afzonderlijke beoordelingsaspecten. Met andere woorden: ‘buiten de lijntjes kleuren’ mag best een keer. We gaan daarom in een zo vroeg mogelijk stadium in gesprek over dit maatschappelijk rendement.

De dienstbare overheid, een proces...

Zoals beschreven wil de gemeente Venlo een dienstbare – uitnodigende en faciliterende - overheid zijn en ook als zodanig aanspreekbaar zijn op haar rol. Deze nieuwe rol heeft grote impact op de gemeentelijke organisatie. Om in ons dagelijks werk goed uitvoering te kunnen geven aan deze visie is het nodig dat we intrinsiek doordrongen raken van onze uitnodigende rol. Dit is niet van de ene op de andere dag gerealiseerd. De gemeente Venlo is hier al voorzichtig mee begonnen en dit proces zullen we komende jaren veel aandacht moeten blijven geven. We weten nog niet precies wat dit concreet gaat betekenen voor de manier waarop de gemeente invulling geeft aan ruimtelijke ordening en gebiedsontwikkeling.

Enkele concrete instrumenten en maatregelen waar op dit moment aan gedacht wordt zijn:

- rondom een bepaalde opgave een bidbook of ambitiedocument opstellen.
- het organiseren van stadsdebatten.
- het vereenvoudigen en reduceren van het planologisch-juridisch instrumentarium, bijvoorbeeld door deelname aan de ‘pilot omgevingswet’.
- het kritisch tegen het licht houden van het huidige beleid(sinstrumentarium).

Kostenverhaal

De structuurvisie is uitnodigend van karakter en omvat de hoofdlijnen van het ruimtelijk beleid. Anders dan in het verleden zijn deze niet gedetailleerd uitgewerkt en omlijst met uitvoeringsprogramma’s en ruimtelijke ingrepen. Deze zogenaamde project-structuurvisies kunnen moeilijk inspelen op de actualiteit en worden bij veranderingen vaak als beklemmend en inflexibel ervaren. De ‘keerzijde’ van een meer globale en abstracte structuurvisie zoals deze zijn de beperkte mogelijkheden om het wettelijke instrumentarium van kostenverhaal toe te passen. Immers in de structuurvisie moet dan een duidelijk verband worden gelegd tussen winstgevende en verlieslijdende ruimtelijke plannen.

De zogenaamde ‘keerzijde’ moet wel in het juiste perspectief worden geplaatst. Missen we hierdoor een omvangrijke financieringsbron voor onrendabele ruimtelijke projecten? Nee. De economische en bovenal het demografische ontwikkelingen dwingen ons om nieuwe initiatieven en programma in te zetten voor hergebruik, herstructurering en transformatie van bestaand stedelijk of dorpsgebied. Met het kiezen voor hergebruik, herstructurering en transformatie dienen wij het doel van zuinig ruimtegebruik en een brede kwaliteitsimpuls van het gehele stedelijke gebied. Gemakkelijk en relatief goedkoop bouwen in de wei is niet meer aan de orde en daarmee dus ook de grote ‘plus’ op gebiedsontwikkeling. De ontwikkelkosten bij hergebruik, herstructurering of transformatie liggen substantieel hoger en van kostenverhaal of verevening op wettelijke basis kan dan toch geen sprake zijn. Indien de wereld om ons heen binnen de planhorizon toch nog dermate wijzigt dat er weer een goede financiële basis is voor kostenverhaal, kan dit alsnog worden geregeld middels een door de gemeenteraad vast te stellen Nota Kostenverhaal. Eventuele afspraken met betrekking tot kostenverhaal binnen lopende projecten en plannen zijn juridisch hard en worden niet opengebroken.

Het voorgaande neemt niet weg dat kostenverhaal van zogenaamde binnenplanse kosten nog altijd aan de orde is en blijft. Dit betreffen kosten die direct gerelateerd zijn aan de ontwikkeling

van een plangebied. Het zijn zowel kosten voor voorzieningen in het plangebied die geheel ten dienste van dit plangebied staan en bijvoorbeeld de kosten van de ruimtelijke procedure en het gemeentelijk apparaat. Alle kostensoorten die de gemeente mag verhalen zijn opgenomen in de kostensoortenlijst, artikel 6.2.4 Bro. De gemeente is wettelijk verplicht deze kosten te verhalen op de realiserende partij of partijen.

Relatie met ander beleid, wet- en regelgeving

Gemeentelijke beleid en projecten

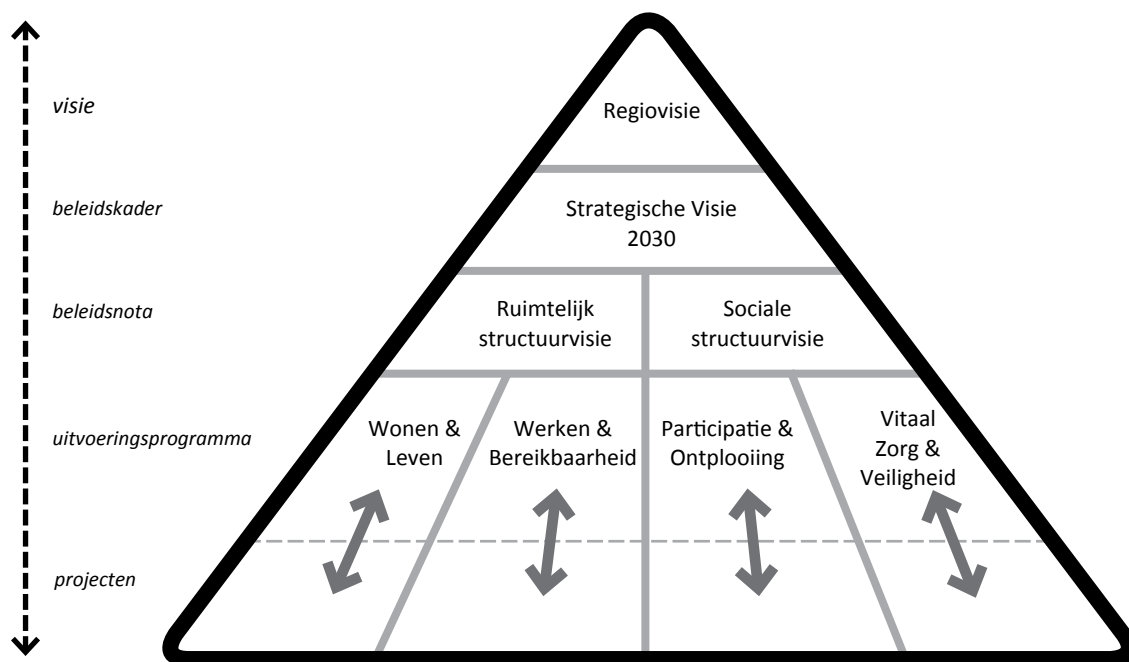
Beleidspiramide

Deze structuurvisie geeft een doorkijk voor het ruimtelijk beleid op hoofdlijnen voor de komende tien jaar en vervangt de "Ruimtelijke Structuurvisie 2005-2015" die voor het laatst beleidsneutraal is herzien in 2008. Binnen het gemeentelijk beleid betreft het een directe uitwerking van de Strategische Visie 2030 en is het de evenknie van het beleid op hoofdlijnen in het sociaal-maatschappelijk domein (de Sociale Structuurvisie). Deze ruimtelijke structuurvisie vormt de basis voor het opstellen en actualiseren van sectoraal beleid in het ruimtelijk-fysieke domein.

Vigerende structuurvisies

De voorliggende structuurvisie vervangt de huidige gemeentedeekkende structuurvisies 'Ruimtelijke Structuurvisie 2005-2015: Eenheid in verscheidenheid' en de 'Gemeenteatlas 2015' van de voormalige gemeente Arcen en Velden.

In de gemeente Venlo zijn nog een aantal structuurvisies voor kleinere delen van het grondgebied: de intergemeentelijke 'Structuurvisie Klavertje 4-gebied', 'Structuurvisie Klein Vink' en de 'Structuurvisie Laerbroeck'. Deze structuurvisies zien specifiek toe op de ontwikkeling van

beleidspiramide gemeente Venlo

een bepaald gebied met een specifieke ontwikkelopgave en blijven onverminderd van kracht. De doelstellingen voor het ruimtelijk beleid in deze structuurvisie zijn mede gebaseerd op ambities zoals die in de genoemde visies zijn verwoord. In deze structuurvisie is er voor gekozen om deze specifieke gebieden wel in de kaarten op te nemen. Dit is gedaan om de relatie tussen deze gebieden en hun omgeving te duiden, zodat er een integraal overzicht van het beleid op hoofdlijnen voor de gemeente bestaat.

Voor het stedelijk centrum van Venlo – binnenstad, Maaswaard en Kazerne Kwartier is in mei 2012 de Visie Stedelijk Centrum 2022 (VSC22) vastgesteld, een structuurvisie voor het stedelijk centrum. Het ruimtelijk beleid in de VSC22 is op grond van deze structuurvisie niet gewijzigd en blijft onverminderd van kracht.

De ‘Structuurvisie Klavertje 4-gebied’, ‘Structuurvisie Klein Vink’, ‘Structuurvisie Laerbroeck’ en de ‘Visie Stedelijk Centrum 2022’ vormen tezamen met de voorliggende structuurvisie het gebiedsdekkende ruimtelijk beleid voor de gemeente Venlo.

De beleidsregel ‘Afwijking bestemmingsplan ten behoeve van incidentele woningbouw in particulier opdrachtgeverschap’ komt te vervallen voor zover dit woningbouwmogelijkheden creëert buiten de ‘contour stedelijk / dorpsgebied’ van deze structuurvisie.

Lopende projecten

Naast de uitnodigende rol om nieuwe (ruimtelijke) initiatieven mogelijk te maken, zijn er ook een aantal lopende ruimtelijke projecten die reeds invulling geven aan onze ambities en opgaven uit de visie. Deze projecten zullen we ongewijzigd voortzetten. Indien een project niet of minder bijdraagt aan de ambities en opgaven, maar waarvoor wel al juridisch relevante besluiten zijn genomen of rechtshandelingen zijn ondernomen, zullen we ook deze projecten onverminderd voortzetten. Echter als de initiatiefnemer(s) uit eigen beweging en voor eigen risico het project wil(len) bijstellen, staat de deur altijd open. Tot juridisch relevante besluiten of rechtshandelingen worden hier gerekend: afgifte van een omgevingsvergunning, vaststelling van een bestemmingsplan, samenwerkingsovereenkomst, intentieovereenkomst binnen de daarin gestelde uitvoeringstermijnen. De juridische hardheid is afhankelijk van een aantal zaken, te weten de mate van concreetheid van de afspraken, de verstreken termijn (ook waar deze niet is geconcretiseerd) en de rechtshandelingen die op basis hiervan zijn ondernomen.

Provincie en Rijk

In de Ruimtelijke Structuurvisie is rekening gehouden met het ruimtelijk beleid op provinciaal en rijksniveau, respectievelijk het in voorbereiding zijnde de ‘Provinciaal Omgevingsplan Limburg’ en de ‘Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte’ van het Rijk. Bijzondere aandacht verdienen de implementatie van de provinciale beleidslijn ‘Limburgs kwaliteitsmenu’ en het Delta-programma 2014.

Limburgs Kwaliteitsmenu

De provincie Limburg heeft de gemeente ‘uitgenodigd’ om de beleidslijn Limburgs Kwaliteitsmenu (LKM) te implementeren in de gemeentelijke praktijk. De structuurvisie dient namelijk als juridisch kader voor de uitvoering van dit beleid. In het LKM is de ‘maagdelijkheid van het buitengebied’ tot een provinciaal planologisch belang verheven en gesteld dat iedere bouwactiviteit (ook van aan het buitengebied gebonden functies) leidt tot een aantasting van die kwaliteit en gecompenseerd moet worden.

De gemeente Venlo vindt deze interpretatie te weinig recht doen aan de functie en kwaliteit van het buitengebied en haar beheerders. Wij constateren dat dit bovendien vaak een verlam-

mende uitwerking heeft op de dynamiek van de aan het buitengebied gebonden functies in plaats van deze een impuls te geven. Dit neemt niet weg dat we ook in het buitengebied zorgvuldig om moeten gaan met de beperkte ruimte, net als in het stedelijk gebied. We kiezen in het buitengebied voor primaire productie, natuur, water en recreatie. Hiermee zeggen we dat nieuwe stedelijke functies niet in het buitengebied thuis horen, ook niet als hier een vergoeding tegenover staat, zie ook hoofdstuk 2 in deel B. Dit mede vanuit de overtuiging dat in het stedelijk en dorpsgebied van de gemeente voldoende ruimte resteert voor nieuwe stedelijke ontwikkelingen (zuinig ruimtegebruik) en omdat concentratie in dorpen en stad nodig is voor het draagvlak van voorzieningen.

Nieuwe ontwikkelingen van aan het buitengebied gebonden functies moeten uiteraard wel mogelijk blijven¹¹, echter vanuit het perspectief van zuinig ruimtegebruik en niet vanuit 'de maagdelijkheid' van het buitengebied. Dit betekent dat nieuwe ontwikkeling van aan het buitengebied gebonden functies in het buitengebied - net als in het stedelijk gebied - in eerste instantie moet plaatsvinden binnen de bestaande gebouwde voorraad. Dit zal in de praktijk vaak niet mogelijk blijken en derhalve is een zuivere functiegebonden compensatie-inspanning opgenomen. Deze inspanning vereist bijvoorbeeld dat bij nieuw ruimtegebruik van een agrarische bedrijf een in onbruik geraakt agrarisch gebouw wordt gesaneerd. Dit dient de initiatiefnemer zelf te regelen zonder contractuele tussenkomst van de gemeente. Indien geen functionele compensatie binnen de gemeente Venlo kan worden gevonden, is een verbreding naar regiogemeenten mogelijk. Publiekrechtelijk zal de functionele compensatie verankerd worden middels een voorwaardelijke bepaling in een bestemmingsplan of omgevingsvergunning voor uitvoering van de compensatie. Een alternatieve compensatie in de vorm van natuuraanleg, recreatiepaden etc. is daarbij niet aan de orde. Aan reeds gemaakte afspraken op basis van het LKM bij lopende initiatieven wordt niet getornd. Hiermee wordt bedoeld initiatieven waar het college van B&W al een positief principe-besluit heeft genomen voor vaststelling van de structuurvisie. Voor deze initiatieven blijft de compensatie-inspanning op basis van het provinciale LKM van toepassing. Indien een geldigheids termijn onderdeel uitmaakt het principebesluit komt bij het vervallen van het principebesluit ook provinciale LKM verplichting te vervallen. En dient waar nodig te worden gecompenseerd op basis van het lokale beleid.

Samenvattend betekent dit dat aan het buitengebied gebonden functies overeenkomstig het LKM mogelijk blijven in het buitengebied, maar dat een andere compensatie-inspanning wordt verwacht dan op basis van het LKM. Daarnaast is een zorgvuldige inpassing op basis van behoud en versterken van kwaliteiten, zoals benoemd in deze structuurvisie en welstandsnota, het vertrekpunt bij nieuwe initiatieven en bepalend voor een positief besluit. Stedelijke functies zijn niet meer mogelijk tegen compensatie, dit in afwijking van het provinciale LKM. Uitzonderingen zijn opgenomen voor ontwikkelingen die betrekking hebben op behoud van cultuurhistorisch waardevolle complexen en gebouwen en onder strikte voorwaarden vrijkomende agrarische bebouwing.

Deltaprogramma en –beslissing

Daarnaast is bij de totstandkoming van het de structuurvisie zoveel mogelijk rekening gehouden met de in voorbereiding zijnde Deltabeslissingen voor de aanpak van waterveiligheid en zoetwatervoorziening in Nederland. De Deltabeslissingen geven richting aan de maatregelen die Nederland hiervoor inzet, op korte en op lange termijn en worden naar verwachting in de loop van 2014 genomen.

Wet- en regelgeving

Milieu Effect Rapportage

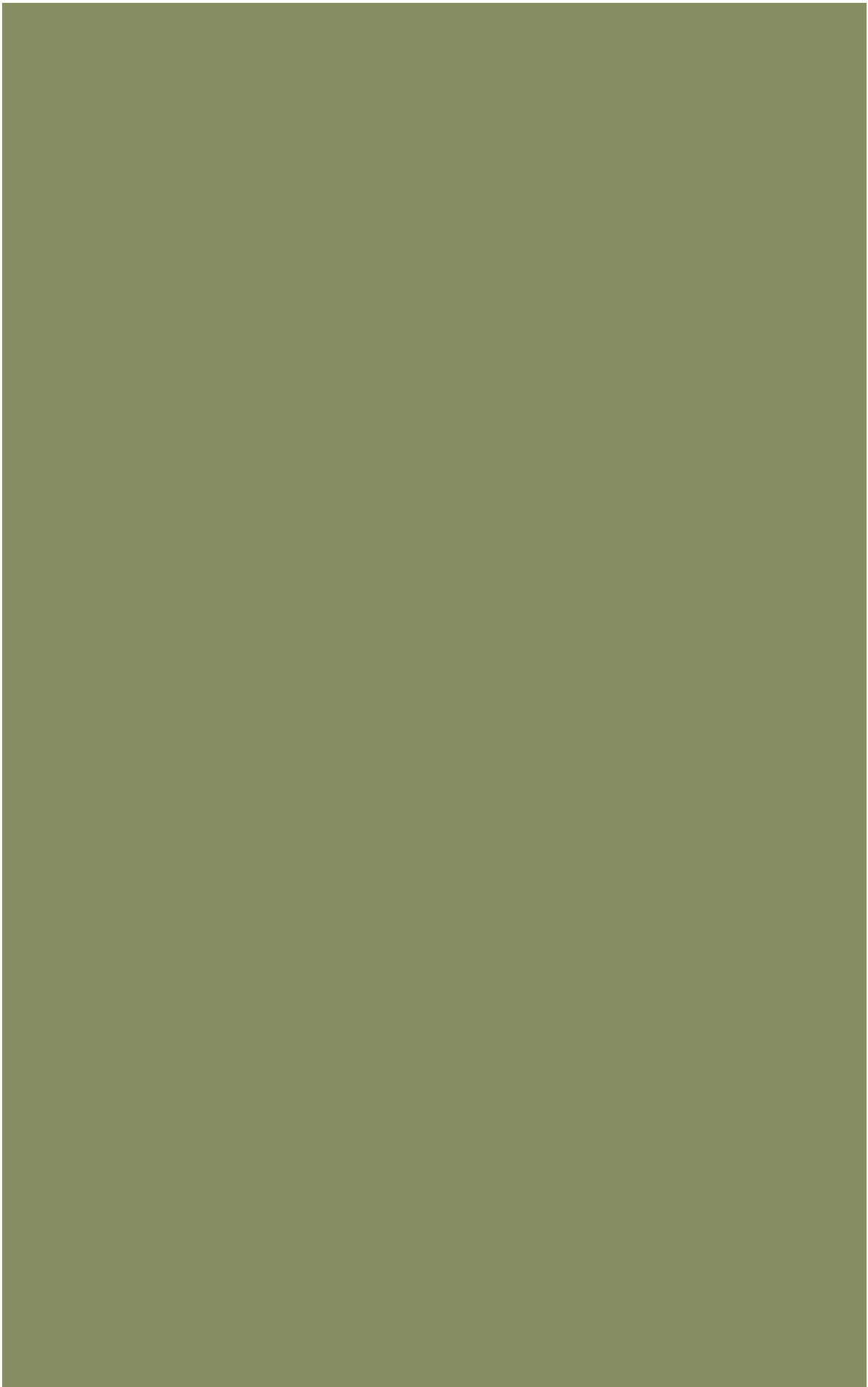
Deze structuurvisie heeft geen procedure voor het opstellen van een Milieu Effect Rapport (m.e.r.) doorlopen. Vanuit ons perspectief worden geen nieuwe locaties aangewezen of nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen toegestaan die een dergelijke rapportage nodig maken. Wel zijn met name op het gebied van infrastructuur een aantal onderzoeksopgaven en zoeklocaties benoemd, die nog met grote onzekerheid zijn omgeven, maar uiteindelijk wel MER-(onderzoeks)plichtig kunnen zijn. In de structuurvisie hebben deze opgaven vooral een signaalfunctie. Hiermee wordt bedoeld dat ze andere ontwikkelingen of beleidslijnen in de juiste context plaatsen. Daarnaast zijn op de kaarten een aantal zoekgebieden aangewezen. Bij de eventuele nadere concretisering van deze opgaven kan het zijn dat op grond van te onderzoeken milieu-effecten andere (zoek)gebieden de voorkeur verdienen. Eventuele ontwikkelingen zullen in een projectfase de benodigde onderzoeken en procedures doorlopen, waarbij de ruimtelijke context niet meer is dan het vertrekpunt voor het initiatief.

Omgevingswet

In de komende jaren vindt een belangrijke wettelijke hervorming plaats in het ruimtelijk domein, met grote gevolgen voor de inrichting en uitvoering van het ruimtelijk beleid. Die hervorming bestaat uit de geleidelijke invoering van een nieuwe Omgevingswet, die in elk geval de huidige Wro, Wet milieubeheer, Wabo, Waterwet en diverse milieuwetten zal gaan vervangen. We hebben er niet voor gekozen om vooruit te lopen op de nieuwe wetgeving, waarin het instrument structuurvisie verandert in een omgevingsvisie. De invoering en gewenste vormgeving hiervan is nog te onzeker. Wel is geprobeerd zoveel mogelijk recht te doen aan het 'omgevingswetproof' maken van deze structuurvisie.

Voetnoten

1. Strategische Visie Venlo 2030, vastgesteld door de gemeenteraad op 26 maart 2010. Digitaal te raadplegen op www.venlo.nl.
2. Wet ruimtelijke ordening.
3. Bevolkings- en huishoudensprognoses, Gemeente Venlo 2012 | Onderzoeksbureau E'til.
4. Verklaring van Roermond 'Zuinig Ruimtegebruik' 2009 | Provincie Limburg - LLTB.
5. Landschapskader Noord- en Midden Limburg '*Landschappelijke kwaliteit en visie op landschapsontwikkeling*' 2009 | Provincie Limburg - Dienst Landelijk Gebied.
6. Bevolkings- en huishoudensprognoses Gemeente Venlo 2012 | Onderzoeksbureau E'til.
7. Strategisch Akkoord Gemeente Venlo '*Venlose woningcorporaties 2012-2015: Gezamenlijke en gedeelde analyse en (woon-)visie op de wijken, de stad en de regio*'.
8. Bedrijventerrein Venlo Tegelen Nettetal
9. Ontwikkelingskader Maascorridor 2050-2100
10. Energie voor Groene Groei '*Energiestrategie 2030 voor de gemeenten Beesel, Venlo en Venray*', raadsbesluit 25-9-2013.
11. Met in achtneming van het beleid in het Reconstructieplan en het POL ten aanzien van de nieuwvestiging van niet-grondgebonden agrarische bedrijven.

Bijlage

- I Begrippenlijst**
- II Richtinggevende uitspraken**
- III Proces**
- IV Cultuurhistorisch waardevolle gebieden**

Bijlage I Begrippenlijst

Bestemmingsplan

Een gemeentelijk plan waarin de gemeenteraad de ruimtelijke ordening vastlegt voor (een deel van) het grondgebied van een gemeente. Het bestemmingsplan bevat een toelichting, regels en een verbeelding. Het is bindend voor de burgers.

Biobased Economy

Een economie die draait op biomassa als grondstof, in plaats van een economie die draait op fossiele grondstoffen. In een biobased economy gaat het dus over het gebruik van biomassa voor niet-voedsel toepassingen. Deze toepassingen zijn bijvoorbeeld inhoudsstoffen, chemicaliën, materialen, transportbrandstoffen, elektriciteit en warmte. Een hoog ontwikkelde biobased economy gebruikt groene grondstoffen in de eerste plaats voor de productie van chemicaliën en materialen en daarnaast voor energie, zodanig dat concurrentie met de voedselvoorziening wordt geminimaliseerd.

Biotopen

Gebieden met een uniform landschapstype waarin bepaalde organismen kunnen gedijen.

Binnendijks

De landzijde van de waterkering waarvoor een wettelijke veiligheidsnorm is gedefinieerd.

Buitendijks

De rivierzijde van de waterkering waarvoor geen wettelijke veiligheidsnorm is gedefinieerd.

Buitengebied gebonden functies

Het betreft functies die door hun uitstraling en aard aan het buitengebied zijn gebonden. Dit zijn land- en tuinbouw, landschap en cultuurhistorie, natuur, buiten- en verblijfsrecreatie, buitensport en water.

Circulaire economie

Een economisch systeem dat bedoeld is om het gebruik van producten en grondstoffen in kringlopen te maximaliseren. Circulaire economie geeft de financiële potentie aan van continue kringlopen waarbij het produceren van afval wordt geminimaliseerd.

Cradle to Cradle (C2C)

Steeds meer mensen zien de noodzaak, maar ook de meerwaarde in van duurzaam ondernemen. Wellicht het meest bekende voorbeeld van een circulair model is 'Cradle to Cradle', met de hoogst mogelijke vorm van duurzaamheid als resultaat. C2C gaat uit van de principes "afval is voedsel", "gebruik energie van de zon" en "geniet van diversiteit". Insteek is dat bij het ontwerp van een product alleen veilige, gezonde materialen worden gebruikt, en dat wordt nagedacht hoe deze zonder schade aan het milieu na de levensduur van het project weer volledig kunnen worden hergebruikt (technische kringlopen), of veilig in het milieu kunnen worden afgebroken (biologische kringlopen). Daarnaast wordt alleen gebruik gemaakt van duurzame energiebronnen. Verder wordt diversiteit gestimuleerd, zoals in de natuur. Het creëren van meerwaarde en synergie is een randvoorwaarde en legt de verbinding met economische principes.

Cultuurlandschap

Een landschap waarop de mens zijn stempel heeft gedrukt door het in gebruik te nemen als agrarisch, industrieel, of stedelijk productie- en woongebied.

Dagrecreatie

Een voorziening voor recreatieve doeleinden buiten de eigen woning zonder dat daar ter plaatse een overnachting mee gepaard gaat.

Detailhandel

Bedrijfsmatig te koop aanbieden, waaronder begrepen de uitstalling ten verkoop, het verkopen of leveren van goederen aan personen die goederen kopen voor gebruik, verbruik of aanwending anders dan in de uitoefening van een beroeps- of bedrijfsactiviteit.

Dynamisch verkeersmanagement

Verzamelnaam voor geautomatiseerde real-time informatie om de verkeersafwikkeling te reguleren zodat het beschikbare netwerk optimaal benut wordt.

Dynamisch voorraadbeheer

Een (overheids)interventie bedoeld om in de huidige situatie van falende marktwerking, de markt te prikkelen om kwaliteit te realiseren zonder dat dit per saldo leidt tot een toename van de voorraad (provincie Limburg, ontwerp-POL 2014).

Ecologische Hoofdstructuur (EHS)

Samenhangend netwerk van bestaande en te ontwikkelen belangrijke natuurgebieden, opgebouwd uit kerngebieden, ontwikkelingsgebieden en verbindingzones.

Fossiele brandstoffen

Koolwaterstofverbindingen die zijn ontstaan uit resten van plantaardig en dierlijk leven in het geologisch verleden van de aarde. Hieronder vallen aardolie, aardgas, steenkool, bruinkool en turf.

Glasbankregeling

Regeling waarbij ruimte wordt geboden voor de uitbreiding van solitair gelegen glastuinbouwbedrijven boven de referentiemaat van 3 ha. waarbij de uitbreiding boven de referentiemaat gepaard gaat met een kwaliteitsverbetering in de verhouding 1 staat tot 2. De kwaliteitsverbetering dient plaats te vinden in de vorm van sloop van solitair gelegen glas.

Glastuinbouw

Een vorm van beschermde teelt waarbij gebruik wordt gemaakt van een kas waarbij glas (of een ander lichtdoorlatend materiaal) de barrière vormt tussen buitenlucht en het (controleerbare) klimaat binnen.

Glastuinbouwconcentratiegebied

Gebied primair bedoeld voor de doorontwikkeling van de glastuinbouw waar voor zittende en nieuwe glastuinbouwbedrijven ruime mogelijkheden voor uitbreidingen en nieuwvestiging wordt geboden. In Venlo gaat het om drie gebieden: Meelderbroek, 't Ven en Schandelo.

Herbestemmen

Het (deels) opnieuw bestemmen van (leegstaande) bebouwing of gebieden voor andere functies of ander gebruik dan de huidige functie of het huidige gebruik.

Hergebruik

Het opnieuw in gebruik nemen van bestaande (leegstaande) bebouwing of gebieden.

Herstructurering

De activiteiten waarbij men de structuur van een gebied zodanig herontwikkelt en herinricht, dat het gebied weer geschikt is voor toekomstig gebruik.

Hittestress

Verschijsel tijdens een periode met uitzonderlijk warm weer. Wanneer vochtverlies van het menselijk lichaam, door overmatig transpireren, niet of weinig wordt aangevuld kunnen problemen ontstaan. Het lichaam droogt uit en zelfs een hartaanval of een beroerte kan het gevolg zijn.

Hoogwaterregime

Beleid in tijden van hoogwater.

Intensieve veehouderij

Een niet-grondgebonden agrarisch bedrijf met een bedrijfsvoering die geheel of in overwegende mate in gebouwen plaatsvindt en gericht is op het houden van dieren, zoals rundveemesterij (exclusief vetweiderij), varkens-, vleeskalver-, pluimvee-, pelsdier-, geiten- of schapenhouderij of een combinatie van deze bedrijfstvormen, alsmede naar de aard daarmee gelijk te stellen bedrijfstvormen.

Klimaatadaptatie

Het proces waarbij samenlevingen de kwetsbaarheid voor klimaatverandering verminderen of waardoor zij profiteren van de kansen die een veranderend klimaat biedt.

Maatschappelijk rendement

De toegevoegde waarde van een ontwikkeling voor (de regio) Venlo. Het geeft antwoord op de vraag hoe de kosten van een ontwikkeling zich verhouden tot de maatschappelijke baten, waarbij de baten datgene zijn waar je het, als organisatie, allemaal voor doet. Anders gezegd gaat het om het om de verhouding tussen de benodigde investering in geld, mensen en/of middelen (input) enerzijds en het maatschappelijk effect dat wordt bereikt (outcome) anderzijds, met als toets de doelen van de ruimtelijk relevante raadsprogramma's. Deze relatie verloopt via de tastbare, telbare resultaten van de activiteiten (output) die aan deze raadsprogramma's zijn gekoppeld.

Milieu Effect Rapport (MER)

Rapport dat de gevolgen voor het milieu beschrijft van een voorgenomen m.e.r.-plichtige activiteit, zoals bedoeld in de Wet milieubeheer.

Milieueffectrapportage (m.e.r.)

Procedure om te komen tot een Milieu Effect Rapport.

Mono-landschap

Een landschap dat monotoon is in verschijningsvorm (weinig afwisselend, saai) en monotoon is qua gebruik (een bepaalde gebruiksfunctie domineert).

Natura 2000-gebied

Gebied dat is aangewezen onder de Vogelrichtlijn en aangemeld of aangewezen onder de Habitatrichtlijn en waarbinnen soorten en/of habitattypen voorkomen die vanuit Europees oogpunt bescherming nodig hebben. De Natura 2000-gebieden vormen een Europees netwerk.

Niet-buitengebied gebonden functies

Zie stedelijke functies.

Nieuwvestiging

De projectie van een bouwblok op een locatie die volgens het ter plaatse geldende bestemmingsplan niet is voorzien van een bouwblok respectievelijk de projectie van een bestemmingsvlak voor een functie die volgens het ter plaatse vigerende bestemmingsplan niet is toegestaan.

(Solitaire) Perifere detailhandelsvestigingen (PDV)

Winkels op terreinen of locaties binnen de bebouwde kom, die vanwege hun aard en omvang over het algemeen niet in de traditionele winkelcentra (binnenstad, stadsdeel-, buurt- en wijkcentra) gevestigd kunnen worden. Hieronder vallen winkels in brand- en explosiegevaarlijke stoffen, grove bouwmaterialen, keukens en sanitair, woninginrichting en -stoffering, bouwmarkten, boten, campers, caravans en kampeer- en outdoorartikelen, auto's en automaterialen en tuin- en dierbenodigdheden. Onder perifere detailhandel wordt niet verstaan detailhandel in wit- en bruigoed en detailhandel in sport en spel. Bij solitaire PDV gaat het om PDV-vestigingen die geen onderdeel uitmaken van een PDV-cluster. Venlo kent twee clusters: ViaVenlo en Zuiderbrug.

Plattelandswoning

Een voormalige bedrijfswoning bij een veehouderij, die door een derde bewoond mag worden, maar nog wel wordt gezien als onderdeel van de inrichting (veehouderij). Dit betekent dus voor deze voormalige bedrijfswoning dat deze geen bescherming geniet tegen de geur van de eigen (voormalige) stallen.

Primaire productie

Het fokken en het telen van primaire producten in de land- en tuinbouwsector.

Primair productielandschap

Gebied waar ruimte is en blijft voor een sterke agrarische productiestructuur. In deze gebieden worden (stedelijke) functies die beperkingen geven voor de gewenste agrarische ontwikkeling geweerd.

P&R

Een Parkeer- en Reis-voorziening (Engels: Park and Ride) is een parkeervoorziening die bedoeld is voor automobilisten die vervolgens met pendelbussen of openbaar vervoer verder reizen. Vaak worden deze aan de rand van de steden (nabij snelwegen of invalswegen) aangelegd, hiermee worden bezoekers verleid om hun auto aan de rand van het centrum te parkeren om zodoende de overbelaste binnenstedelijke infrastructuur en parkeerlocaties op piekmomenten te ontlasten.

Recreatieve poort

Toegang tot een natuur- en bosgebied met ruime parkeermogelijkheden, informatie over het gebied en eventueel een horecavoorziening.

Retourlogistiek

Logistieke beheersing van terugkomende goederen, eventueel voor reparatie of hergebruik. Belang van retourlogistiek neemt sterk toe als gevolg van de opkomst van e-commerce, de opkomst van een circulaire economie (het sluiten van technische kringlopen), en ICT toepassingen die hogere beladingsgraden mogelijk maken.

Revitalisering

Proces met als doel verschillende problemen in een gebied integraal aan te pakken, om zo een gebied als het ware nieuw leven in te blazen.

Rivierbed

Het lage deel van een rivierdal waar meestal de afvoer plaatsvindt.

Rode ontwikkelingen

Zie stedelijke functies.

Ruimtelijke kwaliteit

De mate waarin een plek voorziet in de behoefte van mensen: gebruikswaarde + belevingswaarde + toekomstwaarde.

Solitaire glastuinbouwbedrijven

Glastuinbouwbedrijven die niet zijn gelegen in een glastuinbouwconcentratiegebied of een projectvestigingsgebied voor glastuinbouw.

Stadsstraten

Stadsstraten zijn onderdeel van de oude radiale en parallelle wegenstructuren. De bebouwing is hierlangs historisch gegroeid, en is overwegend kleinschalig en perceelsgewijs. Grote individuele verschillen in architectuur maken de ontwikkeling afleesbaar en bepalen de karakteristiek. Historisch gezien is er sprake van sterke menging van de functies wonen, werken, commerciële en maatschappelijke voorzieningen. Het gemengde profiel leidt tot een brede acceptatie van nieuwe functies, drukte en beperkte overlast én zorgt voor activiteit en ontmoeting gedurende de dag. Stadsstraten dragen op deze wijze bij aan het versterken van de leefbaarheid van de omgeving.

Stedelijk gebied

Dicht bebouwd gebied. Het kan gaan om woongebieden en bedrijventerreinen of een mengvorm daarvan. Het is het gebied dat binnen de contour in Hoofdstuk 3.1 valt.

Stedelijke functies

Het betreft functies die door hun uitstraling en aard aan stad en dorp zijn gebonden. Dit zijn wonen, werken, maatschappelijke en commerciële voorzieningen. Deze functies worden ook wel 'rode ontwikkelingen' genoemd wanneer ze in het buitengebied worden ontwikkeld.

Steilrand

De abrupte overgang van het terrassenlandschap van de Maas naar het hoger gelegen Rijnterras: het hoogteverschil kan variëren van enkele tot tientallen meters.

Terrassenlandschap

Trapvormig landschap dat is ontstaan doordat de Maas in koude periodes zand en grind afzette en tijdens warme periodes weer dieper insneed. Doordat dit proces zich verschillende malen herhaalde zijn de verschillende terrastreden ontstaan.

Transformatie

Verandering van de functie of bebouwing van het stedelijk gebied.

TOP-gebieden (natte natuur)

Verdroogde natuurgebieden die zijn opgenomen op de provinciale TOP-lijst waar de verdrogingsbestrijding prioriteit krijgt.

Topsectoren

Negen kennisintensieve economische gebieden waar het Nederlandse bedrijfsleven en onderzoekscentra wereldwijd in uitblinken. Het rijksbeleid richt zich op deze sectoren om het verdienvermogen van deze sectoren optimaal te benutten en de Nederlandse concurrentiekracht en economie te verbeteren. Het zijn de sectoren: Tuinbouw en uitgangsmaterialen, Agri & Food, Chemie, Energie, Hightech systemen en materialen, Life science & health, Logistiek, Water en Creatieve industrie.

Uitbreiding

Vergroting van een bestaand bouwblok of bestemmingsvlak.

Uiterwaarden

Gronden die gelegen zijn tussen de waterkering en de bedding van de rivier, die bij hoogwater onder water loopt.

Verblijfsrecreatie

Een voorziening voor recreatieve doeleinden buiten de eerste woning, waarbij ten minste één nacht wordt doorgebracht, met uitzondering van overnachtingen bij familie en kennissen.

Vestigingsklimaat

Het geheel aan factoren dat bepaalt hoe aantrekkelijk een bepaald gebied is voor de vestiging van burgers of bedrijven. Deze factoren hebben betrekking op zowel fysieke als niet-fysieke omstandigheden, zoals bereikbaarheid en woningaanbod, opleidingsniveau, culturele- en commerciële voorzieningen, natuur en werkgelegenheid.

Voorziening

Publieks- en/of consumentenverzorgende functie zoals detailhandel, horeca, leisure-voorzieningen, onderwijs-, sport- en sociaal-culturele voorzieningen, zorgvoorzieningen en specifieke recreatievoorzieningen, kantoren met een baliefunctie en dergelijke, gekoppeld aan stad of dorp.

Waterkering

Natuurlijke of kunstmatige verhoging in het landschap om het achterliggende gebied te beschermen tegen overstroming.

Watersysteem

Geografisch afgebakend, samenhangend en functioneel geheel van oppervlaktewater, grondwater, waterbodems, oevers en technische infrastructuur, met inbegrip van de daarin voorkomende levensgemeenschappen en alle bijbehorende fysische, chemische en biologische kenmerken en processen.

Winterbed

De oppervlakte tussen het zomerbed van een rivier en de waterkering (bedijkte rivier), dan wel de hoge gronden die het water bij hoge waterstanden keren (onbedijkte rivier).

Zomerbed

Het zomerbed is de oppervlakte die bij gewoon hoogwater in de zomer door de rivier wordt ingenomen.

Bijlage II Richtinggevende uitspraken

vastgesteld door de gemeenteraad op 26 september 2013

1. We kiezen voor uitnodigingsplanologie, flexibel en verleidend.

De toekomst blijkt steeds minder goed voorspelbaar. Ook hebben we als overheid steeds minder financiële middelen en zijn we er van overtuigd dat burgers, instellingen en bedrijfsleven ook veel kunnen zonder dat de overheid het heft in handen neemt. We creëren duidelijke, en tegelijkertijd ook uitnodigende kaders, die aangeven wat we wel en niet willen en waar we ruimte bieden. Ook geven we steeds aan wat anderen wel en niet (meer) van ons kunnen verwachten. Ruimtelijke initiatieven gaan we veel nadrukkelijker bekijken in relatie tot het maatschappelijk rendement. Daarbij is niet het normgetal heilig, maar staat het maatschappelijk rendement centraal.

2. We kiezen ervoor om bij alle ruimtelijke initiatieven de uitgangspunten van Cradle to Cradle (C2C) als vertrekpunt te hanteren.

Wij geloven in het concept C2C, en wij hebben op dit moment een koploperspositie. We streven er-naar om deze leidende positie te behouden en kiezen ervoor om in C2C te blijven investeren. We vinden als gemeente dat wij hierbij ook een voorbeeldfunctie hebben, en daarmee een rol om onze burgers en bedrijfsleven te inspireren en te overtuigen van de economische en ecologische meerwaarde. We kiezen er voor om de uitgangspunten praktisch toe te passen en we onderzoeken de opties voor een stimulerende regelgeving.

3. We kiezen voor meer ruimte voor de Maas.

Klimaatverandering leidt tot een hogere waterafvoer en vaker hoogwater. Venlo en de omliggende dorpen hebben een prachtige ligging aan de Maas. Dit is van grote waarde voor de kwaliteit van leven, het aantrekken van toeristen en onze identiteit. We willen niet wonen en leven achter hoge dijken, maar we willen voortborduren op eerder gemaakte keuzes om mét de Maas te leven. Daarbij kiezen we voor het vergroten van het waterafvoerend vermogen en het creëren van ruimte voor waterberging, waarbij we beschermen wat van hoge economische of maatschappelijke waarde is (volgens principes van 'Meerlaagse Veiligheid'). In de uiterwaarden staan passend landbouwkundig gebruik, natuur en het historische landschap centraal, maar willen we ook kunnen recreëren en in het stedelijk gebied wonen (overstromingsbestendig inrichten en -bouwen).

4. We kiezen voor het versterken van de structuur voor groen, water en natuur in stad, dorp en ommeland: zuiverend, (toeristisch-) recreatief en rekening houdend met klimaatverandering.

De waardering voor het groen en water in en rondom het woongebied neemt toe. Het vervult een steeds belangrijkere rol voor ons welzijn. Ook is de nabijheid van parken, natuur en water steeds vaker een reden voor bewoners om zich ergens te vestigen. Groen en water verdienen daarom meer aandacht bij nieuwe ontwikkelingen en bij herontwikkeling. We willen onze structuur voor groen, water en natuur verder versterken door het zuiverend vermogen beter te benutten en het toegankelijk en bruikbaar te maken voor recreatie en toerisme. Wij zetten groen en water ook in om de gevolgen van klimaatverandering op te vangen. Hierbij kijken we verder dan onze gemeentegrenzen, en houden hierbij rekening met het gehele systeem van natuurgebieden en rivier- en beekstelsels.

5. We kiezen voor een heldere scheiding tussen basisvoorzieningen in de woonomgeving en stads- en regionale voorzieningen op specifieke locaties.

Niet alles kan meer overal. Groei is niet meer vanzelfsprekend en we zullen het op bepaalde plekken met minder moeten doen. In het stedelijk centrum van Venlo focussen we op stedelijke en (EU)regionale voorzieningen. Als deze door hun omvang niet in het stedelijk centrum passen, benutten we specifieke vrijetijds- en (buiten het centrum gelegen) detailhandelslocaties. De kernen Arcen en Steyl nemen een bijzondere positie in door hun bijzondere aanbod van toeristische en recreatieve voorzieningen. In dorpen en wijken kiezen we voor basisvoorzieningen op het vlak van dagelijkse boodschappen (kleinschalig), zorg, sport, onderwijs en welzijn. Om deze voorzieningen te behouden zullen we bepaalde basisvoorzieningen bij elkaar moeten concentreren. Soms is de economische levensvatbaarheid van zo'n voorziening dermate beperkt, dat wij accepteren dat in een wijk of dorp niet alle basisvoorzieningen permanent en in een gebouw aanwezig zijn. Wij zien daarnaast dat de omvang van het recreatief winkelen van de stadsdeelcentra Bleiswijk en Tegelen afneemt. Deze centra zullen een kleinere omvang krijgen met focus op dagelijkse boodschappen, horeca, dienstverlening en maatschappelijke functies. Voor het bepalen van de plek van winkels voor dagelijkse boodschappen maakt de gemeente steeds een afweging worden tussen leefbaarheid in de wijk en de levensvatbaarheid van het stadsdeelcentrum.

6. We kiezen voor een compacte stad; verdichten waar mogelijk en verdunnen waar noodzakelijk.

We krijgen te maken met demografische veranderingen, zoals vergrijzing en ontgroening. In het stedelijk gebied (inclusief stads- en dorpsranden) is door hergebruik, multifunctioneel gebruik en slim slopen nog voldoende ruimte om nieuwe initiatieven een plaats te geven ('verdichten en verdunnen'). Door te kiezen voor de compacte stad behouden we het draagvlak voor voorzieningen, blijft vastgoed langer bruikbaar, worden gebieden veiliger en kan efficiënter worden omgegaan met energie en vervoer. Dit is nodig voor toekomstbestendige en leefbare kernen en wijken. We kiezen er dus voor om met nieuwe initiatieven ruimtelijke knelpunten in bestaand stedelijk gebied op te lossen, waaronder slecht functionerende bedrijventerreinen. Om alternatieven in de bestaande stad aan te kunnen bieden, moeten we als gemeente flexibele regels ontwikkelen. Hiermee kunnen we 'nee' zeggen tegen ontwikkelingen die slechts leiden tot een uitbreiding van het stedelijk gebied in plaats van tot een kwaliteitsverbetering van het bestaand stedelijk gebied. Uitzondering hierop vormt het Klavertje 4-gebied, een gewenste ontwikkeling die al juridisch-planologisch geborgd is.

7. We kiezen allereerst voor hergebruik, herstructurering en transformatie van bestaand vastgoed.

Om ruimtelijke kwaliteit te behouden, gaan we intensiever gebruik maken van vastgoed en kavels die hun functie verloren hebben. Hoewel we weten dat hergebruik, herstructurering en transformatie complexer is dan nieuwbouw, benutten we de groeiende leegstand toch voor herontwikkeling. Absolute prioriteit ligt bij hergebruik en -ontwikkeling van waardevol cultureel erfgoed, zoals kloosters, kerken, boerderijen, fabriekspanden. Dit doen we door soepel maar verstandig om te gaan met tijdelijk gebruik en door het ontwikkelen van beleid en regels (gebiedsgerichte regie). Omdat het ruimtelijk scheiden van functies vaak niet meer nodig is kunnen monotone woon- en werkgebieden meer ruimte krijgen om te transformeren tot gebieden met een mix van wonen, werken en recreëren. Hiermee bieden we ruimte aan de wens om kennisintensieve en ambachtelijke bedrijvigheid in de woonomgeving te brengen. Functieverandering van leegstaand vastgoed moet echter niet leiden tot een verzwakking van de goed functionerende gebieden elders. Denk hierbij vooral aan de basisvoorzieningen in wijken en dorpen.

8. We kiezen in het buitengebied voor primaire productie, water, natuur en recreatie.

Het bestaand stedelijk gebied biedt ons ruim voldoende capaciteit voor de toekomstige ruimte-vraag voor stedelijke functies. In het buitengebied is de druk op de ruimte hoger geworden door een steeds groter beslag op de ruimte voor water, natuur, toerisme en recreatie. Terwijl ook de productie van voeding en planten (land- en tuinbouw) nog steeds een groot beslag legt op het buitengebied, ook bij een verdere kennisintensivering van de sector. We kiezen in het buitengebied voor een mix van deze functies, waarbij de gemeente voor glastuinbouw wel specifieke gebieden toewijst. We gaan in het buitengebied zeer terughoudend om met horeca. Andere nieuwe functies, zoals woningbouw en bedrijvigheid zijn in het buitengebied niet aan de orde. We willen niet dat ontwikkelingen in het buitengebied die eigenlijk ongewenst zijn tegen betaling worden toegestaan. Voor bestaande bebouwing en functies is een verbreding met zorg, verkoop van eigen geproduceerde goederen en uitbreiding van agrarische bedrijfsactiviteiten ('biobased economy') mogelijk. Dit is wel altijd maatwerk. Uitgangspunt is het behoud van cultuurhistorische bebouwing en structuren. Ook moet reguliere bewoning in voormalige bedrijfswoningen mogelijk zijn (plattelandswoning).

9. We kiezen voor een sterke en wederkerige relatie met onze (EU)regionale economie.

Onze regionale economie overstijgt steeds meer de schaal van de stad. We bouwen voort op de huidige kracht: maakindustrie, toerisme, en de onderkende 'topsectoren' logistiek, agrofood, en tuinbouw en uitgangsmaterialen. Met de ontwikkeling van het Klavertje 4-gebied zal onze regionale economie nog verder aan kracht winnen. Het geheel kun je zien als een rijdende trein, waar we meer van kunnen en moeten profiteren. We willen dat de mensen hier niet alleen hun geld verdienen, maar ook uitgeven. We zien graag initiatieven ontstaan die toegevoegde waarde creëren (kennis en werkgelegenheid) en tegelijkertijd ervoor zorgen dat deze toegevoegde waarde ook weer binnen de regio herbesteed wordt. Het gaat hier om het besteden van zowel de winsten van het bedrijfsleven als de bestedingen van werknemers. Om dit te bereiken werken overheid, ondernemers en onderwijs al aan voorzieningen die hoger opgeleiden aantrekken en het kennisniveau van de economie verhogen. Hierbij focussen we op de ontwikkeling van de Greenport-campus (gericht op onderzoek) en de binnenstad van Venlo (gericht op onderwijs). Daarnaast zal de aantrekkelijkheid van onze woon- en werkgebieden moeten toenemen, net als de fysieke verbinding tussen deze gebieden. Bovendien willen we in de stad laten zien wat de regio te bieden heeft. Het verhaal van de regio Venlo: Food! Gerdeneers!

10. We kiezen voor een robuust netwerk voor schoon en stil personen- en goederenvervoer.

In een regio waar met logistiek veel geld wordt verdiend, is het noodzakelijk dat de infrastructuur van spoor, weg en water van hoog niveau is. We profiteren hier optimaal van, met positieve effecten op de werkgelegenheid. De uitdaging is om belastende effecten van mobiliteit (o.a. geluidshinder, slechte lucht) in balans te houden met de kwaliteit van leven én om spanning tussen recreatief en economisch verkeer te voorkomen. In onze regio met een relatief lage bebouwingsdichtheid is het autogebruik nog altijd hoog en het openbaar vervoer vaak geen alternatief. Om gebieden met een te hoge milieu- en verkeersdruk te ontlasten, streven we naar een goed fietsnetwerk (ook toeristisch-recreatief) en naast openbaar vervoer stimuleren we schoon-, stil-, gezamenlijk- en combinatievervoer.

11. We kiezen voor een intensievere relatie met onze regiogemeenten, ook de Duitse!

Wij kiezen ervoor om de relatie met onze Nederlandse regiogemeenten verder te intensiveren, met onze Duitse regiogemeenten willen we een intense relatie opbouwen. Bij alle ruimtelijke ont-

wikkelingen stellen we de vraag: wat betekent het voor deze ontwikkeling als we onze (Duitse) regiogemeenten hierbij betrekken? Regionale samenwerking (al dan niet grensoverschrijdend) ligt voor de hand op het gebied van: spreiding en concentratie van diverse voorzieningen, bedrijventerreinen, natuur- en landschapsontwikkeling, omgaan met klimaatverandering, (toekomstige) infrastructurele knelpunten en energievoorziening. Door samenwerking voorkomen we dat kwesties als gevolg van verschil in visie c.q. wet- en regelgeving tussen wal en schip vallen, met onder meer gevolgen voor veiligheid en ruimtelijke kwaliteit.

12. We kiezen voor het faciliteren van nieuwe en besparende energieconcepten.

Traditionele grondstoffen als olie, gas en kolen raken hoe dan ook een keer op. De gemeente moet hierop worden ingericht. We willen minder afhankelijk worden voor onze energiebehoefte door de ontwikkeling van nieuwe energieconcepten te stimuleren en te faciliteren. In zowel het stedelijk gebied als het buitengebied vraagt het bieden van de benodigde ruimte om een zorgvuldige belangen-afweging. Daarnaast willen we besparen op het gebruik van energie. Een slag kan worden gemaakt door het energiezuinig maken van het bestaande vastgoed, met name bij de bedrijven. Dit neemt niet weg dat sloop en nieuwbouw soms ook het hoogste energierendement kan opleveren. Het faciliteren van nieuwe en besparende energieconcepten draagt ook bij aan CO2-reductie en het verbeteren van de luchtkwaliteit.

13. We kiezen voor meer aandacht voor het gebruik van de ondergrond.

De druk op het gebruik van de ondergrond is de laatste jaren sterk toegenomen, terwijl de sturing hierop minimaal is. De ondergrond bevat veel archeologische waarden, herbergt een groeiend netwerk aan leidingen en biedt ons van oudsher het water om te leven en te produceren (landbouw en industrie). Daarnaast biedt de ondergrond steeds meer kansen op het gebied van energieopslag en -opwekking (aardwarmte) en delfstoffenwinning. Om deze kansen optimaal te kunnen benutten moeten we deze ruimte samen met andere overheden in beeld brengen en ontwikkelingsmogelijkheden afstemmen.

Bijlage III Proces

Kaderstelling in co-creatie

Gelet op het belang van draagvlak en overeenstemming in de gemeenschap is voor het opstellen van de kaders voor de ruimtelijke structuurvisie gekozen voor een co-creatieve aanpak. De gemeenteraad heeft daartoe samen met ambtenaren en vertegenwoordigers uit de samenleving aan de voorkant wat zij belangrijk vinden voor de toekomst van Venlo. Hiervoor heeft een tweedaagse conferentie met 80 deelnemers plaatsgevonden op 5 en 6 april 2013. Vervolgens heeft een uitwerkingsslag plaatsgevonden in zeven werkplaatsen, bestaande uit gemeenteraadsleden, burgers, ambtenaren, ondernemers en maatschappelijke instellingen. Vertrekpunt hierbij waren de ambities uit de Strategische Visie 2030.

Het co-creatieve proces heeft geresulteerd in 'richtinggevende uitspraken' voor de ruimtelijke ontwikkeling van Venlo de komende jaren, unaniem vastgesteld door de gemeenteraad op 26 september 2013 (zie bijlage II).

richtinggevende uitspraak	onderdeel
<i>We kiezen voor uitnodigingsplanologie, flexibel en verleidend.</i>	A en C
<i>We kiezen ervoor om bij alle ruimtelijke initiatieven de uitgangspunten van Cradle to Cradle als vertrekpunt te hanteren.</i>	B1
<i>We kiezen voor meer ruimte voor de Maas.</i>	B4
<i>We kiezen voor het versterken van de structuur voor groen, water en natuur in stad, dorp en ommeland: zuiverend, (toeristisch-) recreatief en rekening houdend met klimaatverandering.</i>	B2 + B3
<i>We kiezen voor een heldere scheiding tussen basisvoorzieningen in de woonomgeving en stads- en regionale voorzieningen op specifieke locaties.</i>	B5
<i>We kiezen voor een compacte stad; verdichten waar mogelijk en verdunnen waar noodzakelijk.</i>	B3
<i>We kiezen allereerst voor hergebruik, herstructurering en transformatie van bestaand vastgoed.</i>	B3
<i>We kiezen in het buitengebied voor primaire productie, water, natuur en recreatie.</i>	B2
<i>We kiezen voor een sterke en wederkerige relatie met onze (EU)regionale economie.</i>	B2 + B3 + B6
<i>We kiezen voor een robuust netwerk voor schoon en stil personen- en goederenvervoer.</i>	B6
<i>We kiezen voor een intensievere relatie met onze regiogemeenten, ook de Duitse!</i>	B1
<i>We kiezen voor het faciliteren van nieuwe en besparende energieconcepten.</i>	B6
<i>We kiezen voor meer aandacht voor het gebruik van de ondergrond.</i>	B6

Uitwerking door college van B&W

Het college van burgemeester en wethouders heeft de kaders verder uitgewerkt tot deze ontwerp-structuurvisie. In onderstaande tabel is te zien in welk onderdeel de richtinggevende uitspraken een plek hebben gekregen.

Tijdens de uitwerkingsfase is met de volgende instellingen en organisaties (zie onderstaand overzicht) het gesprek gevoerd over de inhoud van de ontwerp-structuurvisie.

- Stichting het Limburgs Landschap
- Limburgse Land- en Tuinbouwbond
- Waterschap Peel en Maasvallei
- Woonwenz
- Woonstichting Urbanus
- Antares
- Provincie Limburg
- C2C ExpoLAB
- Bisdom Roermond
- WMO raad
- Stadt Nettetal
- Stadt Straelen

Verder zijn de betrokkenen uit de kaderstellingsfase geïnformeerd en is de gemeenteraad in januari 2014 om input gevraagd ten aanzien van vier thema's waar de richtinggevende uitspraken onvoldoende houvast boden.

Inspraak

De ontwerp-structuurvisie heeft ter inzage gelegen van 27 februari tot 10 april 2014, er zijn 17 zienswijzen binnengekomen. Vooral bedrijven en andere overheden hebben een reactie gegeven. Wat hierbij opvalt is dat er niet alleen zorgen en bezwaren zijn geuit, maar dat een aantal partijen ook hun waardering voor de structuurvisie hebben uitgesproken.

De zienswijzen hebben geleid tot verduidelijkingen, correcties en aanpassingen. De zienswijzen hebben geen aanleiding gegeven voor het maken van fundamenteel andere keuzes dan in de ontwerp-structuurvisie. De Nota van Wijzigingen - onderdeel van raadsvoorstel 43/2014 - geeft een overzicht van de binnengekomen zienswijzen, onze reactie daarop, en de mate waarin de betreffende zienswijze heeft geleid tot een aanpassing van de structuurvisie. Daarnaast zijn ambtshalve nog enkele aanpassingen gedaan, hoofdzakelijk kleine wijzigingen en toevoegingen ter verduidelijking. Een overzicht van de ambtshalve wijzigingen zijn ook opgenomen in de Nota van Wijzigingen. Met de besluitvorming tot het vaststellen van de structuurvisie door de raad is sprake van een definitieve en onherroepelijke structuurvisie. Er bestaat geen beroepsmogelijkheid tegen een vastgestelde structuurvisie.

A Klein Vink - Roobeek

De ensemblewaarde in dit gebied is hoog, hetzelfde geldt voor de landschappelijke verscheidenheid. De van oorsprong agrarische bebouwing Roobeek wordt gestructureerd door een steilrand tussen twee Maasterrassen. Daar sluit aan de oostzijde de bijbehorende kamptonginning (Poelkamp) bij aan. Op deze terrasrand ligt iets oostelijker het klooster en landgoed Klein Vink. Terwijl het oostelijk deel grotendeels bebost is, kent het westelijk deel een zeer open karakter. Verbindend element tussen beide landschappen is de Rode beek. Het zuidwestelijke deel van het gebied kent rond de kruising Maasstraat (overigens een landschappelijke belangrijke structuur) met de Kruisstraat een bundeling van agrarische bedrijven. De archeologische waarden op het jongere Maasterras worden vertegenwoordigd door de beschermde resten van een Romeinse villa (De Steening).

Het gebied direct ten noorden van Arcen: daar is het pre-industriële landgebruik in de vorm van de samenhang van de fysiografische landschappelijke eenheden nog vrij gaaf aanwezig, inclusief veedreven en veekerende grondwallen. Dus hier zou een tekstuele toevoeging en een kleine verruiming van de contour op zijn plaats zijn.

B Lingsforterweg / fort Hazenpoot / Fossa Eugeniana

In dit deelgebied is sprake van samenhang tussen een aantal objecten die verbonden zijn aan de 80-Jarige Oorlog, waarbij de aarden wallen van de dubbelschans 'Fort Hazenpoot' het middelpunt vormen. Behalve het kanaal de Fossa Eugeniana, herbergt het landschap rondom deze schans nog een aantal verdedigingswerken. Verkeer was gedwongen om via een enkele doorgang door een laag deel in het landschap (de Lingsforterweg) de schans te passeren. Het landschap was sterk bepalend voor de inrichting van de verdedigingsfunctie. Het natuurherstel in het broekgebied verstrekt de oorspronkelijk landschappelijke tegenstellingen.

C Landgoed Arcen

Op de concept cultuurhistorische waardenkaart van de gemeente Venlo is een bundeling van Laat-Middeleeuwse en post-Middeleeuwse objecten en structuren aanwezig rondom kasteel Arcen. Vrijwel alle elementen die tot een landgoed gerekend kunnen worden zijn in een gebied direct ten zuiden van de Kern Arcen in een parkachtige en groene omgeving terug te vinden. Enerzijds betreft het zaken die tot 'kasteelgoederen' gerekend kunnen worden: voor- en hoofdburcht, grachtenstructuur, watermolen, tiendschuur, Inaborg, IJskelder, enz. Daarnaast zijn aansluitend in het landschap rondom voormalig klooster 'Insula Sancta Barbara' religieuze objecten te vinden: kloosterberg, Kloosterpoel en Kloosterhoeve. Oostelijk in het bosgebied is als militair relict van de heerlijkheid Arcen een goed bewaarde landweer aanwezig.

D Hasselt - De Vorst

Ten noorden van de Peelhorst is - in de slenk van Venlo - het Maasterrassenlandschap ruimer van opzet. Dit landschap wijkt daarom af van de geselecteerde cultuurhistorische gebieden in de 'oude' gemeente Venlo. Het door oude Maasgeulen getekende landschap in de nabijheid van de Maas kent een tweetal oude Middeleeuwse kernen / bebouwingslinten: Hasselt en De Vorst. Doordat de bebouwing zich concentreert op de hogere delen van het landschap is het omringende Maaslandschap open van karakter. De kleine reliefverschillen zijn terug te voeren op voormalige geulen en ruggen. Een enkel Maasduin, zoals de Laarberg, is altijd al aantrekkelijk geweest voor bewoning en herbergt een concentratie aan archeologische vondsten. Ten oosten Oude Venloseweg is één van de weinige bosgebieden op het lage Maasterras in de gemeente Venlo te vinden. De reden hiervoor is terug te voeren op een oude functie als waterbuffer waardoor het buiten agrarisch gebruik is gebleven.

E Schandelo - De Bong

De bebouwing van de gehuchten De Bong en Schandelo kenmerkt zich door een lang en smal lint van agrarische bebouwing langs een hoge Maasterrasrand. Door de omvang en karakter is dit bebouwingslint uniek in Venlo en kenmerkend voor Noord-Limburg. Het omringde landschap is bepalend voor de locatiekeuze geweest: het terras aan de westzijde met vochtige gronden (kwelzone) langs de beek was als grasland in gebruik. Het is nu ingericht als jong ontginningslandschap. De percelen aan de oostzijde van de bebouwing deden als akkers (open veld) dienst. De bebouwing wordt begeleid door de weg Schandelo.

F Boekend

Oude Maasmeander met middeleeuwse kamptongingen, wegenpatroon, bos, open bouwland en middeleeuwse boerderijen, restanten van de Noordervaart (onvoltooide kanaalverbinding Schelde-Maas, 1804)

G Hout-Blerick

Oude Maasmeander en stroomdal Springbeek met boerderijen, bos, open bouwland, houtwallen en reliëfafhankelijke wegen. Voor dit gebied hebben we een deelstudie laten uitvoeren.

H Venlo, 't Ven

Oude Maasmeander met reliëfafhankelijke wegen, boerderijen en landgoederen en 'Fossa Eugenia' (onvoltooide kanaalverbinding Maas-Rijn, 1626).

I Venlo, Groote Heide

Open Heidegebied met restanten van Duits militair Vliegveld Fliegerhorst (1940-1945).

J Venlo-Tegelen, Ulingsheide

Ontgonnen heidegebied, deels bebost, deels open bouwland, met Trappistenklooster (1884) en middeleeuwse boerderij Gasthuishof (monumentale kastanje) en middeleeuwse landweer (grens hertogdommen Gelre/Gulik).

K Maalbeek / Meelderbroek.

Combinatie van jong (Meelderbroek) en oud- (Maalbeek) ontginningslandschap. Open landschap met oudere structuren (boerderijen, watermolen) tegen de steilrand, die hier een wezenlijk element is voor de landschapsbeleving. In het jonge (19e eeuw) zijn de oorspronkelijk structurende elementen zoals houtwallen, greppels en beken nog herkenbaar zijn, deels beschermd binnen de gemeentelijke monument Oud- en Nieuw Schonenborg. (waardering: dit type landschap was nog niet meegenomen in de keuze voor gebieden met een hoge landschappelijke waarde in het bestemmingsplan buitengebied Venlo.

L Tegelen, Holzmühle-Leemhorst

Stroomdal van de Aalsbeek met kasteel Holt-mühle (14e eeuw), open bouwland, boerderij Bakbosch (14e eeuw), houtwallen en holle wegen, inclusief Maasoevers.

M Belfeld, Grote en Klein Hoef

Beboste stuifzandrug, natuurlijk stroomdal Schelkensbeek, open bouwland, ontstaan als middeleeuwse kamptonging, middeleeuws wegenpatroon, in het landschap aanwezige prominente locaties (archeologische sites) van middeleeuwse boerderijen, fysieke relatie met het rijksbeschermd dorpsgezicht Ronckenstein (gemeente Beesel).

Colofon

Besluitvorming door de raad op 25 juni 2014,
verwezen wordt naar raadsvoorstel 2014/43.

Mei 2014

Gemeente Venlo
Postbus 3434
5902 RK Venlo
T: 14 077
E: info@venlo.nl
I: www.venlo.nl